

Sør-Odal kommune

Handlingsprogram med økonomiplan 2024-2027 Årsbudsjett 2024

Kommunestyrets vedtak i sak 75/23, 12.12.2023

ODAL

Innholdsfortegnelse

Kommunestyrets budsjettvedtak sak 75/23	5
Kommunedirektørens forord	11
Tiden vi lever i	11
Strammere prioriteringer	11
Vi bygger fellesskap	11
Kommuneplanens føringer	13
Kommunens satsningsområder	13
Kommunens fokusområder	13
Kommunens strategiske mål	15
Økonomisk utvikling	25
Bærekraftig økonomi	25
Kommunens økonomiske handlingsregler	26
Demografi	28
Befolkningsvekst	28
Demografiutgifter	29
Organisasjon og medarbeidere	31
Medarbeidere	31
Årsverk	31
Sykefravær	31
Jobbnærvær	31
Heltidskultur	32
Beholde, utvikle og rekruttere medarbeidere	33
Organisering av kommunen	34
Administrativ organisering	34
Politisk organisering	35
.....	35
Internkontroll, beredskap og eierstyring	36
Internkontroll, arbeidsprosesser og kvalitet	36
Kompetanse	36
Informasjonssikkerhet og personvern	37
Beredskap og krisehåndtering	37
Eierstyring	38
Interkommunale samarbeid	38
Miljø og klima	42

Hvordan gjør Sør-Odal det på utslipp?.....	42
Driftsbudsjettet	44
Forutsetninger i planperioden	44
Sentrale inntekter.....	44
Skatt og rammetilskudd	44
Eiendomsskatt	45
Sentrale utgifter	46
Lønnsavsetning.....	46
Pensjon	46
Finansutgifter	47
Disposisjonsfond.....	48
Bredbånd	49
Premieavvik	49
Netto driftsutgifter pr. kommunalområde.....	50
Investeringsbudsjettet.....	51
Investeringsstabell	51
Mulige framtidige investeringer	55
Langsiktige forpliktelser	56
Lånegjeld	56
Pensjonsforpliktelse	56
Vedlikeholdsetterslep.....	57
Miljøforpliktelse	57
Kommunens tjenesteområder	58
Kommunedirektør	58
Ansvar og organisering av kommunalområdet	58
Beskrivelse av de viktigste fokusområder kommende 2-4 års periode	58
Økonomi og prioriteringer.....	59
KOSTRA og andre sammenligninger	60
Innovasjon og samskaping	61
Ansvar og organisering av kommunalområdet	61
Beskrivelse av de viktigste fokusområder kommende 2-4 års periode	61
Økonomi og prioriteringer.....	65
KOSTRA og andre sammenligninger	66
Barn og unge	68
Ansvar og organisering av kommunalområdet	68
Beskrivelse av de viktigste fokusområder kommende 2-4 års periode	68

Økonomi og prioriteringer.....	72
KOSTRA og andre sammenligninger	73
Helse og mestring.....	76
Ansvar og organisering av kommunalområdet	76
Beskrivelse av de viktigste fokusområder kommende 2-4 års periode	76
Økonomi og prioriteringer.....	82
KOSTRA og andre sammenligninger	83
Samfunnsutvikling	85
Ansvar og organisering av kommunalområdet	85
Beskrivelse av de viktigste fokusområder kommende 2-4 års periode	85
Økonomi og prioriteringer.....	89
KOSTRA og andre sammenligninger	91
Økonomiske tabeller	94
Økonomisk oversikt drift – jfr. KL § 5-6.....	94
Bevilgningsoversikt drift – jfr. § 5-4, første ledd	95
Bevilget til drift – jfr. § 5-4, andre ledd	95
Netto rammer.....	96
Bevilgningsoversikt investeringer jfr. § 5-5, første ledd.....	96
Bevilgningsoversikt investeringer jfr. § 5-5, andre ledd.....	97

Forsidebilder

Frivillige på tur til Svalbard i Kåre Tveters fotspor høsten 2023. Fra v.: Vidar Holstad, Heidi Hitland (leder av stiftelsen), Marianne Jenssen, Anne-Berit Martinsen, Karen Hancke og Ragnhild Pekeberg. Turen ble betalt med frivilligmidler fra Innlandet fylkeskommune

Skøyteis på Dølisjøen

Oppstadåa i høstskrud.

Elevrådet 2023/2024 og rektor. Fra v.: Jonathan Haraldsen (elevrådsleder), Thea Ulrikke Olsen (nestleder), Ingrid Maria Ulheim (rektor), Amalie Victoria Saraby Myrvang (elevrepresentant) og Maksymilian Kaczmarek (sekretær)

Kommunestyrets budsjettvedtak sak 75/23

1. Handlingsprogram med økonomiplan 2024-2027, årsbudsjett 2024

Fremlagt forslag til Handlingsprogram med økonomiplan 2024-2027, årsbudsjett 2024 for Sør-Odal kommune vedtas, med de føringer og premisser for kommunens tjenesteproduksjon som kommer frem av dokumentet.

2. Driftsrammer

- a. Driftsbudsjett for 2024 vedtas i samsvar med bevilgningsoversikt drift, jfr § 5-4 første ledd

Tall i hele 1000 kr	Budsjett	Økonomiplan		
	2024	2025	2026	2027
Rammetilskudd	-301 489	-301 489	-301 489	-301 489
Inntekts- og formuesskatt	-254 238	-254 238	-254 238	-254 238
Eiendomsskatt	-23 351	-23 351	-23 351	-23 351
Andre generelle driftsinntekter	-37 866	-37 686	-37 586	-37 386
SUM GENERELLE DRIFTSINTEKTER	-616 944	-616 764	-616 664	-616 464
Sum bevilgninger drift, netto	582 337	575 331	571 473	571 473
Avskrivninger	27 062	27 062	27 062	27 062
SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	609 399	602 393	598 535	598 535
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-7 545	-14 371	-18 129	-17 929
Renteinntekter	-12 610	-13 010	-13 010	-13 010
Utbytter	-114	-114	-114	-114
Renteutgifter	33 022	35 314	35 571	35 947
Avdrag på lån	23 891	25 182	25 468	25 750
NETTO FINANSUTGIFTER	44 188	47 373	47 915	48 573
Motpost avskrivninger	-27 062	-27 062	-27 062	-27 062
NETTO DRIFTSRESULTAT	9 582	5 940	2 725	3 583
Disponering eller dekning av netto driftsresultat				
Overføring til investering	2 342	1 920	1 970	2 020
Avsetninger til bundne driftsfond	1 345	1 345	1 345	1 345
Bruk av bundne driftsfond	-3 531	-3 531	-3 121	-3 121
Avsetninger til disposisjonsfond	1 887	0	2 015	1 156
Bruk av disposisjonsfond	-11 626	-5 675	-4 934	-4 984
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-9 582	-5 940	-2 725	-3 583
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0

- b. Netto bevilgninger til tjenesteområdene vedtas i samsvar med 1B bevilgningsoversikt drift, og vedtas netto på kommunalområde.

Tall i hele 1000 kr	Budsjett	Økonomiplan		
	2024	2025	2026	2027
Kommunedirektør	14 102	13 802	13 952	13 952
Innovasjon og Samskaping	43 562	43 562	43 664	43 664
Barn og Unge	209 316	209 476	207 966	207 966
Helse og Mestring	210 244	209 244	207 244	207 244
Samfunnsutvikling	97 832	98 286	97 686	97 686
Finans	7 281	961	961	961
Sum fordelt	582 337	575 331	571 473	572 473

- c) Kommunedirektøren gis fullmakt til å fordele midler fra overordnet ansvar, herunder statlige tilskudd, lønnsreserven og pensjonsendringer på de enkelte ansvar.

3. Investeringer

- a) Investeringsrammer i investeringsbudsjettet for 2024 vedtas i samsvar med bevilgningsoversikt investering, jfr § 5-5 første ledd

Tall i hele 1000 kr	Budsjett	Økonomiplan		
	2024	2025	2026	2027
Investeringer i varige driftsmidler	68 082	36 777	17 852	17 727
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	1 728	1 800	1 850	1 900
Utlån av egne midler	0	0	0	0
Avdrag på lån	190 000	0	0	0
Sum investeringsutgifter	259 810	38 577	19 702	19 627
Kompensasjon for merverdiavgift	-9 632	-5 451	-1 666	-1 641
Tilskudd fra andre	-18 000	-22 640	-7 600	-7 600
Salg av varige driftsmidler	-190 100	-10 000	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0
Bruk av lån	-39 736	-8 566	-8 466	-8 366
Sum investeringsinntekter	-257 468	-46 657	-17 732	-17 607
Videreutlån	30 000	30 000	30 000	30 000
Bruk av lån til videreutlån	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
Avdrag på lån til videreutlån	6 000	7 000	8 000	9 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-6 000	-7 000	-8 000	-9 000
Netto utgifter videreutlån	0	0	0	0
Overføring fra drift	-2 342	-1 920	-1 970	-2 020
Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0
Avsetninger til bundne investeringsfond	0	10 000	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0
Sum overføringer fra drift og netto avsetninger	-2 342	8 080	-1 970	-2 020
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0	0	0

- b) Investeringer fordelt på kommunalområdene vedtas i samsvar med bevilgningsoversikt investering, jfr § 5-5 andre ledd.

Tall i hele 1000 kr	Budsjett	Økonomiplan		
	2024	2025	2026	2027
Til investeringer i anleggsmidler	68 082	36 777	17 852	17 727
<i>Fordelt slik:</i>				
Kommunedirektør	1 500	1 500	1 500	1 500
Digitalisering	1 500	1 500	1 500	1 500
Barn og Unge	925	125	125	0
Tronbøl barnehage, renovering og utbygg	500	0	0	0
Nye utelekeapparater Korsmo barnehage	300	0	0	0
Nye utelekeapparater Disenå barnehage	125	125	125	0
Helse og Mestring	6 675	250	250	250
Personalbase, samtalerom rus og psykisk helsetjeneste	5 000	0	0	0
Mulighetsstudie for heldøgns omsorg	1 000	0	0	0
Ladestasjoner Tronbøl og nye Furubo	375	0	0	0
Medisinsk teknisk utstyr og behandlingshjelpemidler Glommatunet	150	150	150	150
Nye garderobeskap hjemmetjenesten	150	0	0	0
Sykesenger Glommatunet (15stk)	0	100	100	100
Samfunnsutvikling	58 982	34 902	15 977	15 977
Tiltak sentrumsutvikling (veg)	15 000	5 000	5 000	5 000
Femkløveret, boliger for unge utviklingshemmede	10 000	18 800	0	0
Ny tankbil brannvesenet	5 600	0	0	0
Sprinkleranlegg Glommatunet	4 000	0	0	0
Områdeutvikling Korsmo	2 000	2 000	2 000	2 000
Rehabilitering Sæteråa Bru alt 1	1 000	0	0	0
Riving av bygg	1 000	0	0	0
Prosjektledelse investeringer	877	877	877	877
Næringsutvikling	500	500	500	500
Nytt snøskjær til hjullaster	330	0	0	0
Vognskur Disenå barnehage	325	0	0	0
Rehabilitering av 2 leiligheter i gamle Furubo	225	0	0	0
Innkjøp av robotgressklippere, 2 stk årlig	125	125	0	0
<i>Selvkost:</i>				
Saneringsplan Disenå m.m	5 000	5 000	5 000	5 000
Tiltak sentrumsutvikling (VA)	5 000	0	0	0
Nye membraner vannverket	4 400	0	0	0
Vann og avløp gravet i egenregi	2 600	2 600	2 600	2 600
Korsmo PS ny kloakkpumpestasjon	1 000	0	0	0

4. Driftstilskudd

- a) Kommunestyret vedtar en overføring til Revisjon Øst IKS med kr. 1.399.550 kr i 2024.

- b) Kommunestyret vedtar en overføring til Konsek Øst IKS med kr. 282.000 i 2024. Det bevilges også kr. 195.000 til kontrollutvalget.
- c) Kommunestyret vedtar et driftstilskudd til Odal kirkelige fellesråd med kr. 5.889.903 i 2024.

5. Låneopptak

For 2024 gis fullmakt til følgende låneopptak:

- a) Lån til finansiering av egne investeringer inntil 39,736 mill. kr.
- b) Startlån fra Husbanken til videre utlån inntil 30 mill. kr.

Kommunedirektøren gis fullmakt til å godkjenne lånevilkår for ovennevnte lånerammer.

6. Ekstraordinært avdrag

Det vedtas at Sør-Odal kommune innfrir investeringslån tilsvarende den sum GIVAS IKS betaler for anlegg tilhørende vann og avløpsektoren når kommunen går over til GIVAS IKS i 2024.

7. Kassakreditt

Kassakreditten opprettholdes med inntil 20 mill. kr, som en sikkerhet i forhold til svingninger i likviditeten.

8. Disposisjonsfond

- a) Det vedtas følgende bruk av disposisjonsfond i 2024

Tall i hele 1000 kr	2024
Bredbåndsutbygging - nye prosjekter	1 970
Bredbåndsutbygging overført fra 2023	4 350
Særskilt norskopplæring ved Glommasvingen skole (K-sak 86/22)	1 620
Tilskudd til næringsfond (K-sak 86/22)	250
Saldere budsjettet	0
Grendeutvikling/samfunnshustilskudd (K-sak 83/22)	300
Investeringer	2 342
Skolebibliotekar Glommasvingen skole (K-sak 86/22)	644
Sommeråpent dagsenter for demente (K-sak 86/22)	150
Bruk av disposisjonsfond	11 626

- b. Det vedtas å avsette 1,887 mill. kr til disposisjonsfond i 2024, slik at netto bruk av disposisjonsfond totalt blir 9,739 mill. kr

9. Måltall

Det vedtas at Sør-Odal kommune avviker de økonomiske måltall vedrørende brutto- og netto driftsresultat grad for 2024-2027 ihht budsjettvedtakets angitte nye rammer.

	Ønsket nivå	Kritisk nivå	Regnskap 2022	Prognose 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
Fri egenkapitalgrad	10,0 %	5,0 %	16,6 %	14,5 %	13,4 %	12,7 %	12,3 %	11,9 %
Langsiktig gjeldsgrad eks startlån og ubrukte lånemidler	80,0 %	90,0 %	88,1 %	76,9 %	70,6 %	68,6 %	66,6 %	64,5 %
Brutto driftsresultat grad	5,0 %	2,0 %	4,9 %	0,0 %	0,9 %	1,7 %	2,2 %	2,2 %
Netto driftsresultat grad	3,0 %	1,5 %	3,5 %	-3,2 %	-1,2 %	-0,7 %	-0,3 %	-0,4 %

10. Skatt

Det vedtas at skatt på inntekt og formue utskrives for 2024 etter de maksimale satser som Stortinget vedtar.

11. Private barnehager

Jfr. forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager skal kommunen fatte vedtak om tilskudd til private barnehager en gang i året. Grunnlaget for beregningen er kommunens regnskapstall fra to år før tilskudds året, dvs. regnskap for 2022. Kommunen skal fastsette en sats for barn over tre år og en sats for barn under tre år. Tilskuddsgrunnlaget er indeksregulert med kommunal deflator som i forslag til Nasjonalbudsjett 2024 er satt til 4,5 for 2023 og 4,3 for 2024. Det må tas forbehold om at tilskuddssatsene kan bli omgjort hvis endelig deflator avviker med den som er brukt i beregningen.

Det vedtas følgende tilskudd til private barnehager for 2024:

- Driftstilskudd 0-2 år: kr. 288.584
- Driftstilskudd 3-6 år: kr. 146.161

12. Kommunestyret ber om å få utredet mulighet for enkel matsservering på Glommasvingen skole. Det kan være som skolefrokost i form av elevprosjekt, arbeidstrening, samarbeid med frivillige eller lignende.
13. Kommunestyret ber om å få organisering av Brekke bofelleskap/omsorgsboliger som beskrevet i budsjettdokumentet, framlagt som egen sak i 2024.
14. Tiltaket «Støtte til bygningsvernsrådgiver Anno museum» flyttes tilbake til økonomiplan. Finansieres fra midlene for næringsutvikling, eventuelt kombinert med midler fra disposisjonsfondet. Det forutsettes at det gjøres tilsvarende vedtak i de andre kommunene i samarbeidet.
15. Kommunestyret ber administrasjonen om snarest å utrede konsekvensene av å ikke ansette familieveileder. Dersom konsekvensene er så alvorlige som beskrivelsen i budsjettdokumentet tilsier, må administrasjonen sammen med barneverntjenesten utrede tiltak som er egnet til å unngå forhøyet risiko for plasseringer ut av hjemmet.
16. I økonomiplanperioden skal det ikke legges til rette for områderegulering eller meldes inn konsesjonsbehandling av vindkraftverk i Sør-Odal kommune. For øvrig står vedtaket fra sak 76/22 i kommunestyret 27.11.2022.

17. Utvalg for oppvekst, kultur og mangfold utarbeider et reglement og opplegg for tilrettelegging av bruk av Glommasvingen Amfi til kultursal utenom skoletid.
18. Sør-Odal kommune går inn i Visit Øst Norge med 30.000 kr. Det foretas ny vurdering av medlemskapet fra og med 2025.
19. Møbler til HDO, dagsenteret og arbeidstøy (ytterklær) til Hjemmetjenesten. Kr 200 000,- til innkjøp, tas av disposisjonsfondet.
20. Kommunestyret ber administrasjonen utrede mulighetene og kostnadene ved å flytte bussholdeplass for skoleelevene til Glommasvingen skole.
21. Det avsettes inntil 1 million kr som ekstrabevilgning til Glommasvingen skole til midlertidige, avhjelpende tiltak i 2024. Midlene kan brukes til nødvendige pukkelkostnader, og disponeres av kommunedirektøren. Midlene tas fra disposisjonsfondet. Ved behov for bruk av denne ekstrabevillingen skal saken behandles i Formannskapet.
22. Kommunestyret ber kommunedirektøren om at prosjekt med bruk av sosialagenter ved Glommasvingen Skole, utredes med sikte på eventuell oppstart ved skoleårets begynnelse høsten 2024.
23. Tilskudd til Teater i Glåmdal økes til kr 10 per innbygger. Det forutsettes at alle øvrige kommuner i samarbeidet fatter likelydende vedtak. Kostnad kr 47 000 dekkes inn gjennom redusert avsetning til disposisjonsfond.
24. Søknaden fra Slåstad IL om tilskudd til løypemaskin vurderes i forbindelse med utarbeiding av en Plan for Idrett og frivilligheten.

Kommunedirektørens forord

Tiden vi lever i

Det finnes mange ulike typer kriser. Noen kommer på oss akutt og uten forvarsel, noen forsvinner like raskt som de kom, noen varer lenge, og noen kommer snikende innpå oss.

De fleste kriser utvikler seg over tid og rom, de kan være vanskelige å definere, og derfor også vanskelige å håndtere. Kriser gir oss likevel ofte «forvarsler» av ulike slag. Vår evne til å håndtere disse krisene avhenger av at vi forstår og erkjenner utfordringene rundt oss, at vi forholder oss til dem og at vi planlegger og foretar smarte og effektive tiltak i tide. Sør-Odal kommune står foran flere utfordringer og langsiktige utviklingstrekk som gjør at vi må løse oppgavene våre på andre måter. Økningen i andelen eldre gjør at vi må gjøre mer med mindre. For mange faller utenfor jobb og utdanning. Vi har utfordringer med å gjennomføre tiltakene som er nødvendige for å løse klimakrisen. Stigende renter, økte priser og mange flyktninger gjør det enda mer krevende å håndtere disse utfordringene.

Strammere prioriteringer

Forslag til Handlings- og økonomiplan 2024 - 2027 legger opp til en stram drift, samt et lavt investeringsnivå. Endringene i befolkningen de kommende år gjør at det er behov for store investeringsprosjekter fremover, særlig innenfor eldreomsorgen. Da er det nødvendig at vi nå prioriterer klokt, og vi må legge driften på et nivå i årene fremover som gjør at vi kan klare de store og nødvendige investeringer som kommer om få år. Høyt gjeldsnivå og stigende rentenivå legger et økende press på driftsbudsjettet gjennom høyere kapitalkostnader. Forslaget innebærer derfor en moderat innstramming for alle kommunalområdene på driftssiden, men det vil være nødvendig å se på ytterligere innstramminger for neste periode. Tross dette er det foreslåtte netto driftsresultatet i perioden lavere enn målet på minst 1.5 prosent.

Vi bygger fellesskap

Gode hverdagsliv

Sør-Odal skal ha aktive innbyggere som klarer seg best mulig gjennom hele livet. Tjenestene kommunen tilbyr må støtte opp om innbyggernes egeninnsats for en god helse. Kommunen skal bidra til at alle har egnede boliger og et variert tilbud tilpasset behov. Innbyggere med funksjonsnedsettelse eller omsorgsbehov skal få koordinerte tjenester som er tilpasset behovet. Flyktninger må få bistand, hjelp til å komme i arbeid og aktivitet og en egnet bolig så raskt som mulig.

Barn og unge i Sør-Odal skal få et godt utgangspunkt for å mestre hverdagen og voksenlivet. Ved å lære å bruke og lykkes med egne ressurser skal de få kompetansen de trenger for fremtiden. For å lykkes med dette må ansatte være trygge og kompetente. For å fange opp de som trenger mer, og forebygge utenforskap trengs det en tidlig og tverrfaglig innsats.

Næringsutvikling

En av de viktigste områdene å arbeide med for å sikre at folk ønsker å bosette seg i en kommune, er tilgang på arbeidsplasser. Sør-Odal kommune vil fortsette å satse på utvikling av næringsområdene i egen kommune, men også delta aktivt i det regionale arbeidet med å tiltrekke nye bedrifter til vår region.

Boligutvikling

Tilgang på boliger er viktig. Både for de som bor i kommunen, og for å tiltrekke oss nye innbyggere. Det vil derfor være viktig å fortsette et aktivt arbeid for å tilrettelegge for boligutvikling i hele kommunen. Det skal være boliger tilpasset ulike aldersgrupper, og hvor bomiljø vil være en viktig innsatsfaktor.

Framtidens kompetanse og organisering

Veksten i antall eldre blir sterkere fremover enn veksten i innbyggerne i yrkesaktiv alder. Det er ikke mulig å løse det voksende behovet med gårsdagens løsninger. Sør-Odal kommune må gjøre mer for at unge gjennomfører relevant utdanning og for at folk blir i jobb. Tilgangen på arbeidskraft vil bli knappere. Bedre ledelse og mer heltid vil være viktig. For å være i stand til å dekke fremtidens behov må vi vurdere endringer i oppgavedeling og organisering av arbeidsoppgaver.

Morgendagens utfordringer løser vi i fellesskap.

Anita Orlund

kommunedirektør

Kommuneplanens føringer

Kommuneplanens samfunnsdel er fra 2019. Den er fortsatt førende for kommunens satsningsområder og fokusområder. Den skal nå revideres. Arbeidet er igangsatt høsten 2023 og vil bli behandlet i løpet av høsten 2024.

Kommunens satsningsområder

Den gjeldende kommunale planstrategien (2016-2019) har pekt ut tre hovedsatsningsområder. Satsningsområdene tar for seg de områdene som skal ha ekstra oppmerksomhet og ressurser.

Valgte satsningsområder er

- Vekst i befolkning og næringsliv
- Oppvekstvilkår barn og unge
- Folkehelse

Kommunens fokusområder

Kommuneplanens samfunnsdel 2019-2030 tar for seg kommunens fokusområder:

- **På innbyggernes side**

Sør-Odal kommune tenker nytt når det gjelder å løse våre samfunnsoppdrag. Digitalisering vil være en del av dette arbeidet, der det handler om å bruke teknologi til å fornye, forenkle og forbedre. Dette utfordrer etablerte måter å løse det offentliges oppgaver på, men også hvordan alle i virksomheten jobber, hvordan den ledes, verdier og tankesett som eksisterer, synet på medarbeidere og omgivelsene rundt oss.

Et digitalt skifte innebærer en prosess der kommunen endrer hvordan den utfører sine oppgaver, tilbyr tjenester, jobber mer effektivt eller skaper helt nye tjenester.

Brukermedvirkning, brukerfokus og brukeropplevelsen er selve kjernen i endringen. Brukermedvirkning er et virkemiddel på flere nivå. Blant annet kan medvirkning bidra til økt treffsikkerhet i forhold til utformingen og gjennomføringen av både generelle og individuelle tilbud.

I tillegg har brukermedvirkning en egenverdi i at mennesker som søker bistand, i likhet med andre, gjerne vil styre over viktige deler av eget liv. De ønsker å motta denne bistanden på egne premisser samtidig som de blir sett og respektert.

Sør-Odal kommune skal tilstrebe å bruke et klart språk, slik at innbyggerne forstår budskapet, og dermed kan ta kvalifiserte valg. I tillegg jobber kommunen helhetlig og tverrfaglig for å utvikle gode tjenester. Innbyggerne bør kunne forholde seg til en samlet offentlig sektor, der bruk av hvilken som helst tjeneste åpner for et helhetlig tilbud.

- **Folkehelse**

Folkehelsearbeid handler om å legge til rette for å fremme befolkningens helse og trivsel, og redusere de faktorene som har negativ innvirkning. Folkehelsearbeid er en samfunnsoppgave, det er befolkningsrettet og det utøves gjennom påvirkning av faktorer som har positive eller negative effekter på helsen.

Mange oppfatter folkehelsearbeidet som primært et ansvar for helsetjenesten. Dette er ikke riktig. Kanskje er det kun 10 % av innbyggernes helseutfordringer som helsetjenesten kan gjøre noe med, de resterende 90 % må løses utenfor dette tjenesteområdet.

For å lykkes med folkehelsearbeidet i Sør-Odal må derfor alle tenke på, og ha et bevisst forhold til, eget bidrag i folkehelsearbeidet. Vi skal stille krav til innbyggerne våre, som selv må bidra med å ta helsefremmende og sunne valg. Men det er ikke slik at den samlede folkehelsesituasjonen i vår kommune kun er summen av individuelle valg og genetiske forutsetninger.

Både betydelige geografiske og sosiale forskjeller i helse- og samfunnsmessige forhold er med på å skape disse forskjellene. Forskjellene kan positivt påvirkes gjennom helsefremmende samfunnsplanlegging, gode forvaltningsmessige grep og smarte tiltak vi prioriterer og setter i verk i Sør-Odal.

De ulike temaene i kommuneplanen har folkehelse og tilretteleggingsperspektivet som et bevisst fokus, og gjennomsyrrer hele kommuneplanens samfunnsdel.

- **Bærekraftig utvikling**

Sør-Odal kommune ønsker å ha en utvikling som imøtekommer dagens forbruk og investeringer, uten at det svekker innbyggernes muligheter til i framtida å få dekket sine sosiale, kulturelle, økonomiske og materielle behov.

En utvikling med bærekraft som et prinsipp medfører at innsatsen må rettes mot flere områder. Sør-Odal legger til grunn at kjernen i bærekraftig utvikling er å behandle økologisk, økonomisk og sosial bærekraft i en sammenheng.

Økologisk bærekraft: Er et samfunn som tar overordna miljøhensyn, sikrer miljø- og naturressurser mot nedbygging og forurensing, samt bidrar til å forebygge klimaendringer.

Økonomisk bærekraft: Er et samfunn som skaper verdier og utvikling i lokalsamfunnet som over tid opprettholder et godt velferds- og tjenestetilbud.

Sosial bærekraft: Er et samfunn som gir innbyggerne lik tilgang til sysselsetting, kultur, egnede boliger og gode bomiljø, utdanning, trygghet og deltakelse i lokalsamfunnet.

Kommunens strategiske mål

Samfunnsutvikling og tjenester

Demografi og befolkningsutvikling

Strategisk mål	Målbilde 2030	Hvordan skal målet nås	Måleindikatorer
<i>Sør-Odal kommune – en fremtidsrettet og attraktiv kommune i vekst</i>	<ul style="list-style-type: none"> Kommunen har en årlig netto vekst på 50 arbeidsplasser– hovedsakelig i det private næringslivet. Alle husstander i Sør-Odal har tilgang til høyhastighetsbredbånd. E16 er ferdig utbygd, og Sør-Odal har et velfungerende kollektivtransporttilbud til grendene. Det er tilrettelagt for trygge skoleveier gjennom gang- og sykkelveier fra Glommasvingen skole ut til grendene. 	<ul style="list-style-type: none"> Prioritere gjennomføring av tiltak framfor planutarbeidelse. Videreutvikle samarbeidet mellom næringsliv og kommune for løsningsorienterte og raske beslutninger, og en mer åpen dialog. Arbeide aktivt med omdømmebygging og synliggjøring av kommunens fortrinn. Kommunen skal tilrettelegge næringsområder og videreutvikle nye arealer for økt næringsutvikling. Forenklet forvaltning på innbyggernes premisser. Arbeide for økt sentrumsattraktivitet og et mer tilgjengelig handelssentrum. Bidra til samarbeid mellom utdanningsinstitusjoner og næringslivet, og tilby lærlingplasser i kommunen. Ha god kommunikasjon i form av vei og jernbane. Ha gode virkemidler for næringsutvikling og nyetablering, og støtte opp om lokale utviklingsinitiativ. I samarbeid med relevante aktører rette mer fokus på turisme. 	<ul style="list-style-type: none"> Antall arbeidsplasser Antall nyetableringer i kommunen Antall bedrifter i kommunen

Verdiskaping, næringsutvikling og infrastruktur

Strategisk mål	Målbilde 2030	Hvordan skal målet nås	Måleindikatorer
<i>Kommunen skal ha en velfungerende infrastruktur og betydelig vekst i antall arbeidsplasser</i>	<ul style="list-style-type: none"> Kommunen har en årlig netto vekst på 50 arbeidsplasser Alle husstander i Sør-Odal har tilgang til høyhastighetsbredbånd 	<ul style="list-style-type: none"> Prioritere gjennomføring av tiltak framfor planutarbeidelse Videreutvikle samarbeidet mellom næringsliv og kommune for løsningsorienterte og raske beslutninger, og en mer åpen dialog 	<ul style="list-style-type: none"> Antall arbeidsplasser Antall nyetableringer i kommunen Antall bedrifter i kommunen

- E16 er ferdig utbygd, og Sør-Odal kommune har et velfungerende kollektivtransporttilbud til grendene
- Det er tilrettelagt for trygge skoleveier gjennom gang- og sykkelveger fra Glommasvingen skole ut til grendene
- Arbeide aktivt med omdømmebygging og synliggjøring av kommunens fortrinn
- Kommunen skal tilrettelegge næringsområder og videreutvikle nye arealer for økt næringsutvikling
- Forenklet forvaltning på innbyggernes premisser
- Arbeide for økt sentrumsattraktivitet og et mer tilgjengelig handelssentrum
- Bidra til samarbeid mellom utdanningsinstitusjoner og næringslivet, og tilby lærlingplasser i kommunen
- Ha god kommunikasjon i form av vei og jernbane
- Ha gode virkemidler for næringsutvikling og nyetablering, og støtte opp om lokale utviklingsinitiativ
- I samarbeid med relevante aktører rette mer fokus på turisme

Natur og naturressurser

Strategisk mål	Målbilde 2030	Hvordan skal målet nås	Måleindikatorer
Sør-Odals natur og naturressurser skal forvaltes, utvikles, høstes og videreføres på en bærekraftig måte	Jord-, skog- og vannressursene i kommunen utnyttes på nyskapende og tradisjonelle måter innen næring, turisme og i energisammenheng, samtidig som naturressursene tas vare på	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunen samhandler regionalt og med andre aktører for å fremme aktiviteter i landbruksnæringen • Tilrettelegge møteplasser som fører til utvikling av tilleggsnæringer • Stimulere og tilrettelegge for rekruttering i landbruket • Føre streng jordvernpolitikk, omdisponerte arealer skal erstattes • Legge til rette for styrking av landbrukseiendommer i aktiv drift • Stimulere til et aktivt og bærekraftig skogbruk i henhold til «Norsk PEFC skogstandard» • Stimulere til skogforyngelse og ungsogpleie • Øke utnyttelsen av jakt-, vilt- og fiskeressursene • Ta i bruk arealer med uhensiktsmessig arrondering til småskala produksjon • Ta vare på og bruker Storsjøen som vår «innlandsskjærgård» 	<ul style="list-style-type: none"> • Antall dekar i aktiv produksjon • Antall enheter i drift/antall årsverk innen landbruk/naturbasert næring • Avgang av dyrkajord • Foryngelseskontroll

Miljø og klima			
Strategisk mål	Målbilde 2030	Hvordan skal målet nås	Måleindikatorer
<p>Kommuneorganisasjonen skal være klimanøytral i 2025</p> <p>Sør-Odal-samfunnet skal være klimanøytralt i 2030</p>	<p>Sør-Odal er en bærekraftig kommune hvor miljø- og klimaperspektivet er en naturlig del av alle beslutningsprosesser</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Samordne arealbruk og legge til rette for gang- og sykkelveger • Styrke samarbeidet med næringslivet om utvikling av Kongsvingerregionen – «Norges grønne hjerte» • Legge til rette for kompakt sentrums- og grendeutvikling slik at samfunnets energibehov reduseres • Øke fokuset på klimavennlige bygg ved bruk av tre, fornybare energikilder og energieffektivisering • Mobilisere innbyggerne til å ta del i det grønne skiftet • Videreutvikle en innkjøpsordning som stimulerer til økt bærekraft og minst mulig karbonavtrykk • Sikre klimatilpassing av tiltak nær samfunnskritisk infrastruktur • Sikre god beredskap og sørge for tilstrekkelig dimensjonering av teknisk infrastruktur for å håndtere konsekvenser av klimaendringer • Samarbeide med gårdbrukere og næringsorganisasjonene om fokus på klimasmarte løsninger i jord- og skogbruket 	<ul style="list-style-type: none"> • Klimaregnskap og regional strategi for klima og miljø med kommunal handlingsplan
Samfunnssikkerhet og beredskap			
Strategisk mål	Målbilde 2030	Hvordan skal målet nås	Måleindikatorer
<p>Sør-Odal kommune skal være en trygg kommune å oppholde seg i, og kommunen skal være forberedt på uønskede hendelser og kommende klimaendringer</p>	<p>Kommunens arbeid med beredskap og forebygging gjør at alle som oppholder seg i kommunen er trygge og blir ivaretatt ved uønskede hendelser</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunens kriseledelse og utvalgte ressursgrupper skal til enhver tid være forberedt på å håndtere hendelser som oppstår • Jevnlige gjennomganger av rutiner knyttet til samfunnssikkerhet • Til enhver tid sikre at vi har tilstrekkelig med kapasitet til å sikre bortfall av strøm • Sikre at man til enhver tid har tilstrekkelig tilgang til drikkevann og sanitærvann • Planlegge bruken av areal slik at liv, helse og eiendom ivaretas ved krisesituasjoner og uønskede hendelser 	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunens beredskapsplan

- Samarbeide med regionale og nasjonale instanser for å videreutvikle sikker infrastruktur
- Planlegging og tilrettelegge for å håndtere nedbørsflom
- Gjennomføre tiltak for å redusere skader ved flom

Helse og levekår barn og unge

Strategisk mål	Målbilde 2030	Hvordan skal målet nås	Måleindikatorer
Barn og unge i Sør-Odal opplever mestring i hverdagen innenfor egen helse, i barnehagen og i skolen	Kommunen ligger på landsgjennomsnittet i forhold til levekårsindekser og utdanningsstatistikk	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunen jobber i team på tvers av fagområder for å få utnytte kompetansen best mulig, og for å sikre tidlig innsats og god oppfølging av utsatte barn og unge • Bruker kartleggingssystemer for å identifisere utsatte barn og unge • Skole, barnehage og fritidsarenaer jobber for å jevne ut sosiale forskjeller gjennom tilrettelegging • Helsesøster er lett tilgjengelig ute i skolene og veileder barn og foreldre innenfor helse • Utvikler gode og holdningsfremmende oppvekstmiljøer og møtearenaer, og legger til rette for at alle barn og unge skal ha muligheten til å delta i kultur- og idrettsaktiviteter • Det tilrettelegges for at alle barn i kommunen, også barn med innvandrers-/flyktningebakgrunn, deltar i aktiviteter og pedagogiske tilbud før skolestart • Følger opp ungdom som ikke begynner eller viderefører videregående skole • Legger til rette for at barn får mulighet til medvirkning 	<ul style="list-style-type: none"> • Levekårsrelatert statistikk • Ungdata • Gjennomstrømming i videregående skole

Barnehage

Strategisk mål	Målbilde 2030	Hvordan skal målet nås	Måleindikatorer
Barnehagene i Sør-Odal skal bidra til at barna utvikler et godt selvbilde, sosial kompetanse og faglige forutsetninger for skole og utdanning.	Alle barnehagebarna i Sør-Odal blir sett og opplever glede over mestring basert på egne forutsetninger og gjennom individuell oppfølging	<ul style="list-style-type: none"> • Barnehagene har et godt kvalitativt tilbud hvor barn blir sett, satt krav til og opplever glede av mestring • Kommunen har godt kvalifisert og stabilt personale med barnehagelærere i alle pedagogstillinger og kvalifiserte fagarbeidere og assistenter • Det gjennomføres kompetansehevende tiltak innen rammeplanens fagområder 	<ul style="list-style-type: none"> • Relevant KOSTRA-statistikk • Brukerundersøkelser • Antall barnehagelærere i pedagogstillinger ifølge barnehageloven

- Tidlig innsats gjennom bruk av felles kartleggings- og arbeidsverktøy
- Kommunen følger og videreutvikler plan for overgang mellom barnehage og skole
- Antall barnehager tilpasses kommunens reelle behov for barnehageplasser

Skole

Strategisk mål	Målbilde 2030	Hvordan skal målet nås	Måleindikatorer
Skolen i Sør-Odal er en god læringsarena som skaper trygghet og gode selvbilder. Elevene skal opparbeide seg faglig og sosial kompetanse som gir samme forutsetninger for videre skolegang, yrkesdeltakelse og god helse som barn og unge i resten av landet	Elevene i Sør-Odal har de samme grunnleggende ferdighetene og fagresultatene som landsgjennomsnittet	<ul style="list-style-type: none"> • Ha forskningsbasert og tydelig ledelse på alle nivå i skolen • Prioritere ressursene mot det som gir best læringsresultater for elevene • Kommunen har godt kvalifisert og stabilt personale med lærere med godkjent kompetanse for sin undervisningsstilling, og kvalifiserte fagarbeidere og assistenter • Det gjennomføres kompetansehevende tiltak for ledere, lærere og øvrig tilsatte • Tidlig innsats og tilpasset opplæring • Utvikle gode holdninger til skole, og styrke forholdet mellom hjem og skole • Kommunen følger og videreutvikler plan for overgangene mellom barnehage, grunnskole og videregående skole • Det tilrettelegger for fellesarenaer/møteplasser for foresatte på alle trinn 	<ul style="list-style-type: none"> • Tilstandsrapporter med grunnskolepoeng • Kartleggingsprøver og nasjonale prøver • Eksamensresultater • Antall lærere samsvarer med nasjonal norm • Gjennomstrømming i videregående skole

Helse og omsorg

Strategisk mål	Målbilde 2030	Hvordan skal målet nås	Måleindikatorer
Sør-Odal arbeider ut fra et folkehelseperspektiv. Vi samhandler med innbyggerne med tanke på at den enkelte skal oppleve trygghet, mestringsevne og være lengst	<ul style="list-style-type: none"> • Gjennom samhandling med innbyggere har kommunen tatt i bruk nye løsninger og metoder • Innbyggerne er trygge på at kommunens tjenester er tilgjengelige og har god kvalitet 	<ul style="list-style-type: none"> • Utvikle tjenestene gjennom dialog med og medvirkning fra innbyggerne • Innovasjonsarbeid bidrar til at ny kunnskap blir omsatt til god praksis og deles med andre • Velferdsteknologiske løsninger er implementert i tjenestene 	<ul style="list-style-type: none"> • KOSTRA-tall /IPLOS-data • Brukerundersøkelser

mulig aktiv i eget liv - i eget hjem

- Forebygging, tidlig innsats, rehabilitering og godt utbygde hjemmetjenester, bidrar til at brukerne mestrer hverdagen på et lavere omsorgsnivå enn tidligere
- Alle som kan, deltar i arbeids- og samfunnsliv
- Tilgang på tilrettelagte boliger, med ulik grad av fellesskapsløsninger og møteplasser som skaper kontakt og samhold
- Tjenestene skal til enhver tid være kunnskapsbaserte, og det skal legges til rette for å utdanne og bruke spesialkompetanse
- Forebygging og hverdagsmestring preger alle helse- og omsorgstjenester
- Dreining til mindre ressurskrevende og riktigere tjenester lavere i omsorgstrappen
- Omsorgsboliger og boliger for vanskeligstilte bygges ut i henhold til vedtatt boligstrategi og revidert boligsosial handlingsplan
- Utvikle møteplasser som bidrar til trygghet, engasjement og deltakelse
- Vektlegge samarbeid med frivillige og pårørende

Kultur og idrett

Strategisk mål	Målbilde 2030	Hvordan skal målet nås	Måleindikatorer
Vi skal ha et godt og attraktivt kulturtilbud til alle kommunens innbyggere	Sør-Odal har et mangfoldig og inkluderende idretts- og kulturliv med et bredt engasjement, og tilbud til alle innbyggerne. Vi har en god oversikt over materiell og immateriell kulturarv, og kulturarven vernes og brukes aktivt for å bygge stedsidentitet	<ul style="list-style-type: none"> • Styrke og videreutvikle barne- og ungdomskultur, både organisert og uorganisert • Utvikle et attraktivt, inkluderende og mangfoldig kulturliv • Støtte og samarbeide med frivillige, idrettslag og foreninger • Bruke grendene som arenaer for kulturaktivitet • Videreutvikle Galleri Lyshuset og kulturtunet til en levende, kulturell møteplass med aktiviteter hele året • Styrke og videreutvikle formidling av Kåre Tveters kulturarv • Stimulere til frivillig innsats for vern og bruk av kulturminner • Styrke og videreutvikle biblioteket (møteplass, arrangementer og andre aktiviteter) • Tilpasse undervisning og fag på kulturskolen slik at alle barn og unge har mulighet til å delta i organiserte fritidstilbud • Samarbeide med og støtte lag og foreninger for å utvikle faste kultur- og idrettsarrangementer 	<ul style="list-style-type: none"> • Antall arrangementer i kommunen, kommunale og private • Antall aktive lag og foreninger • Andel av barn og unge som deltar i aktiviteter innenfor kultur og idrett, inkludert kulturskolen • Åpningstimer/aktivitet på kulturtunet og biblioteket

Kommunen som organisasjon

En framtidsrettet kommune			
Strategisk mål	Målbilde 2030	Hvordan skal målet nås	Måleindikatorer
<p>Vi skal ha en kultur for kontinuerlig forbedring der vi ser helhet, og deler kompetanse. Vi bruker teknologi til å fornye, forenkle og forbedre</p> <p>Vi skal tilrettelegge for brukermedvirkning til utforming og gjennomføring av vårt samfunnsoppdrag slik at vi treffer innbyggernes behov enda bedre</p>	<p>Vi er en framtidsrettet og attraktiv kommune for medarbeidere som er stolt av å yte sitt beste for innbyggerne hver eneste dag</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vi skal praktisere tillitsbasert ledelse som inkluderer og respekterer • Vi skal arbeide på tvers av tjenesteområder og tenke helhet i samarbeid med brukeren • Vi skal bruke et klart språk når vi informerer og kommuniserer med innbyggerne • Vi skal etablere arenaer for kompetansedeling innad i kommunen, på tvers av kommuner og med samarbeidspartnere • Vi skal ha en åpen forvaltning som bygger tillit hos innbyggere • Vi skal ha en kultur der alle sier Ja! til å ta et felles ansvar og har lojalitet til egen arbeidsplass • Vi skal ha en kultur for læring, der det er lov å være nysgjerrig og lære av sine feil 	<ul style="list-style-type: none"> • Brukerundersøkelser • Medarbeiderundersøkelser/kartlegginger • Nærværstatistikk • Relevant KOSTRA-statistikk
Kommunikasjon			
Strategisk mål	Målbilde 2030	Hvordan skal målet nås	Måleindikatorer
<p>Sør-Odal er en åpen kommune som når ut med informasjon til alle innbyggere</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Kommunen skal vektlegge åpenhet, dialog og klart språk i vår kommunikasjon med innbyggerne • Solskinshistorier, suksesser og muligheter skal synliggjøres gjennom egne, interne og eksterne informasjonskanaler, for å kommunisere til innbyggere og potensielle innflyttere at Sør-Odal er et godt sted å bo • Bidra til markedsføring og informasjonsformidling gjennom regionale kommunikasjonskanaler • Ta i bruk framtidige kommunikasjonsløsninger • Økt fokus på nettvett og etiske retningslinjer 	<ul style="list-style-type: none"> • Omdømmeundersøkelser • Lesertall gjennom Google Analytics • Muntlige og skriftlige tilbakemeldinger

Økonomi

Strategisk mål	Målbilde 2030	Hvordan skal målet nås	Måleindikatorer
Sør-Odal kommune skal ha en bærekraftig og sunn kommuneøkonomi	Kommunen har økonomisk handlefrihet til å utvikle gode tjenester og møte uforutsette hendelser	<ul style="list-style-type: none"> • Foreta prioriteringer og målrette tjenesteytingen ytterligere • Ha gode rutiner for planlegging, budsjettering og rapportering • Ha et disposisjonsfond tilsvarende 10 % av driftsinntektene • Ha egenkapital til investeringer 	

Langsiktig arealstrategi**Sentrumsutvikling**

Strategisk mål	Målbilde 2030	Hvordan skal målet nås	Måleindikatorer
	Kommunen har et stedegent og funksjonelt sentrum med attraktive og universelt utformede møteplasser og grøntområder	<ul style="list-style-type: none"> • Legge til rette for en god fordeling av boliger, næring, handel/service og offentlige bygg • Definere en tydelig sentrumskerne med kollektivknutepunkt og sentrumsfunksjoner • Ta vare på lokal arkitektur og byggeskikk i form av visuell veileder med bestemmelser • Gjøre Glomma mer tilgjengelig og ruste opp gangbrua • Tilrettelegge for turstier, gang- og sykkelveier og videreutvikle strandpromenaden • Etablere gode og universelt utformede møteplasser • Utvikle en strategi for parkering 	

Boligområder

Strategisk mål	Målbilde 2030	Hvordan skal målet nås	Måleindikatorer
	Kommunen har oppnådd en betydelig befolkningsøkning i planperioden	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunen skal til enhver tid ha tilstrekkelig antall regulerte tomter for boligbebyggelse og 	

gjennom tilrettelegging for differensiert boligbygging i Skarnesområdet og gjennom å skape bomiljøer med ulike kvaliteter i grendene

være en pådriver for å skape utvikling av avsatte områder i kommuneplanens arealdel i samarbeid med private utbyggere

- Tilrettelegge for gode bomiljøer i grendene
- Satse på boligfortetting innenfor sentrumssonen og peker ut en utviklingsretning for ny boligutvikling i sentrum
- Spredt boligbygging kan tillates i områder hvor det i dag allerede er tilrettelagt for bebyggelse og hvor dette er forenlig med øvrige målsettinger lokalt og nasjonalt
- Gjennom arealplanleggingen legge føringer for valg av energiløsninger og energibruk
- Alle nye eneboliger skal ha hovedfunksjoner på hovedplan

Fritidsbebyggelse

Strategisk mål	Målbilde 2030	Hvordan skal målet nås	Måleindikatorer
	Kommunen opplever økt byggeaktivitet og etterspørsel etter fritidstomter	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunen skal til enhver tid ha tilstrekkelig antall regulerte tomter for fritidsbebyggelse og være en pådriver for å skape utvikling av avsatte områder i kommuneplanens arealdel i samarbeid med private utbyggere 	

Samferdsel

Strategisk mål	Målbilde 2030	Hvordan skal målet nås	Måleindikatorer
	Sør-Odal er et samferdselsknutepunkt for Hamar-, Kongsvinger- og Osloregionen. Kommunen har tatt i bruk tilgjengelig teknologi for kommunikasjon og har tilrettelagt for gang- og sykkelveger til grendene	<ul style="list-style-type: none"> • Ha god dialog med statlige og fylkeskommunale myndigheter for å fremme kommunens interesser i saker som berører gang- og sykkelveger, veg, jernbane og kollektivtransport • Bruke planlegging aktivt for å samordne arealbruken i tilknytning til eksisterende og nye samferdselsårer • Ha fokus på økt trafikkikkerhet 	

- I størst mulig grad ta jordvern hensyn ved samferdselsutbygginger
- Korridor for ny E16 vil inngå i arealplanen i henhold til trasévalg og tilhørende reguleringsplaner

Områder for landbruk, natur og friluftsliv (LNF-områder)

Strategisk mål	Målbilde 2024	Hvordan skal målet nås	Måleindikatorer
	Kommunen forvalter og utvikler naturressursene til det beste for allmennheten og fremtidige generasjoner	<ul style="list-style-type: none">• Ved all planlegging skal jordvernet tillegges stor vekt i tråd med nasjonale målsettinger og inngrep i særlig verdifulle områder skal unngås• Benytte utviklingspotensialet som ligger innenfor grendene og sentrumsområdene• Beskytte og utvikle natur og landskap slik at livsvilkårene for mennesker, dyr og planer forbedres, og rekreasjonsverdiene øker• Sikre nedslagsfeltet for drikkevann• Gjennomgå om LNF-B-områdene er hensiktsmessige for å oppnå ønsket utvikling	

Økonomisk utvikling

Bærekraftig økonomi

Kommuneloven har egne regler for økonomisk bærekraft:

- «Kommuner og fylkeskommuner skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid.»
- «Kommuner og fylkeskommuner skal utarbeide samordnete og realistiske planer for egen virksomhet og økonomi og for lokalsamfunnets eller regionens»
- «Kommuner og fylkeskommuner skal forvalte finansielle midler og gjeld på en måte som ikke innebærer vesentlig finansiell risiko, blant annet slik at betalingsforpliktelser kan innfris ved»

Regjeringens perspektivmelding for 2021 sier:

“I årene fremover står Norge overfor både nye og kjente utfordringer. I tiårene som kommer vil det stå færre i yrkesaktiv alder bak hver pensjonist. Statens utgifter vil gå opp, uten at inntektene øker like mye. Samtidig skal vi gjennomføre det grønne skiftet. Å ta vare på og sikre velferdssamfunnets bærekraft – sosialt, klimamessig og økonomisk – er derfor vesentlig for at Norge fortsatt skal være et godt land å bo i”.

Slik utfordres Sør-Odal kommune på alle plan de kommende året. I tillegg til disse utfordringene påvirker bl.a. høy prisvekst og renteendringer. Kommunen må forberede seg på fremtiden. Det handler om å ta vare på kjernevirksomheten og tilpasse seg i takt med befolkningsendringene. Omstilling og omstrukturering av virksomheten kan bli helt sentralt for å kunne skjerme kjerneoppgavene. Rettighetssamfunnet og normer binder opp vesentlig deler av inntekten. Noe som innebærer at kommunen på andre områder må ned med forbruket og man må skape mer for mindre penger. Tydelige mål og strategier for å kunne prioritere vil være avgjørende, og det krever handlekraft for å gjennomføre nødvendige forandringer. “Å si nei til noe, vil innebære å si ja til noe annet.” Oppgaver må løses annerledes, utfordringene med å få tak i ansatte med riktig kompetanse, samt penger vil være knapphetsfaktorene framover. Kommunen har behov for økonomisk bærekraft for å møte fremtiden, samt sosial og miljømessig bærekraft. Ivaretagelse av dagens innbyggere og beholde de kommunen har, er vesentlig for fremtiden. En attraktiv arbeidsplass og bostedskommune vil gi muligheter for riktig kompetanse på tjenestetilbudet og bevare innbyggertallet.

Bærekraftsdimensjonene

Sør-Odal kommune har som de fleste andre kommuner en krevende økonomi i denne planperioden. Innbyggernes forventninger, endringer i eksterne rammebetingelser og befolknings sammensetningen stiller krav til en effektiv tjenesteproduksjon samtidig som aktivitetsnivået må tilpasses kommunens inntektsnivå. I tillegg kommer ønske om å utvikle Sør-Odal til en attraktiv kommune for økt bosetting og vekst. I budsjett 2024 og i planperioden har kommunen store utfordringer med å skape handlingsrom, fordi et forsvarlig tjenestetilbud skal ivaretas. Netto driftsresultat er negativt i hele planperioden og dette gjør at kommunen er sårbar for endringer, og risikoen i budsjettet har økt betraktelig.

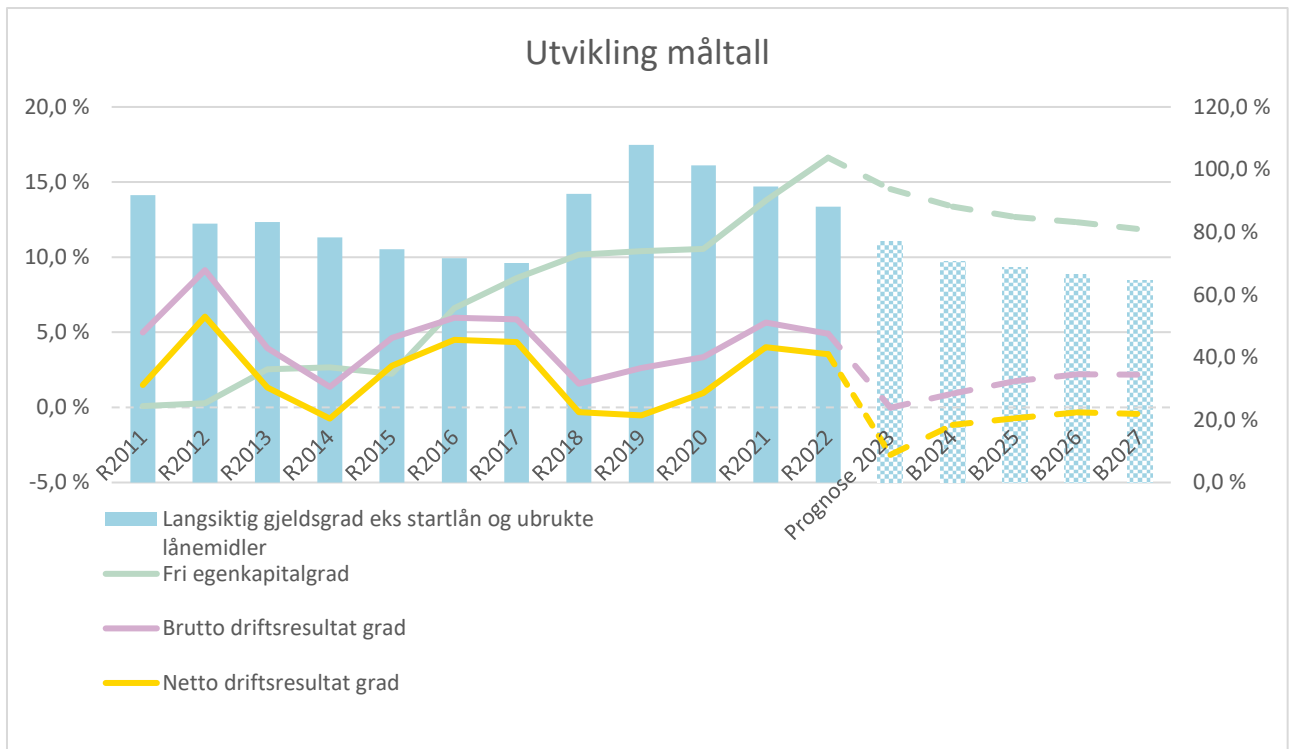
Kommunens økonomiske handlingsregler

Tabellen nedenfor viser utviklingen til de 4 valgte økonomiske måltallene til Sør-Odal kommune. Måltallene gir et bilde av den totale økonomiske stillingen til kommunen, og måles opp mot fastsatt ønsket eller kritisk nivå i henhold til økonomireglementet.

	Ønsket nivå	Kritisk nivå	Regnskap 2022	Prognose 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
Fri egenkapitalgrad	10,0 %	5,0 %	16,6 %	14,5 %	13,4 %	12,7 %	12,3 %	11,9 %
Langsiktig gjeldsgrad eks startlån og ubrukte lånemidler	80,0 %	90,0 %	88,1 %	76,9 %	70,6 %	68,6 %	66,6 %	64,5 %
Brutto driftsresultat grad	5,0 %	2,0 %	4,9 %	0,0 %	0,9 %	1,7 %	2,2 %	2,2 %
Netto driftsresultat grad	3,0 %	1,5 %	3,5 %	-3,2 %	-1,2 %	-0,7 %	-0,3 %	-0,4 %

Som tallene viser er det handlingsregelen som omfatter brutto og netto driftsresultat som ikke er innenfor det nivået som er vedtatt. Brutto driftsresultat kommer så vidt over kritisk nivå fra 2026. Dette er ikke en bærekraftig vei å fortsette på, og signaliserer at kommunen må gjøre større endringer i planperioden. Langsiktig gjeldsgrad ligger rett under ønsket nivå i 2023, men kommer på ønsket nivå i 2024 og reduseres gradvis i resten av planperioden. Grunnen til dette er at kommunen vil nedbetale en del gjeld i 2024 når GIVAS IKS tar over forvaltning og drift av vann- og avløpsområdet. Fri egenkapitalgrad ligger godt over vedtatt mål, men går nedover i planperioden da det brukes mer enn det avsettes. Denne må også sees i sammenheng med nivået på akkumulert premieavvik som beskrives lenger ned i dokumentet.

Grafen under viser hvordan de økonomiske måltallene har utviklet seg over tid og hvordan økonomiplanen vil påvirke disse. Brutto driftsresultat viser resultatet av sum driftsinntekter og driftsutgifter som skal dekke finanskostnader og avsetninger. Med en lavt brutto driftsresultat er det lite midler til å dekke finanskostnader som renter og avdrag, samt avsetninger til bundne eller frie midler.

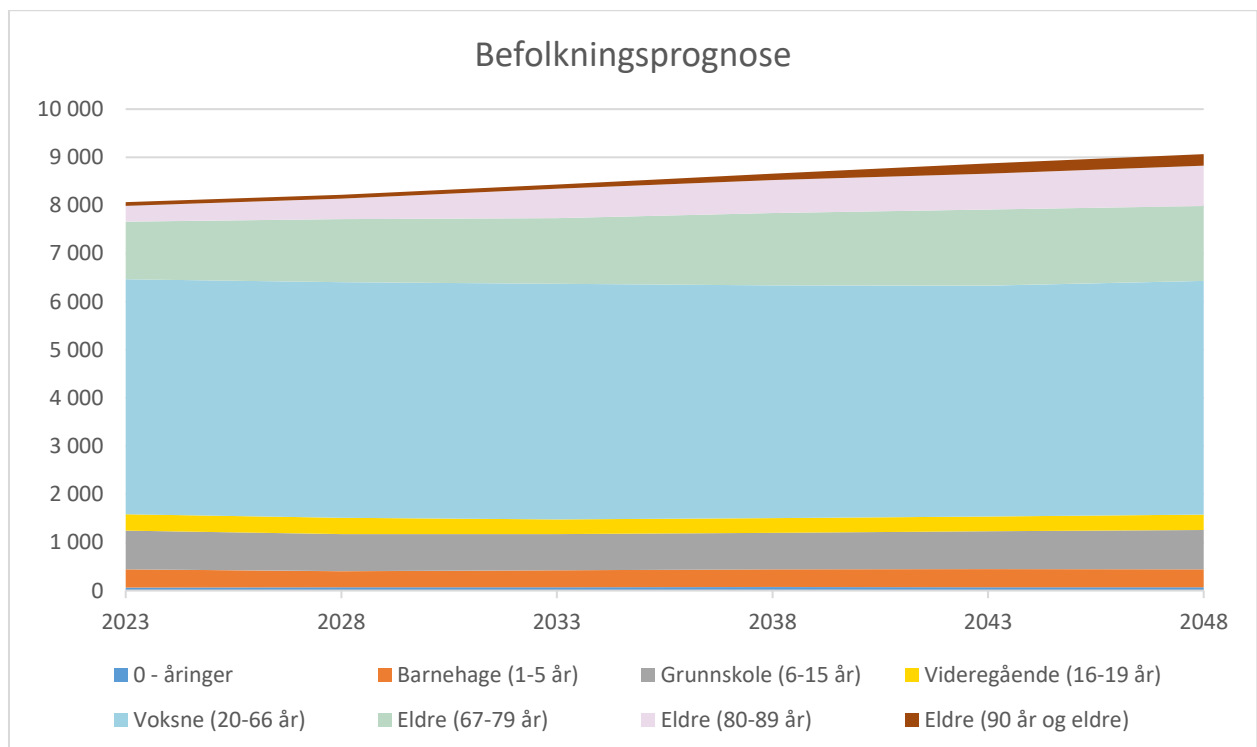
Demografi

Befolkningsvekst

Både inntektsutvikling og utgiftsbehovet til en kommune er nært knyttet til utvikling og sammensetting i befolkningen. Analyse av befolkningsstatistikk og framskrivinger fra SSB kan gi en indikasjon på hvilke områder kommunen kan vente seg de største utfordringene i årene framover. Sør-Odal sin befolkning blir eldre, og fram til 2033 vil kommunen ha en befolkningsvekst på 29 % i de aldersgruppene 67+, mens samme aldersgruppe øker med 64 % fram til 2048. Økt andel eldre vil medføre endret etterspørsel etter kommunale tjenester. For å møte disse endringene må kommunen utvikle tjenestetilbudet slik at det også i framtiden kan leveres gode og målrettede tjenester med riktig omfang og kvalitet. For å få til dette må kommunen prioritere de som trenger det mest. Det innebærer også at man skal bevege seg fra å være utfører til i større grad å bli en tilrettelegger. Det må tilrettelegges for at folk skal kunne leve gode liv lenger, ved å legge vekt på forebygging, økt selvhjulpelighet og mestring. Og det må planlegges og utforme lokalsamfunnene på en inkluderende og aldersvennlig måte slik at kommunens innbyggere kan delta og ha aktive liv lengst mulig.

En økning i de eldre aldersgruppene betyr også at det blir færre yrkesaktive bak hver pensjonist. Dette betyr igjen at det blir færre yrkesaktive til å finansiere velferdstjenestene, og mindre tilgjengelig arbeidskraft til kommunens tjenester. Det må derfor planlegges for at tilgangen på arbeidskraft og kompetanse blir mer begrenset, samtidig som man må utnytte potensialet hos medarbeidere kommunen allerede har gjennom å sørge for kompetanseutvikling.

Oversiktene nedenfor viser befolkningsprognose for Sør-Odal kommune fram til 2048. Prognosen er basert på SSBs alternativ «høy nettoinnvandring» som er den prognosen som passer best til Sør-Odal kommune historisk.

Kilde: SSB, høy nettoinnvandring

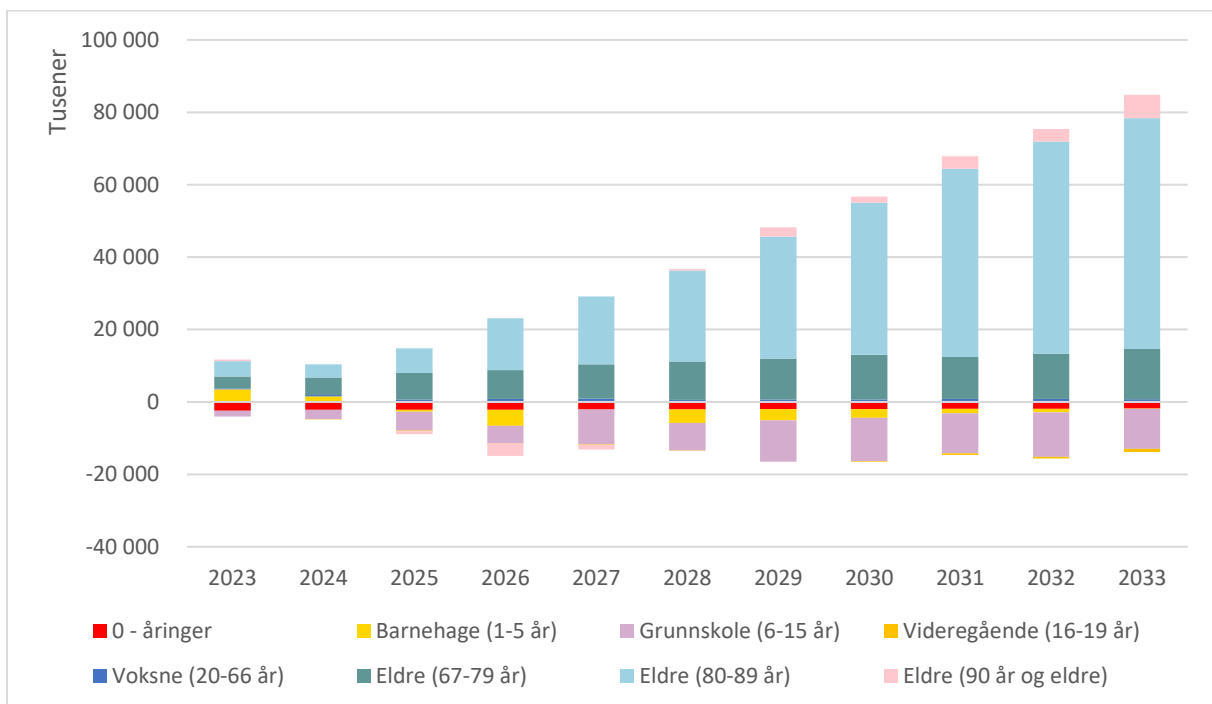

Tabellen nedenfor viser befolkning pr 1. januar hvert år for de ulike aldersgruppene.

Befolkning	2023	2028	2033	2038	2043	2048
0 - åringer	62	66	69	72	71	70
Barnehage (1-5 år)	380	337	353	369	374	373
Grunnskole (6-15 år)	803	770	751	756	787	814
Videregående (16-19 år)	340	337	304	310	306	318
Voksne (20-66 år)	4 881	4 894	4 897	4 829	4 796	4 859
Eldre (67-79 år)	1 198	1 311	1 364	1 504	1 579	1 553
Eldre (80-89 år)	327	425	606	684	748	839
Eldre (90 år og eldre)	78	78	92	138	209	239
Innbyggere totalt	8 069	8 218	8 436	8 662	8 870	9 065

Demografiutgifter

Teknisk beregningsutvalg for kommunal økonomi brukes til å beregne kostnadseffekten av flere eller færre innbyggere. Det er gjort en teoretisk beregning av hva dette tilsier at kostnadene vil økes eller reduseres med i Sør-Odal kommune. Beregningene tar ikke hensyn til lokale forhold, terskelkostnader og utvikling i lokalt behov/etterspørsel. Tallene er endring i brutto utgiftsbehov, som er tenkt å illustrere endring i kostnader uavhengig av hvordan disse er finansiert.

Kilde: Teknisk beregningsutvalg (TBU)

Tall i hele 1000 kr.	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Totalt
0 - åringar	-2 424	269	-90	0	90	0	0	90	0	0	0	-2 065
Barnehage (1-5 år)	3 440	-2 155	-2 132	-4 085	4 340	-4 250	511	0	856	255	0	-3 220
Grunnskole (6-15 år)	-1 630	-905	-3 078	-543	-4 165	1 268	-3 984	-905	543	-1 630	724	-14 306
Videregående (16-19 år)	25	-115	-120	132	-174	155	72	-238	-302	41	-527	-1 052
Voksne (20-66 år)	182	-442	194	108	-181	-317	-160	-185	72	-147	-187	-1 064
Eldre (67-79 år)	3 377	1 466	2 358	637	1 593	1 019	701	1 147	-956	956	1 593	13 891
Eldre (80-89 år)	4 265	-640	3 412	7 250	4 691	6 184	8 530	8 530	9 809	6 397	5 331	63 761
Eldre (90 år og eldre)	426	-851	-426	-2 554	2 128	851	2 979	-851	2 128	-426	2 979	6 384
Total	7 662	-3 374	118	945	8 322	4 910	8 648	7 587	12 150	5 446	9 914	62 330

Oversiktene ovenfor viser at færre barn i skolealder vil tilsi at kostnadene bør gå ned med 14 mill. kr i neste 10-års periode, mens med økende antall eldre i gruppen 67+ vil kostnadene for disse øke med 84 mill. kr.

Organisasjon og medarbeidere

Sør-Odal kommune er organisert med et strategisk nivå bestående av kommunedirektøren og hennes ledergruppe, og et operativt nivå fordelt på fire tjenesteområder. Tjenesteområdene er videre inndelt i enheter. Alle ledere er delegert selvstendig myndighet og har ansvar for sine tjenester, ansatte og økonomi. De rapporterer månedlig til sin leder. Det gjennomføres medarbeider- og brukerundersøkelser, der resultatene brukes til å utvikle et godt arbeidsmiljø og til forbedring av tjenestene.

Kommunen har noen strategier og pågående arbeider i kommunen som kan ses i sammenheng og som har sterke avhengigheter til hverandre. Det er arbeidsgiverstrategi, nærværstrategi, kompetansestrategi, kommunikasjonsstrategi, arbeid med interkontroll for HMS og arbeidet med 10 faktor undersøkelsen.

Medarbeidere

Årsverk

Tabellen nedenfor viser faste årsverk de siste 3 årene.

	Faste årsverk		
	2021 (desember)	2022 (desember)	2023 (oktober)
Kommunedirektør	1,0	1,0	3,5
Innovasjon og samskaping	15,3	16,3	17,4
Barn og unge	179,6	176,2	181,3
Helse og mestring	221,2	237,3	246,0
Samfunnsutvikling	68,8	70,9	69,5
Totalt	485,9	501,7	517,8

Tallene i tabellen avviker noe fra tall i tidligere dokumenter. Grunnen til dette er hvordan vakanser er telt og teltetidspunktet. Tallene som er brukt nå tar ikke høyde for vakanser, men kun faste stillinger som er bemannet. Kommunens system Visma Enterprise Plus BI er brukt og dette har direkte knytning til lønningssystemet.

Sykefravær

Tabellen under viser sykefraværstall for hvert kvartal i 2022 og 2023. 2023 hittil er pr. 30.9.23.

	2022 K1	2022 K2	2022 K3	2022 K4	2022 totalt	2023 K1	2023 K2	2023 K3	2023 hittil
Kommunedirektør	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0,0 %
Innovasjon og samskaping	8,2 %	7,1 %	4,9 %	8 %	7 %	10,6 %	13,9 %	12,9 %	12,1 %
Barn og unge	13,9 %	8,1 %	6,7 %	12,1 %	10,3 %	11,9 %	9,4 %	7,2 %	9,6 %
Helse og mestring	16,3 %	11,8 %	10,5 %	11,1 %	12,2 %	11,4 %	10,2 %	10,2 %	10,6 %
Samfunnsutvikling	16,3 %	11,8 %	10,5 %	11,1 %	12,2 %	11,4 %	10,2 %	7,1 %	8,3 %
Sør-Odal kommune	14,1 %	10,2 %	8,7 %	11,4 %	11 %	11,4 %	9,8 %	8,8 %	10,0 %

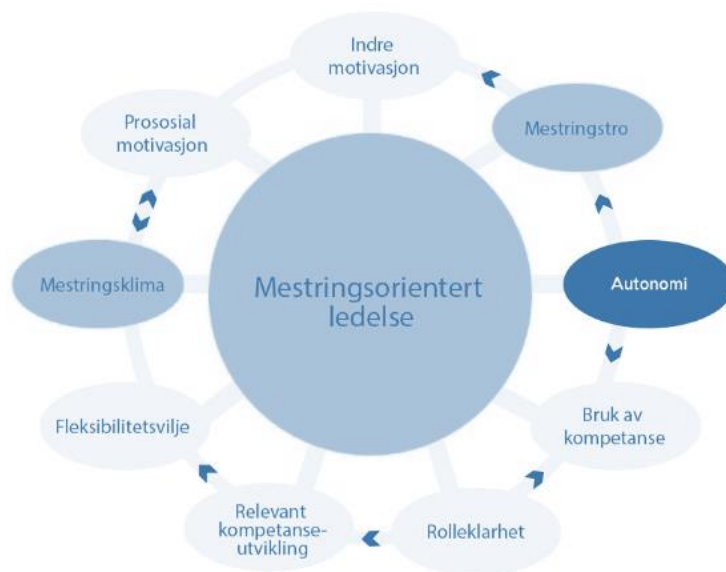
Jobbnærvær

Skal kommunen lykkes med å redusere sykefraværet, må det være tett oppfølging av den enkelte medarbeider samtidig som det må være et systematisk og forebyggende arbeidsmiljøarbeid.

Kommunen skal ha et godt samarbeid med bedriftshelsetjenesten, lokale NAV kontorer og NAV arbeidslivssenter. Nærværarbeidet skal være godt forankret hos ledelsen, tillitsvalgte, vernetjenesten og blant medarbeiderne.

Nærværstrategien som ble tatt til orientering i partssammensatt utvalg 22.03.2023, skal gjøres kjent i hele organisasjonen. Det overordnede målet er at Sør-Odal kommune skal ha en nærværprosent på lik linje med Kommune-Norge ellers. Første delmål er at kommunen innen 31.12.2024 har en nærværprosent på 91,5%.

Et av de viktigste tiltakene er en Frisk-samtale som er en tidlig forventningsavklaring på fremtidsbildet til den syke. Det fører til at man kan få tidligere avklaringer for den sykmeldte, noe som er bra både for den sykmeldte og for arbeidsgiver.

Man ser også gjennom 10-faktor undersøkelsen som ble gjennomført i år, at mange av de faktorene som måles der er viktige nærværsfaktorer, slik som indre motivasjon, mestringstro, mestringsorientert ledelse, mestringsklima, autonomi og rolleklarhet. Det betyr at når det jobbes med 10-faktor jobbes det også med nærvær.

Kommunen jobber også med internkontrollen på HMS, slik at det arbeides strukturert og systematisk med HMS arbeidet. Målet med dette arbeidet er også tett knyttet til nærværarbeidet.

Heltidskultur

Arbeidet med heltidskultur er et kontinuerlig, langsiktig utviklingsarbeid over tid, der ulike tiltak sammen fører til mer heltid.

- Fortrinnsrett for deltidsansatte skal vurderes før utlysning av ledige stillinger.
- For å beholde heltidsstillinger skjerpes det inn på reglene om ulønnede permisjoner i deler av stillingen.
- Sør-Odal kommune forholder seg til reglene i arbeidsmiljøloven og vedtatt livsfasepolitikk. Videre skal strategi for heltidskultur tas i bruk i hele organisasjonen, og alle enheter skal ha egne mål for heltidskultur.

Tiltakene beskrevet over har ført til en stor økning i antall heltidsansatte i Sør-Odal kommune.

Tabellen under viser utviklingen i heltidskultur fra 2022 til 2023. I disse tallene ligger også deltidsbrannmannskap og leger i bistilling på helsestasjon/skolehelse, som alle har veldig små stillinger i Sør-Odal kommune.

Vi er dermed på god vei til å oppfylle målet i strategien for heltidskultur, om at gjennomsnittlig stillingsstørrelse skal være 85 % innen 2030, og at minst 50 % av medarbeiderne i helse og mestring skal ha heltidsstilling.

	2022	2023
Heltidsandel	55,60 %	59,58 %
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse	79,20 %	82,12 %
Heltidsandel helse og mestring	29,70 %	43,30 %
Stillingsstørrelse helse og mestring	69,50 %	75,84 %

I tråd med IA-avtalen har vi medarbeidere som jobber gradert grunnet helse. Dette påvirker også heltidsandelen vår, det er derfor ikke et mål at alle medarbeidere skal ha heltidsstilling.

Beholde, utvikle og rekruttere medarbeidere

Det blir stadig større kamp om kompetanse innen en rekke fagområder. Kommunen må møte denne utviklingen på en systematisk og strategisk måte. Første trinn er at det nå blir utarbeidet en overordnet strategiplan for kompetanse i kommunen. I 2024 skal alle kommunalområder synliggjøre dette i sine handlingsplaner.

Sør-Odal kommune har meget kompetente medarbeidere. Fordi tjenestene i dag kommer horisontalt og ikke vertikalt, blir samarbeid på tvers av områder og fag, forvaltningsnivå og offentlig privat samarbeid, og samarbeid med innbyggere og sivilsamfunn nødvendig for å løse komplekse samfunnsutfordringer. Denne måten å jobbe utfordrer tradisjonelle former for styring, og krever at kommunen er god på samhandling.

Dette krever at kommunens medarbeider må jobbe på andre måter og de trenger derfor endringskompetanse i tillegg til fagkompetanse. I tillegg til å utvikle medarbeiderens formelle kompetanse gjennom opplæring, kurs og videreutdanning, må det sørges for at de er robuste og opplever mestring i arbeidet sitt med tanke på at fremtidens arbeidsliv vil kreve noe annet av dem enn det har gjort hittil. Sør-Odal kommune trenger hver eneste en av sine medarbeidere framover, så satsing på egne medarbeidere er noe av det viktigste som kan gjøres for å møte fremtiden.

Ledelse blir viktig i årene framover. Forskning viser at trygge medarbeidere som føler seg verdsatt og satset på, er mer lojale, mer fleksible, har lavere sykefravær og trives bedre på jobb.

Ledelse er gjerne todelt – den administrative delen som skal gi lederne oversikt over parametere de trenger i sitt daglig arbeid, og den utviklingsorienterte delen. Derfor trengs det gode systemer som gjør at den administrative delen fungerer av seg selv, gjennom digitalisering og automatisering av arbeidsprosesser. Da kan lederen bruke mer tid på å lede og utvikle medarbeiderne. Dette henger også godt sammen med resultatene fra 10-faktor undersøkelsen.

Medarbeiderne ønsket i 10-faktor mer mestringsorientert ledelse som handler om at støttende ledelse fungerer bedre enn kontrollorientert ledelse. Tiltrettelegging for at medarbeider kan oppleve mestring i arbeidet, er den mest effektive måten å utvise støtte på. Leder må legge til rette for at fellesskapet kan jobbe med de ni andre faktorene i – da er det mestringsorientert ledelse i praksis.

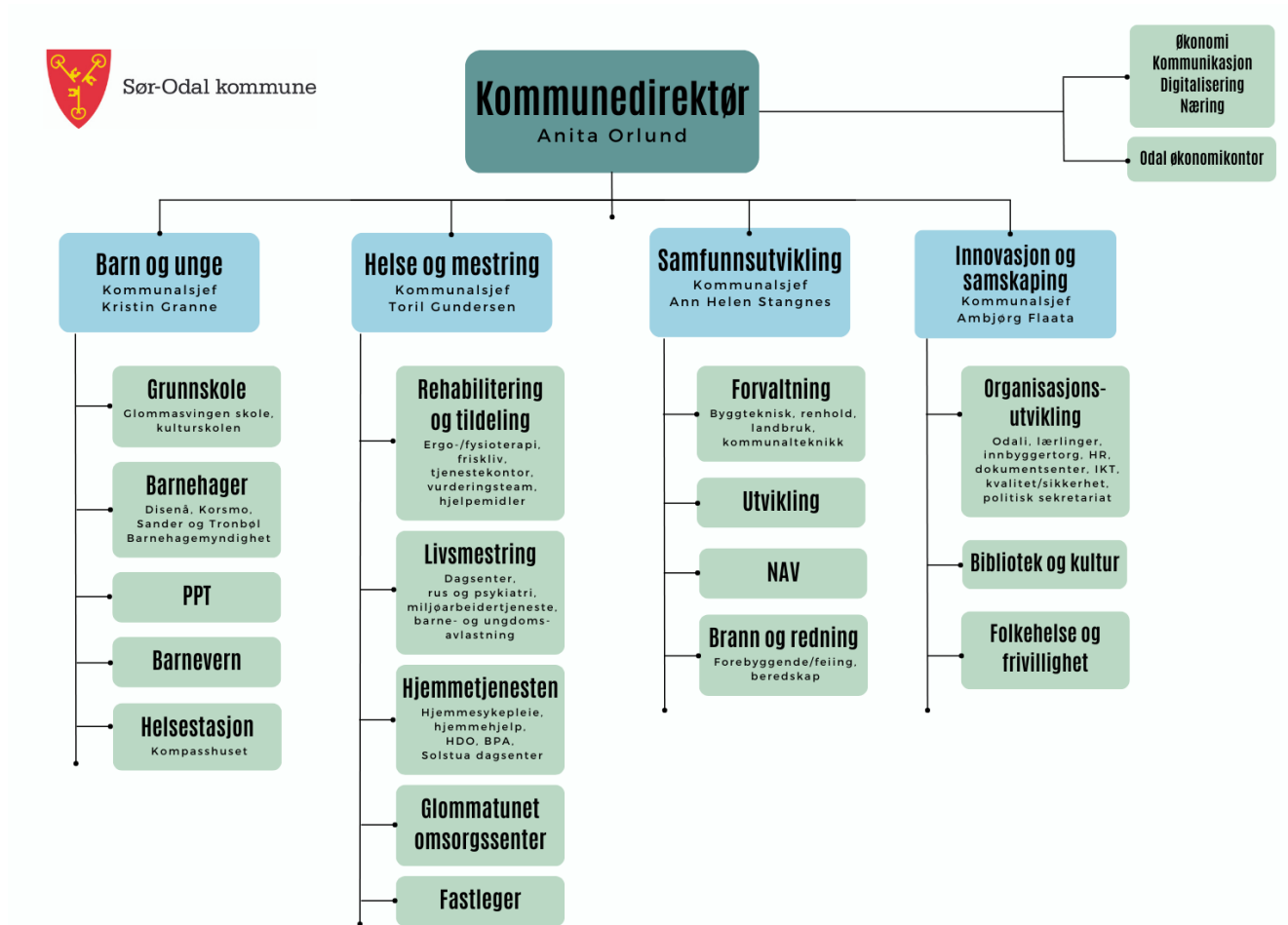
Det er i dialogen mellom medarbeider og leder at medarbeiderskap oppstår. Det innebærer at ledere og medarbeidere tar et felles ansvar for virksomheten, samspillet og arbeidsmiljøet. Kommunen gjennomfører lederopplæring som bidrar til at lederne føler seg trygge på sentrale oppgaver de har i sin rolle. Sør-Odal kommune må også gi sine ledere støtte og muligheten til å utvikle seg som ledere.

Organisering av kommunen

Sør-Odal kommune er organisert med et strategisk nivå bestående av kommunedirektøren og hennes ledergruppe, og et operativt nivå fordelt på fire tjenesteområder. Tjenesteområdene er videre inndelt i enheter. Alle ledere er delegert selvstendig myndighet og har ansvar for sine tjenester, ansatte og økonomi.

Administrativ organisering

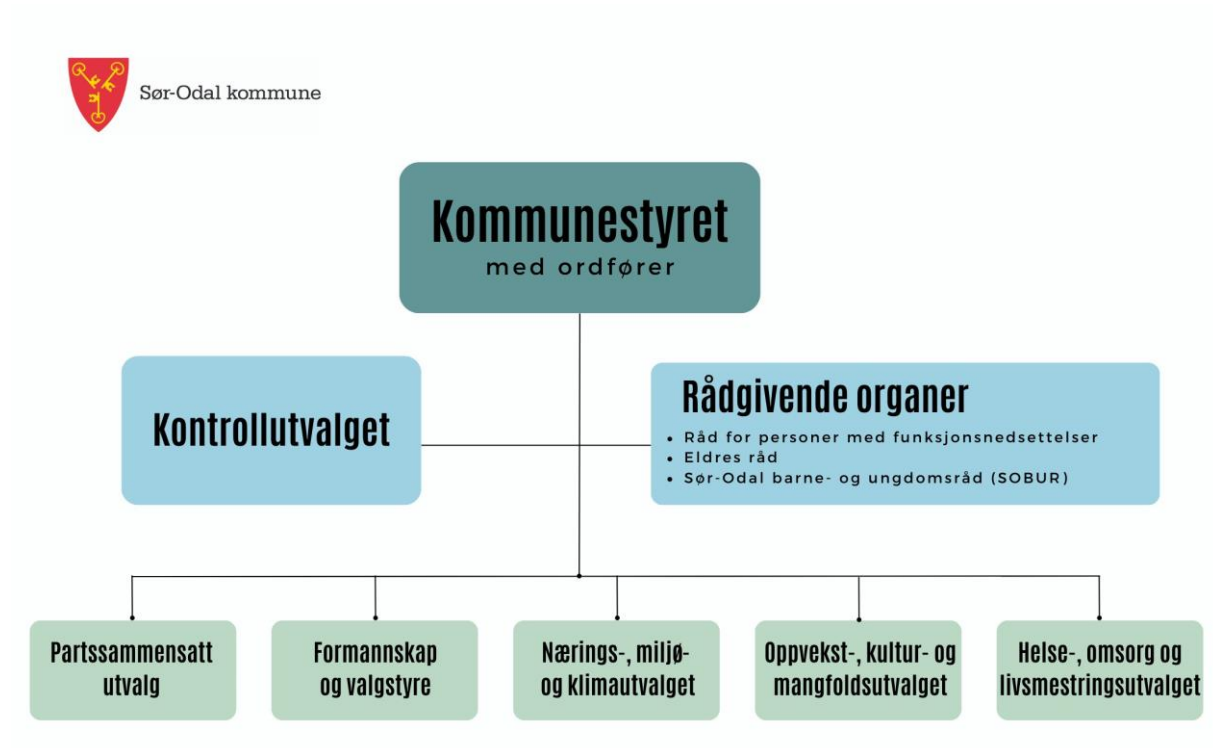
Pr. oktober 2023

Politisk organisering

Pr. november 2023

Internkontroll, beredskap og eierstyring

Internkontroll, arbeidsprosesser og kvalitet

I henhold til kommunelovens §25-1 skal kommuner ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges. Det er lett å tenke at dette kun handler om ulike kontrollaktiviteter og reaktive handlinger, men vel så viktig er det proaktive arbeidet. Hvordan kan vi i utgangspunktet sikre at lover og forskrifter følges?

Med utgangspunkt i lover og forskrifter, virksomhetens mål og faglig kunnskap må alle kommuner utarbeide arbeidsprosesser med rutiner og prosedyrer for tjenestene de skal tilby. Dette bidrar til å et kvalitativt godt tjenestetilbudet til kommunens innbyggere, forankret i relevant lovverk. For å sikre gode arbeidsprosesser er det også avgjørende å kartlegge risiko for avvik, bevisstgjøre seg disse og eventuelt iverksette forebyggende tiltak mot uønskede hendelser. Til sammen er dette utgangspunktet for all internkontroll, og det må nedfelles skriftlig for at vi skal sikre den systematikk og felles praksis som kommunelovens § 25-1 forutsetter.

Når dette er på plass, finnes det en rekke aktiviteter for å ivareta god internkontroll mer reaktivt. Avvik og avvikshåndtering, forvaltningsrevisjon, internrevisjon, stikkprøvekontroller, ledelsens gjennomgang m.m.

Felles for disse ulike aktivitetene er å kontrollere om vi på den ene siden har arbeidsprosesser, rutiner og prosedyrer som legger til rette for at vi etterlever krav til lovlighet. På den andre siden handel det om å avdekke om praksis er i tråd med arbeidsprosessene slik de er nedfelt. Hvis vi avdekker evt. avvik, må vi analysere årsak og evt. revidere arbeidsprosesser, prosedyrer og rutiner. På den måten er internkontroll mer en kontroll. Det er også et redskap for kvalitet og kontinuerlig utvikling av kommunens tjenester.

Kommunen har et avvikssystem – Kilden – der arbeidsprosesser, rutiner, prosedyrer og ROS-analyser dokumenteres. Det samme systemet brukes av rapportering og håndtering av avvik.

Kommunen har dokumentert mye i forhold til arbeidsprosesser, rutiner, prosedyrer og ROS-analyser. Det er imidlertid også mangler og behov for revisjon på flere områder. Dette vil måtte være et fokusområde i årene som kommer hvis vi skal kunne etterleve forpliktelsene i kommunelovens § 25-1.

Vi må også fokusere på bruk av Kilden som avvikssystem. Det handler om brukertilgang og opplæring. Slik det er i dag, er ikke den tekniske løsningen/rutinen for å sikre riktig tilgang god nok. Det er også stadig nyansatte som trenger opplæring i systemet og andre som trenger en oppfriskning. Opplæring handler både om rent teknisk å beherske systemet, men det handler også om en felles forståelse for hva som er avvik og hva som ikke er et avvik.

Kompetanse

Sør-Odal kommune skal være på innbyggernes side. Det forplikter, og det innebærer blant annet at vi har som mål å levere kvalitativt gode tjenester til innbyggerne våre. For å lykkes med dette må vi i tillegg til arbeidet med internkontroll og arbeidsprosesser:

1. kontinuerlig videreutvikle tjenestene våre innenfor de rammebetingelsene vi har i dag.
2. tilpasse oss endringer i samfunnet og å utnytte mulighetsrommet som for eksempel den demografiske og teknologiske utviklingen krever.

Vi må som kommune sørge for at det er kompetanse og kunnskap til både å gjennomføre arbeidsprosessene slik de er i dag, men også til å videreutvikle dem i fremtiden. Det handler både om kompetanse innenfor de spesifikke fagområdene, men også om kompetanse rundt rammebetingelser og samfunnsutvikling. Slik situasjonsbildet er i dag vil helse og mestring og skole være de to områdene man i nær fremtid må ha fokus på i forhold til rekruttering av rett kompetanse.

Informasjonssikkerhet og personvern

Informasjonssikkerhet er et felt i eksplosiv utvikling, og det blir stadig større krav til juridisk og teknologisk kompetanse. Arbeidet med informasjonssikkerhet har tre overordnede målsetninger:

1. Systemer og infrastruktur må til enhver tid ivareta krav til konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet.
2. Arbeidsprosesser, rutiner og prosedyrer må understøtte krav til konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet.
3. Kommunen må utvikle kultur og kompetanse som understøtter arbeidet med konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet.

Mangler eller systemiske svakheter knyttet til informasjonssikkerhet kan få alvorlige konsekvenser for kommunens tjenestetilbud, økonomi, omdømme og beredskap. Med den utviklingen vi har sett de siste årene har dette feltet blitt en integrert del av alle kommunens tjenesteområder. Små og mellomstore kommuner har ikke ressurser eller kompetanse til å løse alle oppgavene knyttet til informasjonssikkerhet alene. Vi er derfor avhengig av et tett samarbeid med Indigo og kommunene i Indigosamarbeidet.

En stor del av arbeidet knyttet til systemer og infrastruktur utføres av Indigo, mens det som har med arbeidsprosesser, kultur og kompetanse i større grad foregår hos den enkelt kommune, men også her er man avhengig av samarbeid med Indigo og kommunene i Indigosamarbeidet for å kunne lykkes.

Etter planen skal det i løpet av 2024 anskaffes et GDPR-system. Det vil bidra til å sikre felles standarder og høyere kvalitet på arbeidet med personvern og informasjonssikkerhet, og det vil også legge til rette for mer samarbeid mellom kommunene i indigosamarbeidet. Mye av arbeidet er svært tidkrevende, og et slikt system gjør det enklere å dele og fordele arbeid mellom kommunene.

Det er også ønske om et overordnet system for styring av all informasjonssikkerhet for kommunene i indigosamarbeidet, et såkalt ISMS. På samme måte som et GDPR-system legger til rette for felles standarder, bedre kvalitet og mer samarbeid innen personvernområdet, vil et ISMS gjøre det samme for styring av all informasjonssikkerhet. Dette diskuteres nå internt i Indigosamarbeidet.

I tillegg til anskaffelse og implementering av nye systemer vil arbeidet med å oppdatere lovpålagte behandlingsprotokoller og å sikre og dokumentere grunnleggende kompetanse knyttet til informasjonssikkerhet og personvern være viktig i året som kommer.

Beredskap og krisehåndtering

Vi opplever nesten daglig at det skjer hendelser som krever at kommunens beredskapsorganisasjon fungerer bra. Bare de siste årene har vi hatt pandemi, flom, krig i Ukraina og uvær. Dette er alle hendelser som gir oss klare påminnelser om hvorfor kommunen må ha oversikt over risikobildet, og systemer for å håndtere de hendelser som oppstår. I slike situasjoner må operativ krisehåndtering prioriteres, og det er dermed krevende for organisasjonen å prioritere kontinuerlig forbedring og utvikling innenfor beredskapsarbeidet. Det må forventes at kravene og forventningene til god beredskap sannsynligvis krever at kommunen må styrke beredskapsarbeidet i årene fremover.

Det er lang tid siden kommunens overordnede ROS-analyse ble revidert. Revisjon vil bli gjennomført i løpet av 2024. Det er igangsatt en prosess for å få på plass bedre funksjonelle planverktøy for beredskap og krisehåndtering. Det er viktig å sikre opprettholdelse av vital kommunal infrastruktur i ulike hendelser, samt legge grunnlaget for at skadene blir så små som mulig ved flom og andre naturpåkjenninger. Sør-Odal kommune har behov for å styrke planverket innen beredskap, samt implementere verktøy og rutiner tilstrekkelig i hele organisasjonen.

Eierstyring

Sør-Odal kommune har vedtatt en egen eiermelding som setter rammer for god eierstyring i de selskapene vi er medeier i.

Det er avgjørende for oss som eiere å kunne behandle sakene som skal til representantskap i eget eierutvalg før møter i selskapene gjennomføres. Det er på denne måten vi kan sikre tett økonomioppfølging, og følge opp selskapenes samfunnsansvar.

Det vil være et prioritert område i det kommende året å sikre at strategien implementeres i våre interne rutiner, og at den følges opp inn mot selskapene.

Det blir også viktig i dette arbeidet å sikre at de andre eierkommunene ser verdien av å ha en samordnet strategi i dette arbeidet. Grunnlaget er lagt i den regionale eiermeldingen. Hovedmålet skal være å se på muligheten for å etablere et eierstyringssekretariat i regionen.

Interkommunale samarbeid

NAV Odal

Fra 1. juni 2020 ble NAV Sør-Odal og NAV Nord-Odal slått sammen til NAV Odal med felles kontor på Skarnes. Avtale om administrativt vertskommunesamarbeid etter kommunelovens § 20-4 med Sør-Odal som vertskommune.

Husbankens ordninger

Fra 1. oktober 2020 ble det etablert administrativt vertskommunesamarbeid mellom Sør-Odal kommune og Nord-Odal kommune om Husbankens ordninger. Samarbeidsavtalen er etter kommunelovens § 20-4 med Sør-Odal som vertskommune.

Personvernombud

Kongsvingerregionen har felles personvernombud, som arbeider for kommunene Sør-Odal, Kongsvinger, Grue, Eidskog, Nord-Odal og Åsnes. Vertskommune er Kongsvinger.

Regional næringsutvikling

Kommunene i Kongsvingerregionen har inngått en rammeavtale om regional næringsutvikling med Klosser Innovasjon. Sør-Odal kommune støtter fra og med 1. januar 2023 arbeidet med et årlig tilskudd tilsvarende kr 75 per innbygger for regional næringsutvikling. Tiltaket erstatter Byregionprogrammet i Kongsvingerregionen.

Visit Kongsvingerregionen

Sør-Odal kommune gikk i 2022 inn på eiersiden i det regionale destinasjonsselskapet Visit Kongsvingerregionen. Tilskuddet beløper seg til ti kroner per innbygger.

Sør-Hedmark Næringshage (tidligere Odal Næringshage)

Sør-Hedmark Næringshage tildeles 75.000 kroner årlig i tilskudd for førstelinjetjenester og næringsutvikling i Sør-Odal kommune.

Odal Næringsfond

Sør-Odal kommune, Nord-Odal kommune og Odal Sparebank gikk i 2021 sammen for å skape Odal Næringsfond for bedrifter/virksomheter i de to odalskommunene. Alle tre eierne har vedtatt at fondet videreføres de neste årene. Sør-Odal kommune avsetter 250.000 kroner årlig i økonomiplanperioden til næringsfondet, og midlene finansieres gjennom bruk av disposisjonsfond – som i 2023. Dersom minst én av eierne trekker seg ut av fondet, vil tilskuddet bortfalle.

Regional innkjøpsordning i Kongsvingerregionen (RIIK)

Samarbeidet er organisert som en vertskommuneløsning, med kontor i Kongsvinger. Samarbeidet er en forpliktende regional innkjøpsordning der Våler, Åsnes, Grue, Eidskog, Kongsvinger, Nord-Odal og Sør-Odal kommuner deltar. Kostnadene ved innkjøpssamarbeidet fordeles på de enkelte kommuner. 5 % av kostnadene skal uansett betales av Kongsvinger kommune. De øvrige 95 % fordeles på de sju kommunene, der folketallet per 1. januar hvert år utgjør fordelingsnøkkelen.

Kongsvingerregionen interkommunale politiske råd

Sør-Odal kommune er medlem av Kongsvingerregionen interkommunale politiske råd, som består av kommunene i Kongsvingerregionen. Regionrådets sekretariat er Innlandet fylkeskommunes andel i samarbeidet om regionrådet, og finansieres av en kommunal medlemskontingent.

Osloregionen

Kommunen er også medlem av Osloregionen. Medlemskontingenten er 1,50 kr per innbygger per år. Samarbeidsalliansens mål er å styrke Osloregionen som en konkurransedyktig og bærekraftig region i Europa. Samarbeidsalliansen Osloregionen ble stiftet 17. desember 2004. Per 01.01.19 består alliansen av 83 kommuner og 5 fylkeskommuner i hovedstadsområdet.

ARKO

Sør-Odal kommune er med i ARKO, som er en norsk-svensk samarbeidsregion. I handlingsplanen for ARKO er det lagt vekt på tre satsingsområder: Næringstilvekst, innovasjon og bærekraftig utvikling, infrastruktur og kultur, og språk og identitet.

Konsek Øst

Det er inngått en selskapsavtale med Konsek Øst sammen med de øvrige kommunene i Kongsvingerregionen. Konsek Øst IKS har som oppgave å ivareta sekretærfunksjoner for kommunens kontrollutvalg i henhold til kommuneloven.

Revisjon Øst IKS

Sør-Odal kommune har avtale med Revisjon Øst IKS om gjennomføring av revisjonen av kommunen.

Odal økonomikontor

Odal økonomikontor er et interkommunalt samarbeid mellom Nord-Odal og Sør-Odal kommuner innenfor fagområdene økonomi, budsjett, regnskap, lønn, innfordring og fakturering. Kontoret ble opprettet i september 2014 og er lokalisert i Nord-Odal kommune.

FACT- team (Flexible Assertive Community Treatment – fleksibel aktiv oppsøkende behandlinger)

FACT team er en forpliktende samhandlingsmodell mellom spesialisthelsetjenesten og kommunene i form av et tverrfaglig oppsøkende team, som skal sikre koordinert og helhetlig tjenestetilbud til mennesker med psykisk helse og rusproblematikk. Deltakere: Kommunene Eidskog, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal og Nes samt DPS (Distrikt psykiatrisk senter). Teamet organiseres av DPS, A-hus Kongsvinger. Nes kommune er vertskommune for de kommunalt ansatte.

Samhandlingskoordinator A-hus

100 % stilling for å samordne og koordinere kommunenes interesser og oppgaver som følge av lovpålagte avtaler med helseforetaket Akershus universitetssykehus (Ahus). Kostnadene fordeles på kommunene etter framforhandlet fordelingsnøkkel. Kongsvinger er vertskommune.

Regional rådgiver for helseledernetverket i Kongsvingerregionen.

Nettverket er et samarbeidsforum hvor hovedmålet er å legge til rette for synergieffekter av økt samarbeid mellom kommunene, og mellom kommuner og helseforetak. Gjennom nettverket ønsker man å styrke regionens samhandling av utviklingsstrategier, høringer, tiltak og prosjekter. Sør-Odal er vertskommune.

Glåmdal interkommunale krisesenter

Glåmdal interkommunale krisesenter er et interkommunalt samarbeid mellom kommunene i Kongsvingerregionen, etter kommuneloven §28 med felles folkevalgt nemd. Kongsvinger er vertskommune. Krisesenteret skal sikre helhetlig hjelp til voldsutsatte kvinner, menn og barn.

Indigo IKT IKS

Interkommunalt IKT-selskap for kommunene Hamar, Stange, Løten, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal og Sør-Odal.

Glåmdal interkommunal legevakt

Sør-Odal er med i en interkommunal legevaksordning sammen med Eidskog, Grue, Kongsvinger og Nord-Odal. Legevaksordningen er lokalisert ved Ahus divisjon Kongsvinger sykehus. Vertskommunesamarbeid med Kongsvinger som vertskommune.

Glåmdal interkommunale voksenopplæring (GIV)

GIV er et IKS som gir et omfattende opplærings- og studietilbud til voksne. En viktig del er også opplæringstilbud for fremmedspråklige. GIV gir opplæring etter kapittel 4A i opplæringslova. De fleste fra Sør-Odal kommune som får undervisning ved GIV er flyktninger eller innvandrere.

Kulturskolen i Odalen

Kulturskolen i Odalen er en interkommunal kulturskoletjeneste for Odalskommunene, med Sør-Odal som vertskapskommune. Kulturskolen driver opplæring i forskjellige praktisk-estetiske fag for kommunenes barn og unge. Enheten samarbeider med skoler og barnehager i begge kommunene, og selger tjenester til begge kommunenes korps.

GIS-samarbeidet

GIS-samarbeidet er forankret i FylkesGeodataplan for Innlandet, og er en del av Norgedigitalt underlagt Statens kartverk. Sør-Odal er med i GIS-samarbeidet for Sør-Hedmark, som består av Sør-Odal, Nord-Odal, Kongsvinger, Eidskog og Grue. Formålet med GIS-samarbeidet er å enes om oppgaver knyttet til geovekst. Hedmark-Kart samarbeidet. Dette samarbeidet er forankret i en felles samarbeidsavtale mellom 12 kommuner i Innlandet. Denne Samarbeidsavtalen regulerer forhold knyttet til drift, forvaltning og videreutvikling av felles geografisk informasjonssystem (GIS) basert på de konkrete avtaler som er inngått med valgte systemleverandører.

Glåmdal interkommunale renovasjonsselskap (GIR)

GIR er et interkommunalt renovasjonsselskap for eierkommunene Eidskog, Sør-Odal, Nord-Odal og Kongsvinger. Selskapet har ansvaret for å planlegge, iverksette og videreutvikle renovasjonsordningen i de fire kommunene. GIR oversender fakturagrunnlag for renovasjon til kommunene som fakturerer renovasjonsgebyret sammen med de andre kommunale avgiftene. Kommunen vedtar gebyrene.

Jordmortjenesten i Odalen

Jordmortjenesten er en interkommunaltjeneste for Odalskommunene med Nord – Odal som vertskommune. Jordmortjenesten er et lavterskeltilbud som er organisert under helsestasjon og har ansvar for svangerskap- og barselomsorg til kvinnen og deres partner gjennom svangerskap og barseltiden.

Samfunnsmedisinsk senter

Samfunnsmedisinsk senter ble etablert i 2023 for kommunene Nord- Odal, Kongsvinger og Sør- Odal. Kongsvinger kommune er vertskommune. Senteret skal bidra til kommunenes ivaretagelse av myndighetskravene innenfor flere ulike lovområder, bl.a. Folkehelseloven, herunder spesifisert kommunelegerollen og miljørettet helsevern, Helse- og omsorgstjenesteloven, Smittevernloven, Helseberedskapsloven, Lov om psykisk helsevern og Plan og bygningsloven. Senteret er bemannet med to samfunnsmedisinere (kommuneleger) og en rådgiver innenfor miljørettet helsevern. Senteret jobber på tvers av kommunalområder i et interkommunalt og tverrfaglig fellesskap.

Odal barneverntjeneste

Felles barneverntjeneste for kommunene Nord-Odal og Sør-Odal og er organisert som et administrativt vertskommunesamarbeid etter § 20-1 i kommuneloven. Sør-Odal kommune er vertskommune. Odal barneverntjeneste inngår også i Kongsvingerregionens barnevernvakt, som ble etablert i 2018. Dette er et kommunalt oppgavefellesskap mellom de fire kommunene med ansvar for barneverntjenester; Eidskog, Sør-Odal, Åsnes og Kongsvinger.

Odal PPT (pedagogisk-psykologisk tjenester)

Samarbeid mellom Nord-Odal kommune og Sør-Odal kommune. Sør-Odal er vertskommune. Oppdraget er å jobbe sammen med våre kommuner for å skape gode rammer for læring og utvikling for skoler og barnehager. PPT undersøker om barn/elever kan ha behov for særskilt tilrettelegging og gir råd og veiledning til barnehager og skoler.

GIVAS (Glåmdal interkommunale vann og avløpsselskap IKS)

Selskapet ble etablert 1. januar 2006 av kommunene Grue og Kongsvinger. I 2013 og 2014 kom henholdsvis Nord-Odal og Eidskog med. Sør-Odal kommune er en del av Givas fra 2024. GIVAS ble etablert som et resultat av ønsket om å gi Kongsvingerregionen et kompetansesenter innenfor dette viktige fagfeltet. Et større administrativt system gir også store fordeler innen drift, og i arbeidet med infrastrukturen. Ikke minst er det en styrke i arbeidet med å yte best mulig service til våre kunder.

Vannområdekoordinator Glomma og tilstøtende vassdrag for Kongsvingerregionen

Vannområdekoordinator skal hjelpe kommunene med å ivareta oppgavene som skal gjennomføres i et vannområde. Deltakende kommuner er Åsnes kommune som vertskommune, Kongsvinger, Grue, Eidskog, Nord-Odal og Sør-Odal.

Teater i Glåmdal

Teater i Glåmdal produserer teater i de sju Glåmdalskommunene gjennom egenproduksjoner, samarbeidsproduksjoner, gjestespill, pedagogisk virksomhet og konsulentvirksomhet. Det er et vertskommunesamarbeid med Kongsvinger kommune som vertskommune.

Miljø og klima

I mars 2022 vedtok kommunestyret i sak 30/22 plan for klima, miljø og energi for Sør-Odal kommune. Som en del av Kongsvingerregionen har Sør-Odal, gjennom Kongsvingerregionens Regional Miljø- og klimastrategi 2018 - 2030, forpliktet seg til følgende mål:

- Kommuneorganisasjonene skal være klimanøytrale i 2025
- Kongsvingerregionen (sivilsamfunn og næringsliv) skal være klimanøytrale i 2030

Følgende fire strategier er satt for å nå disse to målene:

1. Kongsvingerregionen skal bidra til miljøvennlig infrastruktur, transport og logistikk på vegne av Norge og Europa
1. Kongsvingerregionen skal bidra til grønn vekst i næringslivet gjennom bruk av høyskolestiftelsen og økt kompetanse, og verdiskapning basert på økt bruk av lokale ressurser
2. Kongsvingerregionen skal bidra til å ha en by- og tettstedsutvikling som er inkluderende, trygg, robust og bærekraftig
3. Kongsvingerregionen skal være et trygt sted i forhold til klimaendringer

For å kunne nå målene, og effektivt kunne benytte seg av strategiene ovenfor, har Sør-Odal kommune gjennomført en anbudskonkurranse for å få bistand til å utarbeide en tiltaks- og virkemiddelplan for å kutte utslipp i kommunen. Gjennom en kartlegging av kommunens utslipp og kommunens reelle påvirkningskraft har Sør-Odal kommune kommet frem til nye klimamål som anses som mer realistiske å få gjennomført med de midlene og virkemidlene kommunen har tilgjengelig.

Disse målene er:

- Kommunen skal redusere sine klimautslipp med 25% innen 2025 sammenlignet med 2019-tall
- Kommunen skal redusere sine klimautslipp med 60% innen 2030 sammenlignet med 2019-tall

Disse målene er lavere enn det som er satt i Kongsvingerregionens Regional Miljø- og klimastrategi 2018 – 2030. Dette begrunnes med at de regionale målene ikke anses som mulig å oppnå for Sør-Odal kommune som helhet (kommuneorganisasjon, næringsliv og sivilsamfunn) innen de oppgitte årstall. Denne rapporten skal bidra til å vise hvordan kommunen kan nå målene skissert over.

Plan for klima, miljø og energi for Sør-Odal kommune har listet opp en rekke tiltak og virkemidler som bør tildeles ansvarlig enhet innad i kommunen, og kobles opp mot budsjettprosessen. Dette er viktig for å kunne rapportere på målsettinger.

Hvordan gjør Sør-Odal det på utslipp?

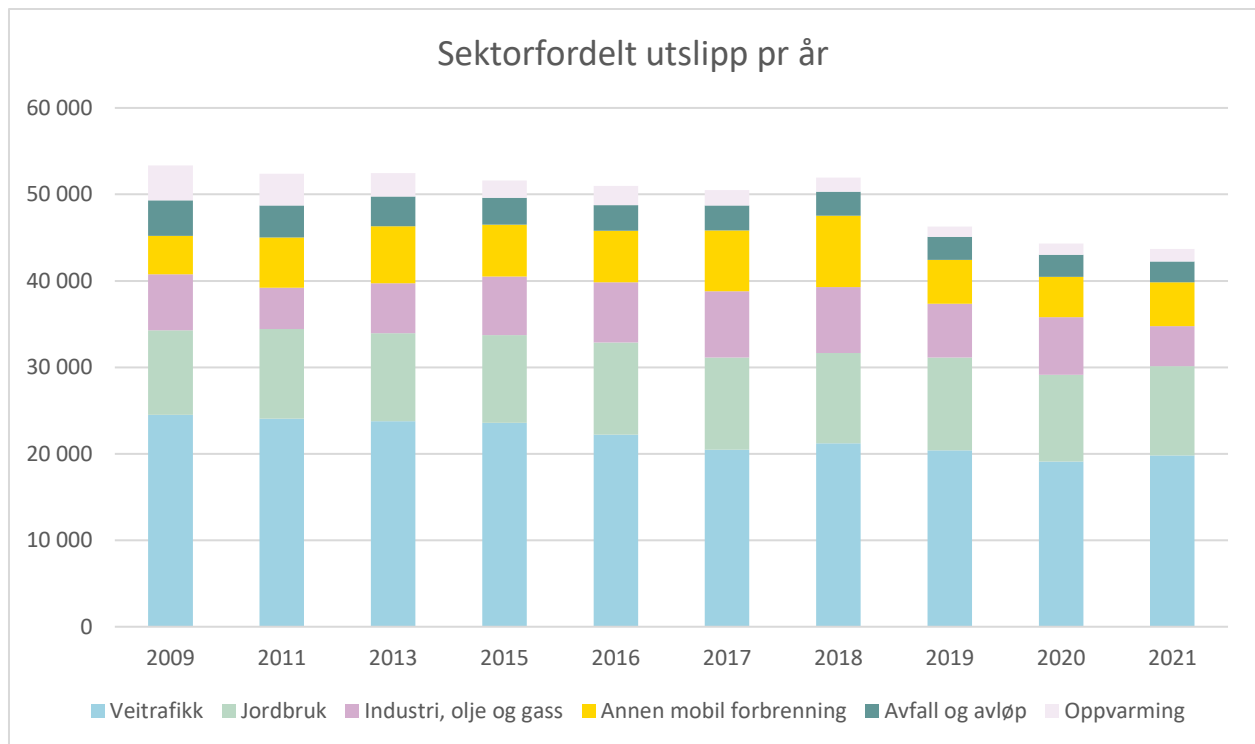
Utslppsregnskapet for Sør-Odal kommune publiseres årlig av Miljødirektoratet og omfatter de direkte, fysiske utslippene som skjer innenfor kommunens geografiske grense.

Totalt har Sør-Odal kommune et utslipp på 43 672 tonn CO₂-e i året. Dette tilsvarer 5,5 tonn pr innbygger i kommunen. Mellom 2009 og 2021 har Sør-Odal kuttet sine utslipp med 18,1 %. Dette er et større kutt enn de fleste kommuner, og kommunen er på 69. plass av totalt 356 kommuner.

Veitrafikk er desidert den største utslippssektoren i kommunen, med rundt 45 % av utslippene. Utslipp fra personbiler har en nedadgående trend, mens utslippene fra varebiler og tunge kjøretøy

Øker noe fra 2020; disse utslippene utgjør mer enn halvparten av utslippene innenfor sektoren. Jordbruk er den nest største utslippssektoren i kommunen med i underkant 24 %. Grafen nedenfor viser utslipp av klimagasser i antall tonn CO₂-e

Kilde: Miljødirektoratet

Tallene ovenfor viser bare utslipp som skjer innen Sør-Odals grenser. Tallet vil derfor påvirkes mye av eksempelvis tung industri, men ikke alle flyturene innbyggerne tar ut av landet. En innbygger i Sør-Odal kommune bidrar med i gjennomsnitt 13,5 tonn CO₂-e gjennom sin livsstil. Landsgjennomsnittet ligger på 12,1 tonn.

Driftsbudsjettet

Forutsetninger i planperioden

- **Lønns- og prisvekst**
Den kommunale deflatoren er i statsbudsjettet for 2024 anslått til 4,3 %. Årslønnsveksten anslås til 4,9 % (utgjør ca. 60 % av deflatoren), og den kommunale prisveksten er satt til 3,4 %.
- **Pensjon**
Kommunens pensjonskostnader er budsjettert i henhold til prognoser fra kommunens leverandører KLP og Statens pensjonskasse.
- **Renter lån**
Renteforutsetningene på løpende investeringslån er satt til snitt 5 %, mens for nye lån er det lagt til grunn en rente på 5,6 %.
- **Frie inntekter**
Kommunens budsjett er basert på statsbudsjettet for 2024 som ble lagt frem 6. oktober 2023. Det er benyttet regjeringens anslag i grønt hefte for beregning av skatt og rammetilskudd. Det er folketallet pr. 1. juli 2023 som legges til grunn for rammetilskuddet 2024.

Sentrale inntekter

Skatt og rammetilskudd

Sør-Odal sitt budsjett er basert på statsbudsjettet som ble lagt fram 6. oktober 2023. Det er brukt regjeringens anslag i grønt hefte for beregning av skatt og rammeoverføringer.

Forutsetninger for skatteanslaget

Regjeringens anslag for landet:

- Skatteanslag for 2024 på 218,8 mrd. kr
- Den kommunale skatteøren for 2024 reduseres med 0,2 prosentpoeng til 10,95 %
- Nominell skattevekst på 5,8 % fra 2023 til 2024
- Revidert skatteanslag for 2023 på 206,8 mrd. kr
- Nominell skattevekst på -5,8 % fra 2022 til 2023

Kommunestyrets anslag for Sør-Odal kommune:

- Skatteanslag for 2024 på 254,2 mill. kr.
- Nominell skattevekst på 5,4 % fra 2023 til 2024
- Nominell skattevekst på -5,3 % fra 2022 til 2023
- Skatt pr innbygger i % av landsgjennomsnittet på 78,8 i planperioden

Netto frie inntekter for Sør-Odal kommune anslås å bli 555,7 mill. kr i 2024. Som tabellen nedenfor viser, er det lagt inne en økning på 8,5 % i rammetilskudd inkl inntektsutjevning fra 2023 til 2024. – ser man skatt og rammetilskudd under ett så er det en økning på 7,1 %. Det er ikke lagt inn noen befolkningsframskriving og inntektene er holdt uendret i hele planperioden.

Tall i hele 1000 kr.	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2023	2024	2025	2026	2027
Innbyggertilskudd (likt beløp pr innb)	224 896	241 100	241 100	241 100	241 100
Utgiftsutjevningen	-8 832	1 603	1 603	1 603	1 603
Overgangsordning - INGAR	1 915	-590	-590	-590	-590
Saker særskilt fordeling	2 420	3 582	3 582	3 582	3 582
Sør-Norge tilskudd	4 458	4 695	4 695	4 695	4 695
Ordinært skjønn	1 000	1 500	1 500	1 500	1 500
Koronapandemi	109	0	0	0	0
Stortinget saldering budsjett 2023	943	0	0	0	0
RNB 2018 - 2023	3 736	0	0	0	0
Netto inntektsutjevning	47 111	49 605	49 605	49 605	49 605
Sum rammetilskudd	277 755	301 495	301 495	301 495	301 495
Rammetilskudd - endring i % fra året før	8,7 %	8,5 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Skatt på formue og inntekt	241 253	254 238	254 238	254 238	254 238
Skatteinntekter - endring i % fra året før	-5,3 %	5,4 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Sum skatt og rammetilskudd	519 000	555 733	555 733	555 733	555 733
Sum - endring i % fra året før	1,7 %	7,1 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %

Eiendomsskatt

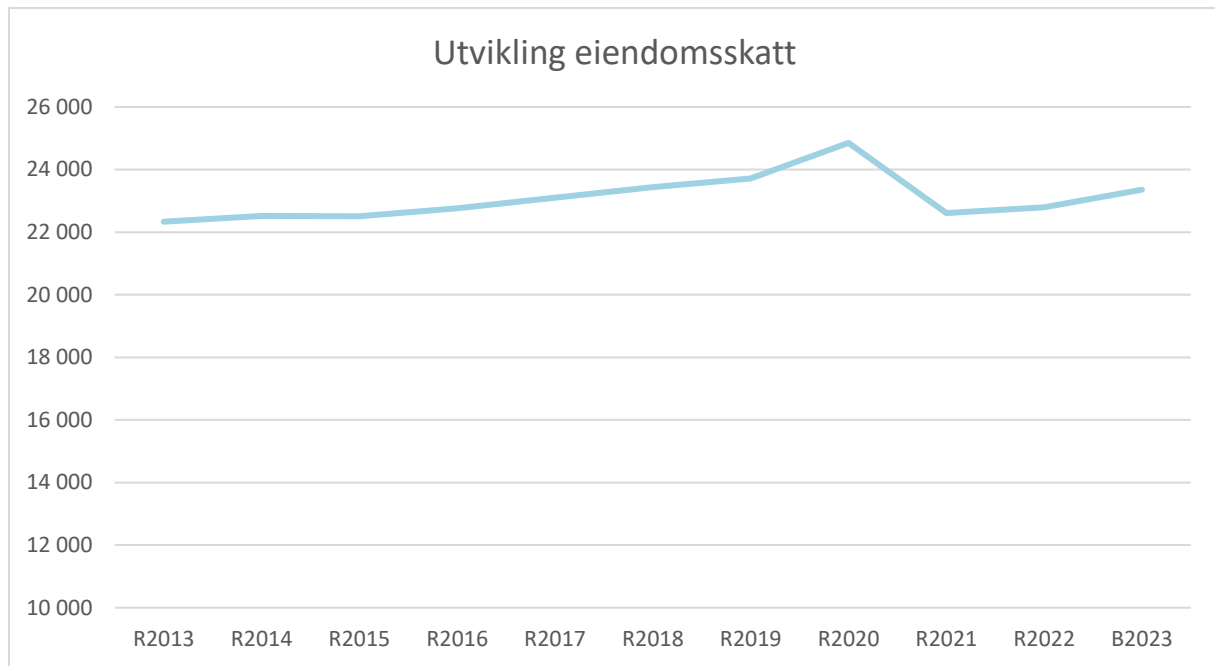
Følgende maksimale skattesatser gjelder, jfr. eiendomsskatteloven § 11:

- bolig- og fritidseiendommer 4 ‰
- næring og tomter 7 ‰

Skattesatsen kan ikke økes med mer enn 1 promille hvert år for bebygde eiendommer, for ubebygde 3 promille, jfr. eiendomsskatteloven § 13.

Sør-Odal kommune benytter egne takster som eiendomsskattegrunnlag og hadde omtaksring i 2020. Promillesatser og bunnfradrag holdes på samme nivå som i 2023. Inntekter eiendomsskatt 2024 kommer frem på følgende måte:

	Promillesats	Beløp (i hele 1000 kr)
Bolig og fritid, med bunnfradrag 200.000 kr	4,00	17 655
Næringseiendommer og energianlegg	6,00	5 592
Skattesats på nedtrapping av særskilt skattegrunnlag	6,00	104
		23 351

Sentrale utgifter

Lønnsavsetning

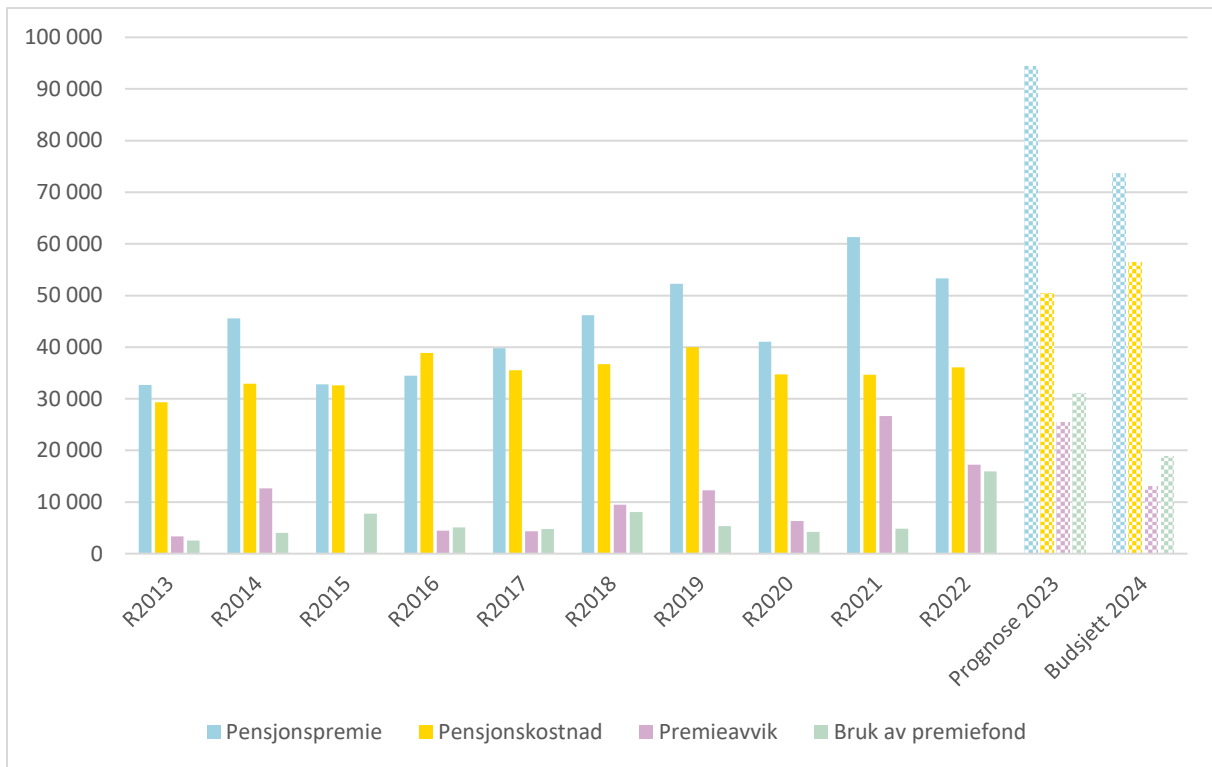
Det er forutsatt et lønnsoppgjør på 5 % i 2024. Dette utgjør 18,9 mill. kr inkl. sosiale utgifter. Beløpet er avsatt sentralt på finansområdet og vil bli fordelt ut på kommunalområdene etter at lønnsoppgjøret er ferdig.

Pensjon

Det skilles mellom den pensjonspremien som kommunen blir fakturert, og den beregnede pensjonskostnaden som bokføres i driftsregnskapet. Differansen mellom disse størrelsene er premieavviket. Sør-Odal kommune utgiftsfører premieavviket i henhold til forskriftene. Avvik før 2011 fordeles over 15 år, for 2012 og 2013 over 10 år og fra 2014 over 7 år. Akkumulert premieavvik pr. 31.12.22 er 65,5 mill. kr inkl arbeidsgiveravgift.

Premieavviket føres årlig som en inntekt eller utgift i driftsregnskapet, og gir «forbedring» eller «forverring» av regnskapsresultatet som ikke er relatert til selve driften av kommunen. For regnskapsåret 2022 ble det inntektsført 6,7 mill. kr i netto premieavvik i driftsregnskapet. I budsjett 2023 forventes det en inntektsføring av premieavvik på 28,2 mill. kr og nedbetaling av akkumulert premieavvik på 13,8 mill. kr. Bruk av premiefond er 31 mill. kr. Tilsvarende er det for 2024 budsjettet med premieavvik på 14,4 mill. kr og nedbetaling av akkumulert premieavvik på 16,4 mill. kr. Bruk av premiefond er budsjettet med 18,7 mill. kr.

Grafen nedenfor viser utviklingen i pensjonspremie, pensjonskostnad, premieavvik og premiefond. Alle beløp er eks. arbeidsgiveravgift. Pensjonspremien kommunen betaler i 2023 er høy på grunn av det høye lønnsoppgjøret som har vært. Dette påvirker også pensjonskostnaden. Det forventes også et relativt høyt lønnsoppgjør i 2024, men ikke helt på nivå som 2023.

Finansutgifter

Etter nesten halvannet år med en styringsrente på 0 % satte Norges Bank i september 2021 opp styringsrenta til 0,25 %. Fram til og med oktober 2022 har styringsrenta blitt hevet 13 ganger og er på 4,25 % i skrivende stund. I Norges Bank's fremlagte pengepolitiske rapport i september 2023 kommer det fram at prisveksten er høy og klart over målet. Vedvarende høy prisvekst har store kostnader for samfunnet. Norges Bank mener det er behov for en noe høyere rente for å få prisveksten ned til målet innen rimelig tid. Den økonomiske veksten anslås å holde seg lav det neste året, før den igjen tar seg opp. Arbeidsledigheten vil trolig øke noe. Inflasjonen anslås å avta og nærme seg målet på noe sikt. Mest sannsynlig vil styringsrenten settes opp ytterligere.

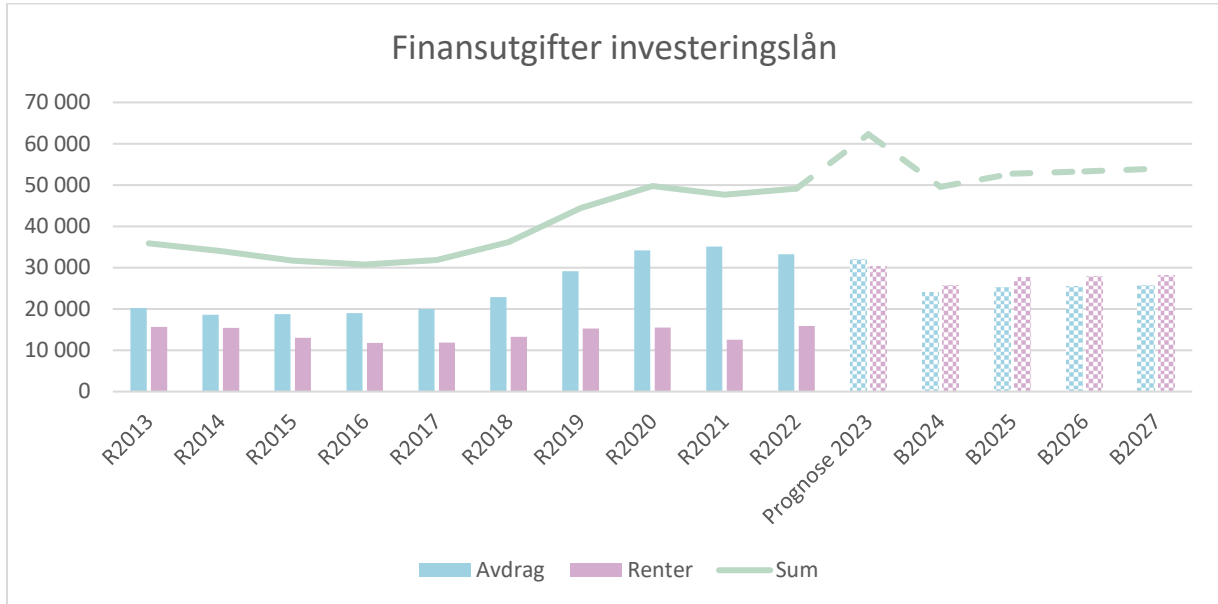
Den lave renta har gjort at kommunen har hatt lave renteutgifter de siste årene. De økninger i renta som har vært og forventninger om flere hevinger, har gjort at kommunens renteutgifter har steget betydelig. For 2023 forventes det en renteutgift som er nesten dobbelt så høy som 2022. I økonomiplanperioden forventes det at det betales mer renter enn avdrag. Gjennomsnittrenta på kommunens investeringslån var i begynnelsen av 2023 på 3,3 % og den forventes å være på nærmere 5 % ved årets slutt.

I planperioden er det forutsatt en gjennomsnittlig rente på investeringslån på rundt 5 % i hele planperioden. Dette er riktig i forhold til dagens situasjon, men skulle renten stige mer enn forutsatt, vil det gi høyere rentekostnad enn budsjettert. Tabellen nedenfor viser hvilken effekt en økning på 1 % vil gi.

Tall i 1000 kr.	Renteutgift	Renteutgift + 1 % økn	Renterisiko
2024	25 700	31 500	5 800
2025	27 600	33 200	5 600
2026	27 800	33 300	5 500
2027	28 200	33 500	5 300

Grafen nedenfor viser utviklingen i renter og avdrag på investeringslån historisk samt forventet utvikling i planperioden. Netto renteutgifter startlån er budsjettert med en liten nettoinntekt. Dvs at låntaker betaler litt mer på sine lån til kommunen enn det kommunen betaler på sine lån til husbanken. Det er et rentepåslag på 0,25 % som skal dekke administrasjonskostnader.

Fordelingen av gjeld som gjelder investeringer er knyttet til både fast og flytende rente.

	2023			2022		
	Beløp	andel	Gj.sn rente	Beløp	andel	Gj.sn rente
Lån med fastrente	148 893	19,89 %	2,31 %	282 475	39,88 %	2,29 %
Lån med flytende rente	599 801	80,11 %	5,33 %	425 834	60,12 %	3,63 %
Sum	748 694			708 309		

Alle startlån fra Husbanken har flytende rente.

Disposisjonsfond

Disposisjonsfond er den delen av kommunens egenkapital som er bygd opp av ubrukte inntekter fra driftsregnskapet og som ikke er reservert for særskilte formål etter lov, forskrift eller avtale.

Disposisjonsfondet vil omfatte alle oppsparte frie driftsinntekter, inkludert oppsparte frie driftsinntekter som kommunestyret har reservert for bestemte formål.

Pr. 31.12.22 hadde Sør-Odal kommune et disposisjonsfond på 132,6 mill. kr. Dette utgjør 16,6 % av kommunens driftsinntekter. Pr. 31.12.23 prognoseseres det at disposisjonsfondet vil være på i underkant av 120 mill. kr, 15,4 % av driftsinntektene.

I planperioden er det budsjettert med følgende bruk og avsetning:

Tall i hele 1000 kr	2024	2025	2026	2027
Bredbåndsutbygging - nye prosjekter	1 970	0	0	0
Bredbåndsutbygging overført fra 2023	4 350	0	0	0
Særskilt norskopplæring ved Glommasvingen skole (K-sak 86/22)	1 620	1 620	1 620	1 620
Tilskudd til næringsfond (K-sak 86/22)	250	250	250	250

Tall i hele 1000 kr	2024	2025	2026	2027
Saldere budsjettet	0	791	0	0
Grendeutvikling/samfunnshustilskudd (K-sak 83/22)	300	300	300	300
Investeringer	2 342	1 920	1 970	2 020
Skolebibliotekar Glommasvingen skole (K-sak 86/22)	644	644	644	644
Sommeråpent dagsenter for demente (K-sak 86/22)	150	150	150	150
Avsetning til disposisjonsfond	-1 887	0	-2 015	-1 156
Netto bruk av disposisjonsfond	9 739	5 675	2 919	3 828

Bredbånd

Under målbilde 2030 i kommuneplanens samfunnsdel 2018-2030 heter det at «alle husstander i Sør-Odal har tilgang til høyhastighetsbredbånd», og kommunen arbeider aktivt for at dette målet skal bli realisert. Forsinkelser fra leverandør Eidsiva Bredbånd medførte at prosjektene Strøm, Galterud-Sander og Sander-Skarnes ikke ble ferdigstilt i 2022, og sluttutbetaling utsatt til ut året 2023. Deler av tilskuddet til Eidsiva Bredbånd ble utbetalt da arbeidene ble igangsatt, i henhold til avtale.

Eidsiva Bredbånd ferdigstiller dermed prosjektene Solbakken-Odalstunet, Strøm, Galterud-Sander og Sander-Skarnes i 2023. Prosjekt Ullern 2 er planlagt ferdigstilt i løpet av første halvår 2024. Disenå-Skarnes utgår foreløpig da det er for få husstander som har meldt seg på. Kommunen fått tilskudd til midler for 2 nye prosjekter ved navn Galterud 3 og Resterende. Disse er nå i fase med anbud og er planlagt ferdigstilt i 2025.

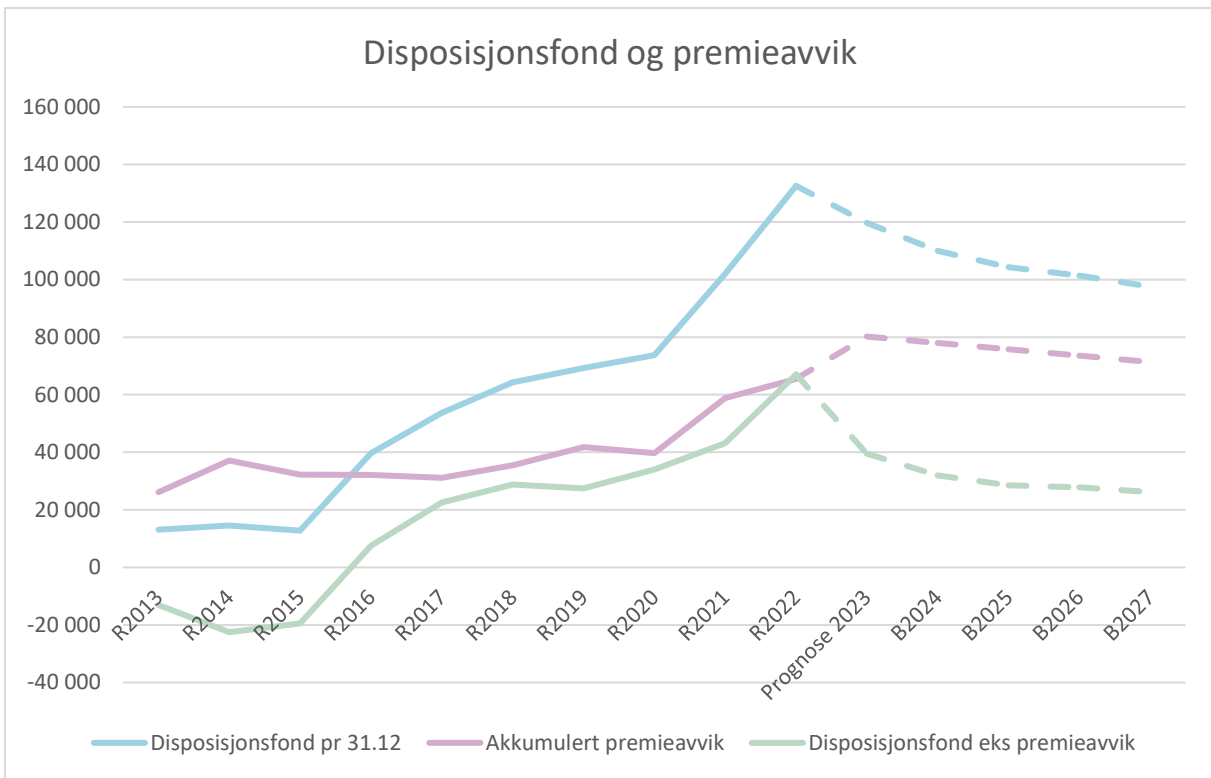
Sør-Odal kommune har til hensikt å signalisere overfor Eidsiva Bredbånd at nødvendig antall salg i områdene for å formelt vedta igangsetting av utbygging må være realisert innen en avtalt datoer. Dersom det på det ikke er oppnådd avtalt andel salg, vil kommunen anse prosjektene som avsluttet – og at innbyggerne i disse områdene har fått tilbud om høyhastighetsbredbånd, men valgt å takke nei til dette.

I løpet av 2022 vant Telenor en anbudskonkurranse om å bygge ut høyhastighetsbredbånd og telefoni gjennom en masteutbygging i Finnholt. Ferdigstillelse og tidspunkt for tilskudds utbetaling er i vinter 2024.

Statlige og fylkeskommunale tilskudd til prosjektene, samt husstandenes egenandeler, kommer i tillegg til de avsatte kommunale midlene omtalt ovenfor. Dette er inntekter som blir overført til kommunen, og som i sin helhet skal utbetales til leverandør. Sør-Odal kommune forventer å få tildelt noe mer i tilskudd til realiseringen av kommunens bredbåndsutbygginger, og kommunens andel vil bli redusert tilsvarende dersom støtte blir gitt. Samtlige kommunale bredbåndsmidler tas fra kommunens disposisjonsfond. Tilskudd til eventuelle framtidige prosjekter vil bli behandlet i kommunestyret.

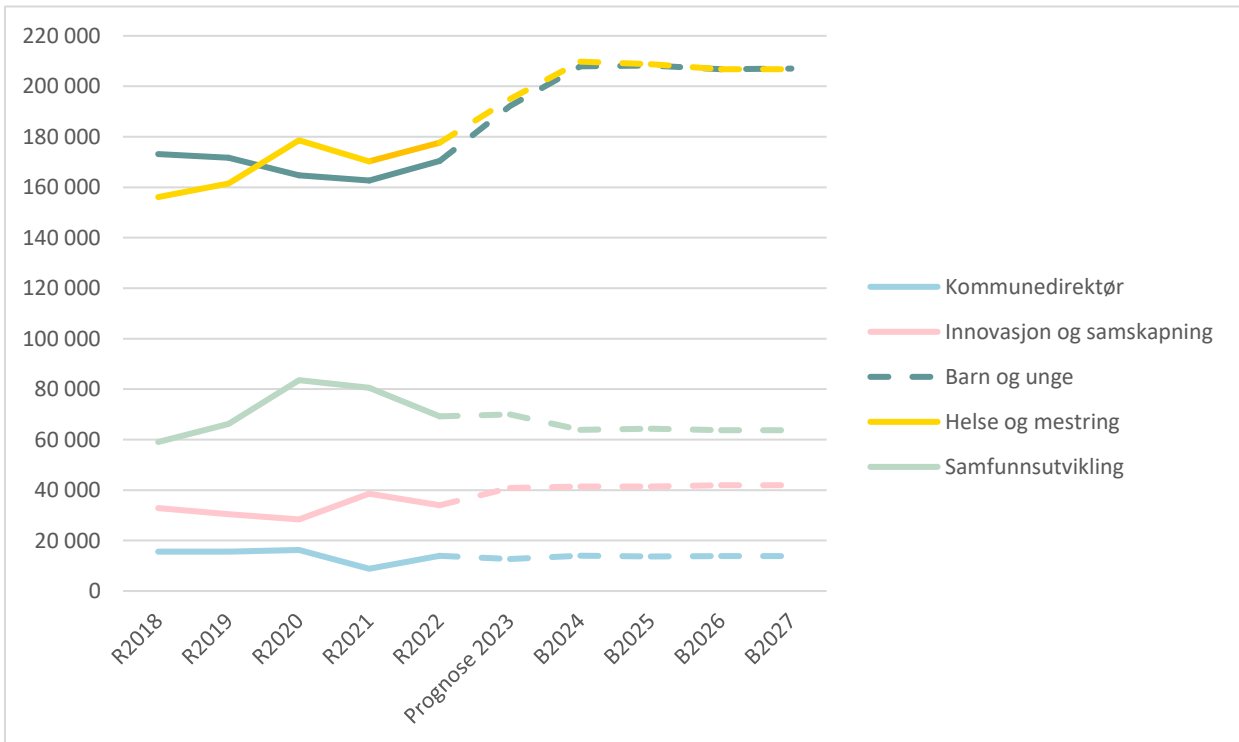
Premieavvik

Som nevnt tidligere så føres premieavviket årlig som en inntekt eller utgift i driftsregnskapet, og gir «forbedring» eller «forverring» av regnskapsresultatet som ikke er relatert til selve driften av kommunen. Dette er derfor ikke reelle penger og bør skilles ut når man ser på hva kommunen har av frie midler. Grafen nedenfor viser utviklingen av disposisjonsfondet med og uten akkumulert premieavvik. I 2022 var akkumulert premiefond nesten 50 % av totalt disposisjonsfond. I 2023 forventes denne andelen å øke til 67 %, mens den i slutten av økonomiplanperioden er økt til over 73 %.

Netto driftsutgifter pr. kommunalområde

Grafen nedenfor viser utviklingen av kommunalområdenes netto rammer for 2018 til 2022 og forventet i 2023 til 2027.

Investeringsbudsjettet

Investeringstabell

Tall i hele 1000 kr.	Budsjett	Økonomiplan			Kommentar
	2024	2025	2026	2027	
Kommunedirektør	1 500	1 500	1 500	1 500	
Digitalisering	1 500	1 500	1 500	1 500	Framover forventes investeringer i programmer/utstyr som en del av kommunens digitalisering. Digitaliseringstakten økes, og endringer kommer fort. Det er ikke mulig å spesifisere hvilke programmer eller utstyr som må kjøpes lenge i forkant av innkjøpene. Det avsettes derfor en pott til dette formålet.
Barn og Unge	925	125	125	0	
Tronbøl barnehage, renovering og utbygg	500	0	0	0	Det settes av prosjektmidler for å se på muligheten og behovet for å oppgradere dagens barnehager for å øke barnehageplasser i de kommunale barnehagene.
Nye utelekeapparater Korsmo barnehage	300	0	0	0	Det er behov for nye utelekeapparater i barnehagen da det ble fjernet et i fjor pga råte. Det er også behov for å utvikle utelekeplassen med tanke på solskjerming og et bedre tilbud til barna.
Nye utelekeapparater Disenå barnehage	125	125	125	0	Mye av eksisterende lekeapparater er gammelt og trenger å fornyes. Det avsettes midler til oppgradering gjennom 3 år.
Helse og Mestring	6 675	250	250	250	
Personalbase, samtalerom rus og psykisk helsetjeneste	5 000	0	0	0	Dagens lokaler i Damlivegen 1 har i dag ikke plass til tjenesteyterne som utøver tjenester til mennesker med psykiske helseutfordringer og mennesker med rus/avhengighetsutfordringer. Personalet skal gå inn i samtaler med personer med ulike rus/avhengighet - psykiske lidelser. Det er fra arbeidstilsynet tidligere påpekt sikkerhet/ trygget for personalet som skal stå i jobben, rømningsveier. Det er behov for: medikamentrom, som tilfredsstillers forskrift for medikamenthåndtering, rom for prøvetagning og utstyr for dette (rom tilknyttet wc), garderobeløsning med dusj og wc, rom med flere arbeidsstasjoner, rom for printer/ kopimaskin, kontor for leder, kontor for 2 saksbehandlere, kontorer for terapeuter (inkl til de om er i helsehuset), 3-4 - samtalerom hvor det er en inngang og en utgang mtp sikkerhet for personalet, stort møterom til 25- 30 personer, et mindre møterom, spiserom.
Mulighetsstudie for heldøgns omsorg	1 000	0	0	0	Følge opp konklusjonene i tilstandsvurderingen av Glommatunet omsorgssenter og resultatene av internt prosjekt for å planlegge fremtidens sykehjem, heldøgns omsorg og lokaler til tilstøtende tjenester.

Tall i hele 1000 kr.	Budsjett	Økonomiplan			Kommentar
	2024	2025	2026	2027	
Ladestasjoner Tronbøl og nye Furubo	375	0	0	0	Finnes bare ladestasjoner i kjelleren der hjemmetjenesten har biler. Pris for stolper, ny kurs for økt kapasitet og strekk utvendig til stolper.
Medisinsk teknisk utstyr og behandlingshjelpemidler Glommatunet	150	150	150	150	Det er behandling på sykehjem som krever utstyr, som oksygenkonsentrator, forstøverapparat, pulsoksymeter etc. Er nødvendig for å gjennomføre forsvarlig behandling av pasienter. Utstyr blir foreldet eller krever nyinvestering grunnet slitasje. Også nødvendig med innkjøp av hjelpemidler til rehabilitering av pasienter.
Nye garderobeskap hjemmetjenesten	150	0	0	0	Det er behov for utbedring av garderobene for hjemmetjenesten. Garderobefasilitetene som er i dag, er ikke i tråd med HMS krav. Det finnes ikke tilstrekkelig med låsbare garderobeskap til ansatte som er på jobb. Garderobene slik de er i dag oppfyller ikke hygieniske krav. Konsekvens hvis investeringen ikke gjennomføres brudd på arbeidsmiljøloven, fare for smitteoverføring
Sykesenger Glommatunet (15stk)	0	100	100	100	Det er fortsatt mange gamle senger på sykehjemmet og det vil være stadig behov for utskiftninger. Rep. av gamle senger koster like mye eller mer som nye når man legger inn deler, arbeidstimer og reise. Det er også behov for spesialsenger som overvektsseng. Konsekvens av manglende investering kan bli at vi ikke har fungerende senger til alle pasienters behov. Vil også kunne medføre belastningsskader hos ansatte.
Samfunnsutvikling	58 982	34 902	15 977	15 977	
Tiltak sentrumsutvikling (veg)	15 000	5 000	5 000	5 000	Kommunens andel/bidrag i forbindelse med gjennomføring av Sentrumspassasjen med tilhørende områder. Stasjonspark, bussterminal, m.m.
Femkløveret, boliger for unge utviklingshemmede	10 000	18 800	0	0	Byggestart 2024. 5 boenheter, personalbase og fellesareal. Skal selges til beboere når det er ferdig. Tilskudd fra husbanken og salg av boligene er lagt inn i 2025. Salgsinntekten avsettes til ubundet investeringsfond.
Ny tankbil brannvesenet	5 600	0	0	0	Det er stort behov for å skifte ut tankbilen, den er fra 1986 og det er vanskelig å få deler til den. Så hvis den får et større havari, så står kommunen uten tankbil. Dette er kommunen pålagt, da det ikke er slukkevann i hele kommunen.
Sprinkleranlegg Glommatunet	4 000	0	0	0	WSP rapporten (brannteknisk tilstandsanalyse) angir flere tiltak for å løfte brannsikkerheten til et akseptabelt nivå. Flere av tiltakene innebærer byggeteknisk utbedring, herunder utbedring av branntekniske skiller (branndører – gjennomført i 2023) og automatisk slokkeanlegg i fløy F og G. Må installeres senest 2 år etter tilsyn.

Tall i hele 1000 kr.	Budsjett	Økonomiplan				Kommentar
	2024	2025	2026	2027		
Områdeutvikling Korsmo	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	Områdeutvikling for Korsmo- Søsterhagen boligområde. Sør-Odal kommune planlegger et nytt boligområde på Korsmo-siden på Skarnes. Det nye boligområdet har fått arbeidstittelen Søsterhagen boligområde, og ligger i umiddelbar nærhet til Glommasvingen skole, Skarnes videregående skole og Glommatunet omsorgssenter. Planområdet er stort, og planprosessen vil være med på å avgjøre hvordan området skal utvikles for fremtiden. Mulighetsstudiet ble avsluttet i desember 2022 og har innspill til hvordan kommunen kan utvikle et attraktivt område for fremtiden. Da for ulike boliger og boligstrukturer, friluftsområder, trafikk avvikling, grønne-arealer, skole og samlingsplasser for øvrige innbyggere i på Skarnes og Sør-Odal. Dette område vil gjennomgå en store forandringer, og bli et løft for hele Korsmo.
Rehabilitering Sæteråa Bru alt 1	1 000	0	0	0	0	Sæteråa bru ligger langs Gjernøybråtavegen over Sæteråa. Den er nå skiltet ned til 3 tonn. Men må av sikkerhetsmessige grunner vurdere å stenge den. Inspeksjon ble foretatt i 2018 og rapporten konkluderer med at det er ingen skader som har umiddelbar betydning for bæreevnen, men konstruksjonen er generelt preget av mangelfullt vedlikehold og slitasje over tid. De viktigste skadene er korrosjon i stålbjelker og avskallinger på kanter av brudekket. I tillegg er rekkverket skadet og bør erstattes med nytt i forbindelse med en rehabilitering. I forbindelse med tilstandsvurderingen er det også gjort en enkel styrkeberegning på brua. Brua er ved tidspunktet for inspeksjon skiltet med At3 tonn. En beregning viser at brua dersom den var i skadefri tilstand kunne blitt klassifisert til BkT8.
Riving av bygg	1 000	0	0	0	0	De kommunale boligene i Sykehusvegen 37 og 43 er planlagt revet snarlig i en oppstart på en langsiktig plan på riving av deler bygningsmasse/kommunale boliger. Nr 43 er nå så skadet og ubeboelig at nabo i samme bygg må flyttes (nr 37). Det gamle hybelhuset som er knyttet til Glommatunet kantine ønskes revet. Denne delen av bygget er ikke benyttet på mange år, og er kraftig skadet av vannlekkasjer. Dette medfører også at brannsensorer kortslutter, noe som er kritisk for sikkerheten i resten av bygget. Sopp og råte florerer i denne delen av bygget. Det har også vært innbrudd i den avlukkede delen.
Prosjektledelse investeringer	877	877	877	877	877	Det bør synliggjøres at kommunen bruker ressurser på prosjektledelse på store investeringsprosjekter. Disse budsjetteres på eget prosjekt, men fordeles både budsjettmessig og regnskapsmessig ved årets slutt. Dette er midler som allerede blir benyttet til prosjektledelse i dag, men som ikke har blitt synliggjort budsjettmessig. Utgjør 70 % stilling.

Tall i hele 1000 kr.	Budsjett	Økonomiplan				Kommentar
	2024	2025	2026	2027		
Næringsutvikling	500	500	500	500	Midlene skal benyttes til utvikling av kommunens næringsområder.	
Nytt snøskjær til hjullaster	330	0	0	0	Behov for utskifting av eksisterende snøskjær grunnet slitasje	
Vognskur Disenå barnehage	325	0	0	0	Vognskur med plass til 18-20 vogner. Disenå barnehage får flere småbarn som sover i vogner. Dette gjelder avdeling for både småbarn og store barn. Pr. i dag må vognene på avdeling for store barn oppbevares på kjøkken/fellesrom. Dette er ikke praktisk, og vogner skal ha eget oppbevaringsrom. Småbarnsavdeling har eget vognrom til oppbevaring, og dette rommet vil bli ledig hvis barnehagen får eget vognskur. Vedtekter for de kommunale barnehagene er m2 pr. småbarn under 3 år redusert fra 8 m2 ned til 5,3 m2, og det vil kunne evt. økes med noen plasser/enheter hvis vognrommet tas inn/innlemmes med et av lekerommene som ligger vegg i vegg.	
Rehabilitering av 2 leiligheter i gamle Furubo	225	0	0	0	Det er stort behov for oppgradering av leilighetene. Oppgradering til TEK17 som er høyere enn dagens krav på TEK10. Dette for å få mer robusthet i det som gjøres.	
Innkjøp av robotgressklippere, 2 stk årlig	125	125	0	0	Automatisering av gressklipping. Frigjør personell.	
<i>Selvkost:</i>						
Saneringsplan Disenå m.m	5 000	5 000	5 000	5 000	Utskifting og omlegging av vann- og avløpsledninger. Prosjektet overføres til GIVAS 1.1.24	
Tiltak sentrumsutvikling (VA)	5 000	0	0	0	Gjelder oppgradering vann og avløp i forbindelse med sentrumsutvikling/Stasjonsparken. Prosjektet overføres til GIVAS 1.1.24	
Nye membraner vannverket	4 400	0	0	0	Innkjøp av nye membraner til vannverket. Prosjektet overføres til GIVAS 1.1.24	
Vann og avløp gravet i egenregi	2 600	2 600	2 600	2 600	Dette er enklere utskiftninger av vannledninger som bla omlegginger i spredt bebyggelse og på hovedledninger på dyrket mark/utmark. Prosjektet overføres til GIVAS 1.1.24	
Korsmo PS ny kloakkpumpestasjon	1 000	0	0	0	Pumpestasjoner har ca. 30-35 års levetid. Det må byttes ut ca. 1 i året og for 2024 er det planlagt at pumpestasjonen som pumper alt avløp på nordsiden av Glomma skal byttes ut. Prosjektet overføres til GIVAS 1.1.24	

Mulige framtidige investeringer

Utvidelse av barnehagekapasitet

Det er ferdig utarbeidet forprosjekt for utvidelse av Tronbøl barnehage. Kommunestyret har vedtatt i økonomiplanen på at bygging utsettes. Prosjektet er imidlertid klart, og kan igangsettes når det er behov. Estimert kostnad totalt er 61 mill kroner. Rapport forprosjekt er vedlagt.

Hovedårsaken til dette utsettelsesforslaget er knyttet til stort låneopptak som medfører økte kostnader, samt at det er kapasitet i eksisterende barnehager til å dekke behovet de neste årene gjennom enklere ombygging og tilpasninger.

Gamlebrua

Brua har skader og mangler som over tid vil få konsekvenser for bæreevnen. Det er på fagverket av stål avdekket punktvis korrosjonsutvikling, betydelige skader på overflatebehandlingen, samt tagging og misfarging på ståloverflatene. Tverrbærere og lageravsatser av betong har flere riss og sprekker. Skader på fugene medfører fuktbelastning på underliggende elementer. Føringskanten av treverk har råte- og bruddskader. Begroing på og inntil landkar og pilarer, samt manglende rengjøring av knutepunkter og ståloverflater medfører unødig fuktbelastning.

Det er i fremlagt to alternative kostnadsestimater. Alternativ 1 omfatter en totalrehabilitering av hele konstruksjonen og alternativ 2 en delvis rehabilitering.

Alternativ 1:

Brua vil etter våre vurderinger ha behov for en totalrehabilitering innen 5-10 år. En totalrehabilitering innebærer blåserensing og overflatebehandling av alle ståloverflater. Reparasjon av betongskader på tverrbærere og lageravsatser. Nytt slitelag av asfalt, nye fuger, samt utskifting av føringskanter av treverk. Utføres inne 5-10 år. Kostnad kr. 18 490 000.-

Alternativ 2:

I løpet av ett år bør det utføres enkelte reparasjoner og vedlikeholdsarbeider. Alternativet omfatter generell rengjøring av alle ståloverflater, lageravsatser, landkar og pilarer. Fjerning av vegetasjon på og inntil landkar og pilarer. Mekanisk reparasjon av riss/sprekker på lageravsatser og tverrbærere av betong. Etablering av nye fuger og ny føringskant av treverk. Kostnad kr. 1 700 000,-. Utføres inne 1 år.

Brannstasjon - rehabilitering.

Utformingen av dagens brannstasjon tilfredsstiller ikke krav fra Arbeidstilsynet i forhold til ren og uren sone, og det har blitt utarbeidet skisser og løsninger fra arkitekt for å oppgradere dagens brannstasjon. Brannstasjonen bærer preg av elde og slitasje generelt, og vi har ingen vaskehall der forurenset vaskevann blir renset før utslipp i det kommunale avløpssystemet. Det vil fremmes en sak til politisk behandling ifht denne problemstillingen.

Fremtidens Glommatunet omsorgssenter

Det er behov for ekstern bistand til mulighetsstudie for Fremtidens Glommatunet omsorgssenter. Vi er nå i en innsiktsfase for å definere de viktigste utfordringer, utviklingstrekk og faglige føringer for fremtidens helse- og mestringstjenester. For å komme videre i planprosessen er det nødvendig med ekstern bistand til forprosjektering med utredning av mulighetsrom, og det er lagt inn 1 mill kr til mulighetsstudie i budsjettforslaget for 2024.

Det vil komme en betydelig kostnad noen år fram i tid for utbygging av våre fremtidige omsorgstjenester. Forprosjektet som gjennomføres i 2024 vil konkretisere dette.

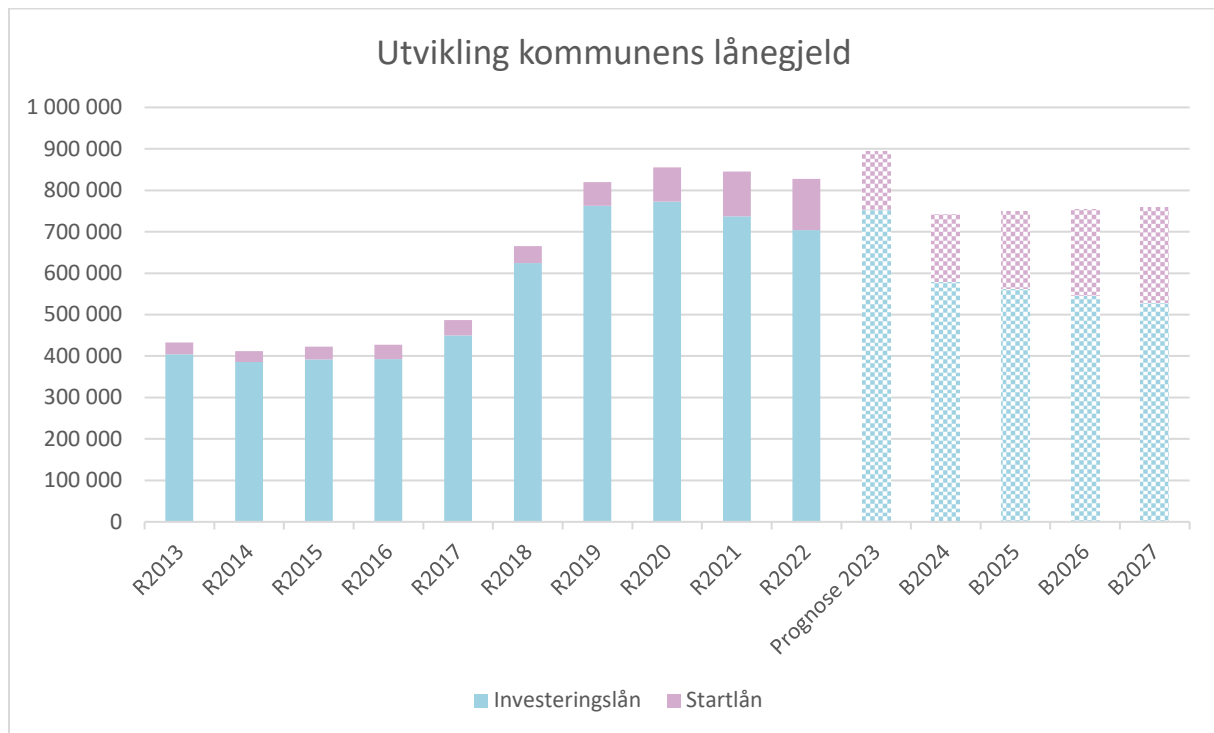
Boliger til mennesker med psykiske helseutfordringer og rusavhengighet

Det er behov for å kartlegge muligheter for etablering av boliger for mennesker med psykiske helseutfordringer og rusavhengighet. Det vil ses på ulike løsninger, slik som samarbeid med private eller etablere boliger i kommunal regi. Det må også avklares hvilke tomter som kan benyttes.

Langsiktige forpliktelser

Lånegjeld

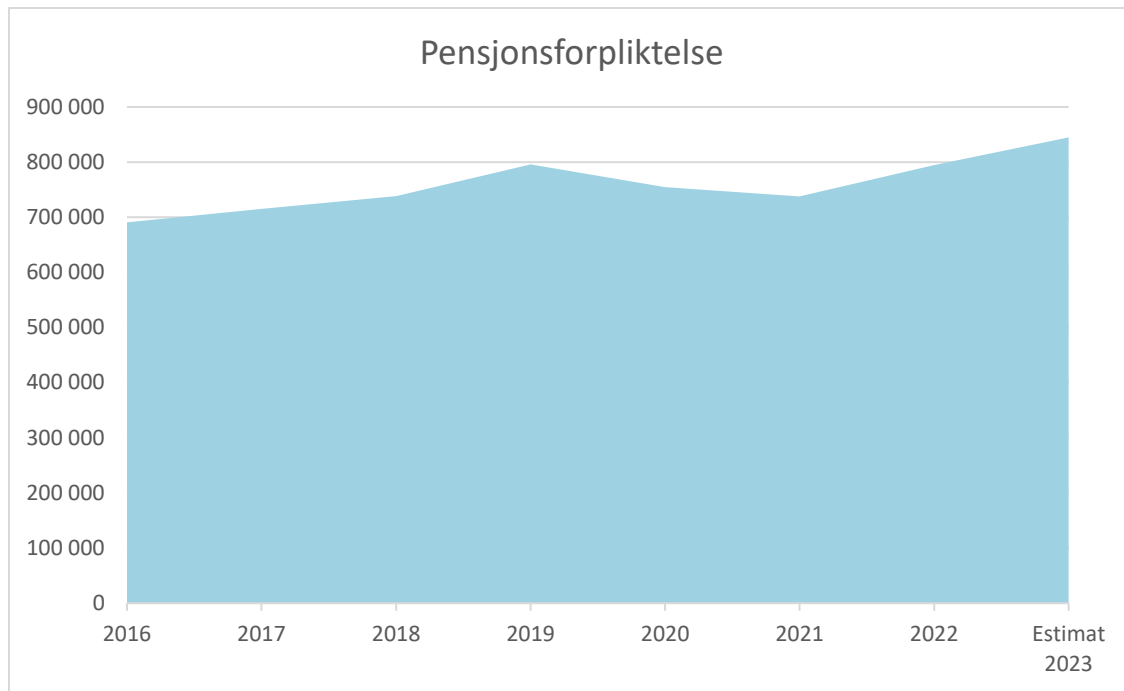
Lånegjelden til Sør-Odal kommune deles i tre deler: investeringslån, startlån og lån til selvkostområdet. Låneopptak til investeringer innenfor selvkostområdet (VAR-sektoren) og startlån skal i hovedsak være «selvfinansierende» og skal ikke påvirke driftsresultatet, men de inngår i nøkkeltall for samlet langsiktig lånegjeld. Kommunen har per oktober 2023 totalt en rentebærende gjeld på 892,5 mill. kr, hvor lån til investeringer utgjør 750,5 mill. kr og 142 mill. kr startlån.

Diagrammet over viser faktisk status på kommunens lånegjeld i perioden 2013 til 2022, prognose for 2023 samt estimert utvikling for økonomiplanperioden 2024-2027. Utviklingen i planperioden viser at lånegjelden vil øke i 2023 mens den holdes noenlunde stabil i resten av planperioden. Ser man isolert på startlån så økes denne gjelden suksessivt hvert år, mens investeringsgjelden reduseres. Grunnen til dette er at kommunen vil nedbetale gjeld når GIVAS overtar alle eiendeler og anlegg knyttet til vann og avløp. Inntreden i GIVAS skjer 1.1.24 og de skal betale for de verdiene som overføres. Kommunens bokført verdi av disse eiendelene er ca. 190 mill. Hva endelig sum på anleggene vil være blir ikke fastsatt før regnskap 2023 er avlagt og godkjent av revisor. Beløpet som er stipulert, er med beste estimat pr. oktober 2023.

Pensjonsforpliktelse

Pensjonsforpliktelser og pensjonskostnader har betydning for Sør-Odal kommunes drift, kapitalstruktur og økonomiske stilling. Pensjonsforpliktelsene og pensjonskostnadene har økt for mange kommuner, også for Sør-Odal kommune.

Grafen synliggjør forpliktelsen Sør-Odal kommune har overfor sine ansatte i fremtiden når det gjelder pensjonskostnader. Med vår pensjonsordning er mye av dette fondert opp med pensjonsmidler slik at kommunen har stor del av disse midlene avsatt hos pensjonsleverandøren.

Vedlikeholdsetterslep

Vedlikeholdsetterslepet kommer til uttrykk i bestilte rapporter på de anleggene vi eier. Her vil både bygg, vei og andre anlegg synliggjøres med et beløp som uttrykker om kommunen bevarer sine verdier eller om de forringes. Dette er en løpende forpliktelse og nødvendig utgift å prioritere for å bevare kommunens bygg.

Tall i hele 1000 kr.	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Vedlikeholdsplan kommunale bygg	11 735	12 933	7 072	9 789	6 483	4 904	5 288	5 591	6 186	3 995	6 241
Faktiske kostnader pr. år	5 829	5 833	5 850	10 984	3 808	3 583	3 148	2 900	2 900	2 900	2 900
Vedlikeholdsetterslep	5 906	13 006	14 228	13 033	15 708	17 029	19 169	21 860	25 146	26 241	29 582

Faktiske kostnader for 2023 er pr oktober

Over vises kommunens estimerte vedlikeholds forpliktelser på kommunale bygg etter vedlikeholdsplan fra 2016. Den viser at vedlikeholdsetterslepet øker i perioden frem til 2027. Det er i perioden 2024-2027 budsjettet med 2,9 mill. kr hvert år som skal dekke planlagt vedlikehold. I tillegg er det budsjettet med et beløp på 400.000 kr årlig til uforutsette vedlikeholdsutgifter.

Miljøforpliktelse

Miljøforpliktelsen vil være et uttrykk for mulige kostnader for kommunen i fremtiden, her kan det være forhold som evt nedgravde søppelplasser, asbest i anlegg osv som kommer til uttrykk. Det blir jobbet mot å få oversikt på dette feltet. Pr nå er det ikke kjent noen risiko områder.

Kommunens tjenesteområder

Kommunedirektør

Rammeområde	Enheter
Kommunedirektør	Admin kommunedirektør, næring og kommunikasjon, digitalisering, økonomi

Ansvar og organisering av kommunalområdet

Kommunedirektøren skal lede den samlede kommunale administrasjonen, med de unntak som følger av lov, og innenfor de instruksjer, retningslinjer eller pålegg som kommunestyret gir.

Kommunedirektøren skal påse at saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet og at de iverksettes når de er vedtatt. Kommunedirektøren har det løpende personalansvaret for den enkelte, inkludert ansettelse, oppsigelse, suspensjon, avskjed og andre tjenstlige reaksjoner, hvis ikke noe annet er fastsatt i lov.

Fra høsten 2023 er næring og kommunikasjon samt digitalisering lagt under Kommunedirektøren.

Andelen i felles økonomikontor er også underlagt i rammeområdet kommunedirektør. Oppgavene med økonomi gjennomføres i samarbeid med Nord-Odal kommune, der Nord-Odal kommune er vertskommune.

Kommunedirektørens område ble i 2023 styrket med en økonomirådgiver.

Beskrivelse av de viktigste fokusområder kommende 2-4 års periode

Kommunen må forberede Sør-Odal-samfunnet på framtiden. Dette handler om å ta vare på kjernevirksomheten og tilpasse seg i takt med befolkningsendringene. Omstilling og omstrukturering av virksomheten vil være helt sentralt for å kunne skjerme kjerneoppgavene. Tydelige mål og strategier for å kunne prioritere vil være avgjørende. Oppgaver må løses annerledes, utfordringene med å få tak i ansatte med riktig kompetanse, samt penger, vil være knapphetsfaktorene framover. Kommunen har behov for økonomisk bærekraft for å møte framtiden, samt sosial og miljømessig bærekraft.

Ivaretagelse av dagens innbyggere, og beholde de kommunen har, er vesentlig for framtiden. En attraktiv arbeidsplass og bostedskommune vil gi muligheter for riktig kompetanse på tjenestetilbudet og bevare innbyggertallet.

Det vil det kommende året fortsatt være fokus på organisering, effektivisering og endring. Det er nødvendig for å oppnå bærekraft i kommunens tjenesteleveranser og økonomiske rammebetingelser.

Vi har derfor valgt å styrke organisasjonen på to sentrale områder ved å styrke vår økonomikompetanse, samt styrke vårt arbeid med omstilling og digitalisering. Dette er målrettede styrkinger som vil spille en sentral rolle i hele organisasjonen for å bidra til det omstillingsarbeidet som er nødvendig.

Dette vil være et krevende arbeid for organisasjonen, men det er helt nødvendig for å sikre at vi har et driftsnivå som er bærekraftig for framtiden. Samtidig vil en slik prosess gi oss redskaper til å se nye muligheter, omstille, effektivisere og digitalisere, bedre nærværarbeid og bedre lederskap.

Kommunen har gode, kompetente og engasjerte ansatte som daglig viser at de gjør det som er nødvendig, og at de kan stå i krevende situasjoner. Og det er kun gjennom et godt samarbeid mellom ansatte, tillitsvalgte og kommunens ledere på alle nivå vi kan skape det beste grunnlaget for framtidens Sør-Odal. Vi er gjensidig avhengig av hverandre for å lykkes.

Næringsutvikling

Gjennom samarbeid på tvers av kommunalområder og mellom kommuner i regionen, samt gjennom utviklingsrettet støtte til virkemiddelapparatene Sør-Hedmark Næringshage og Klosser Innovasjon, bidra til å nå Kongsvingerregionens målsetting om netto vekst på 100 arbeidsplasser i året. Sør-Odal kommunes næringsrettede tiltak er forankret i kommunens strategiske næringsplan, som igjen bygger på Kongsvingerregionens felles næringsstrategi.

Kongsvingerregionens næringsstrategi skal revideres i 2024, og det vil bli involvering av både administrasjon og folkevalgte i denne prosessen.

Slomarka er et av fokusområdene for næringsarbeidet den kommende økonomiplanperioden, og Sør-Odal kommune skal de kommende årene fortsatt bidra til utviklingen av dette næringsområdet. Parallelt med dette vil kommunen utarbeide en strategi for videreutvikling av næringsområder gjennom arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel og arealdel.

Digital transformasjon

De neste årene vil bli preget av innovasjon og endring. «For å møte fremtidens utfordringer må vi fornye, forenkle og forbedre offentlig sektor. Det blir ikke ett stort hamskifte, men stadige endringer», skriver regjeringen på sine nettsider. Sammen med Indigo IKT og kommuner i samarbeidet, er vi i full gang med dette transformasjonsarbeidet.

Indigo-samarbeidet har mål om felles IT-løsninger og setter brukernes (innbyggere og ansattes) behov høyt når nye prosjekter blir vedtatt. Vi er også opptatt av at teknologi og løsninger må være effektive og at nytten og kostnaden står i forhold til hverandre.

Blant store fellesprosjekter de neste to til fire årene, er anskaffelser innen eByggesak og ePlansak, politisk møte og saksbehandlerløsning. De neste årene skal vi også etablere responsløsning i helse- og omsorgssektoren og ta i bruk mer velferdsteknologi. Vi jobber med felles ledningskartverk og skal anskaffe felles verktøy for personvern og informasjonssikkerhet. I Program innbyggerdialog skal vi de neste årene forbedre og forenkle våre digitale skjema. Vi vil gi innbyggerne mulighet til å fortelle om sine behov og være med og teste løsningene.

Indigo leder også an i prosjektet Smart Data som skal hjelpe kommunene til å utnytte verdien av egne data bedre. Smart Data skal gjøre hverdagen bedre – for innbyggere og ansatte, for miljøet og samfunnet.

Økonomi og prioriteringer

Tall i hele 1000 kr.	Regnskap	Gjeldende budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Kommunedirektør	13 950	12 120	13 992	13 692	13 842	13 842

Økonomiske prioriteringer (tall i hele 1000 kr.)	2024	2025	2026	2027
Lisenser Framsikt	300	200	350	350

Kommentar

Lisenser Framsikt: Anskaffelse av bl.a. rapportmodul, økonomiplanmodul og virksomhetsplanmodul. Forventer innsparing på 100.000 fra 2025 ved oppsigelse av Arena.

KOSTRA og andre sammenligninger

Finansielle nøkkeltall	Sør-Odal			KOSTRA- gruppe 1	Innlandet	Landet uten Oslo
	2020	2021	2022	2022	2022	2022
Funksjon 120 – Netto driftsutg. på funksjon	6,7	7,4	7,5	6,5	5,9	5,8
Funksjon 120 – Beløp per innbygger	3 979	4 493	4 760	4 657	4 339	4 128

Kommentar

Kostnader knyttet til funksjon 120 gjelder administrasjon. Netto driftsutgifter av totale utgifter knyttet til administrasjon har gått opp sammenlignet med tidligere år for Sør-Odal kommune, og ligger høyere enn sammenliknbare KOSTRA-grupper. Bruk av administrasjonsmidler per innbygger har også gått opp for kommunen og er høyere enn øvrige sammenliknende KOSTRA grupper.

Innovasjon og samskaping

Rammeområde	Enheter
Innovasjon og samskaping	Organisasjonsutvikling, folkehelse og frivillighet, kultur, innbyggertorg med bibliotek, innbyggervert, sentralbord, Odali og Innbyggertorget Frivilligsentral
Politisk ledelse	Politisk ledelse

Ansvar og organisering av kommunalområdet

Innovasjon og samskaping er et sektorovergrepande område som har mange av de administrative funksjonene, men også områder som er en del av våre satsings- og fokusområder i kommunen, slik som «folkehelse» og «på innbyggernes side».

Folkehelse er befolkningshelse og hvordan helsen fordeler seg i befolkningen. Folkehelsearbeidet handler om å legge til rette for å fremme helse og trivsel, og å redusere faktorer som har negativ innvirkning. Vanskelige levekår kan ha sosiale og helsemessige konsekvenser. Det kreves en bred tilnærming, og løsningen ligger i god samfunnsplanlegging.

«**På innbyggernes side**» handler om medvirkning og involvering av innbyggerne på flere plan. Hvis kommunen skal levere riktige tjenester med god kvalitet, må det sørges for god medvirkning. Dette kan handle om å forenkle og forbedre gjennom digitalisering, bidra til et godt lokaldemokrati og sørge for god brukermedvirkning. Arbeidet som gjøres på Innovasjon og samskaping sørger for at man har med seg innbyggerstemmen, og at kommunen jobber med folkehelse i alt den gjør. Vi har også med oss «kommune 3.0» tankegangen som handler om en dreining mot et lokalsamfunn der innbyggerne er aktive, engasjerte og ressurssterke medborgere som i samspill med de kommunalt ansatte tar ansvar for utviklingen av sine nærmiljø. I dette tankesettet står også sivilsamfunnet og frivillig sektor sentralt.

Både dokumentsenteret, IKT, politisk sekretariat og HR jobber allikevel med fokusområdene i kommunen. Hvis ikke disse funksjonene fungerer, vil mye i kommunen bryte sammen. De administrative funksjonene står sentralt i mange av digitaliseringsprosessene som foregår, og de bidrar til at alle medarbeidere i kommunen skal klare å arbeide både med folkehelse og på innbyggernes side.

Beskrivelse av de viktigste fokusområder kommende 2-4 års periode

Utenforskap beskriver en situasjon der enkeltmennesker eller grupper av mennesker står utenfor samfunnet ellers, for eksempel der de ikke deltar i arbeidsliv eller tar utdanning, eller der de mangler språklig eller kulturell tilknytning til samfunnet ellers. Derfor sees det på **innenforskap** både hos barn og unge, men også voksne som et viktig satsingsområde de neste årene.

Medvirkning betyr at man har muligheten til å si sin mening om noe, og at meningen blir lyttet til. Det betyr ikke at man alltid får gjennomslag for sine tanker, men at meningene blir lyttet til og tatt på alvor. Medvirkning bidrar til økt treffsikkerhet i forhold til utformingen og gjennomføringen av både generelle og individuelle tilbud kommunen gir. I tillegg har det en egenverdi i at mennesker som søker bistand, i likhet med andre, gjerne vil styre over viktige deler av eget liv. De ønsker å motta denne bistanden på egne premisser samtidig som de blir sett og respektert.

Innbyggertorget er en møteplass som består av Innbyggertorget frivilligsentral, biblioteket og Odali kafe i tillegg til å være et sted som det kan søkes informasjon om kommunens tjenester og få digital veiledning hvis det trengs. Her finnes også kommunens flotte bibliotek som er et viktig bidrag til innenfor skap blant annet fordi det er gratis og åpnet for alle.

Aktiviteter på Innbyggertorget og biblioteket er mange, og det skal bli flere. Eksempler er:

- Tematirsdag med temaer fra “Sopp fra dyrking til matbord til kulturelle perler til “fysisk aktivitet er bra for deg” og “Miraklenes tid – de 1001 første dagene i sped/småbarnets liv.”
- Stoltrim
- Digital veiledning
- På grensen til allsang
- Litterært pusterom
- Fotokurs
- Kranselaging
- Matkurs

Disse aktivitetene må markedsføres enda bedre fremover slik at vi kan øke deltakelsen ytterligere.

Folkebibliotekene har som oppgave å fremme opplysning, utdanning og annen kulturell virksomhet, gjennom aktiv formidling og ved å stille bøker og andre medier gratis til disposisjon for alle som bor i landet. Folkebibliotekene skal være en uavhengig møteplass og arena for offentlig samtale og debatt. Tilgang til litteratur, lesing og kunnskap er en forutsetning for å delta i samfunnslivet, og det motvirker ulikheter i befolkningen. Uavhengig av økonomisk evne og bosted skal innbyggerne skal ha lik tilgang til kultur og kunnskapskilder. Biblioteket er kulturarena, læringsarena, kunnskapsarena og møteplass. Bibliotekene skal være åpne og inkluderende og et sted for rekreasjon, opplysning og kunnskap.

Kultur

Allmenn kultur legger til rette for at innbyggere selv kan bidra til å mene noe om kommunens kulturliv. Derfor er kommunen opptatt av å være på tilbudssida når innbyggere trenger bistand til nye eller eksisterende kultur- og idrettsprosjekter. Denne frivillige aktiviteten hjelper til med å opprettholde innbyggernes muligheter for å få dekket sine sosiale og kulturelle behov selv med en stram kommuneøkonomi. Kommunen må jobbe mot å involvere stadig flere av innbyggerne i det lokale kultur- og foreningslivet. Å ha et godt kulturtilbud og samarbeid med frivillige lag og foreninger er god folkehelse for kommunen og er et inkluderende tiltak og sørger for medvirkning.

En god kulturkommune kan oppleves som mer attraktiv for potensielle nye innbyggere. Det må jobbes for å legge til rette for kultur- og organisasjonsaktivitet i hele kommunen for å få et godt lokalsamfunn med et aktivt kulturliv. Et vakkert nærmiljø er en viktig del av innbyggernes trivsel, og kommunen skal bruke kulturliv og kulturarv aktivt for å bygge stedsidentitet.

Nærdemokrati, medborgerskap og medvirkning

Nærdemokrati er den enkeltes medbestemmelse (og rett til dette) i saker som angår ham eller henne direkte, for eksempel om bolig, arbeidsplass og skole.

Medborgerskap har to dimensjoner: 1) inkludering og like rettigheter for alle borgere, og 2) borgernes aktive deltakelse i samfunnet.

Det har gjennom de siste lokalvalg vært en synkende valgdeltakelse. Det er flere årsaker til dette, men man vet at ytringsklimaet har blitt tøft. Sør-Odal kommune har tro på at den kan være med på å gjøre det enklere å involvere seg i saker som angår innbyggeren selv, ved å lage møteplasser der terskelen er lav for å ha meninger.

«Gjestebud» er en enkel metode for medvirkning, særlig når man ønsker innspill fra spesifikke grupper som ellers kan være utfordrende å engasjere. De som blir invitert på gjestebud, får mulighet til å diskutere et eller flere tema basert på ferdige spørsmål og kan komme med egne innspill og synspunkter som skal bidra til at kommunen tilpasser tjenester til det beste for innbyggeren. Kommunen har tenkt å etablere et eget "Politisk Gjestebud" der politikere kan møte innbyggerne der man er enig om å snakke sammen på en hyggelig måte.

Når det er større engasjement rundt slike saker, fører det automatisk til en bedre brukermedvirkning. Da har alle en mulighet for å komme med sine meninger.

Odali er et lavterskeltilbud på arbeids- og språktrening og hjelper mange ut i utdanning eller arbeid. I 2022 var den 23 deltakere på dette tilbudet og hittil i 2023 har det vært 12. I tillegg er Odali en hyggelig møteplass der det er diverse arrangementer og det serveres mat. Innbyggertorget med Odali er en åpen møteplass og kulturarena på tvers av generasjoner og kulturer. Det arrangeres "På grensen til allsang" i samarbeid med Odal kirkelige fellesråd. Det er også Stoltrim og Tematirs dager der det er forskjellige aktuelle temaer som innbyggerne kan komme å få informasjon. Dette er tiltak som bidrar til Innenforskap og derfor jobbes det med å øke besøkene ved å satse på temaer og arrangementer innbyggerne ønsker å delta på.

Kommunen ser også at både frivilligheten og innbyggerne bruker Innbyggertorget, både til å arbeide der og holde uformelle og formelle møter. Dette er en aktivitet man gjerne ser mer av. Når det er stor aktivitet på Innbyggertorget, fører det til mer samskaping. **Samskaping** skjer når det offentlige, frivillige og næringsliv arbeider sammen som likeverdige om å finne felles løsninger. Gode eksempler på samskaping er "På grensen til allsang" og Bygdekino.

Innbyggertorget frivilligsentral ble opprettet i 2023. Dette er også et viktig bidrag til samskapende arenaer som det ønskes mer av. Sentralen har sitt eget rådgivende organ som består av Jeger og Fisk, DNT, Framlaget, Plastpiratene, Glåmdal E-sport, Røde Kors, Bygdeungdomslaget. Innbyggertorget Frivilligsentral har som et mål å være et bindeledd ut mot frivilligheten. Det er en stor koordineringsjobb å gjøre - mange organisasjoner er ikke klar over hverandre, og mye kan samkjøres og koordineres til innbyggernes beste. Her er det mye godt arbeid som kan gjøres for å sørge for både medvirkning og innenforskap

Innbyggertorget Frivilligsentralen vil sette et ekstra søkelys på barn og unge i tillegg til voksne. Det er allerede mange arenaer for den eldre befolkning, også gjennom den andre frivilligsentralen i kommunen. Det er også et mål å kunne blande generasjoner i felles aktiviteter. Hva med gaming for pensjonister? Da kan de unge lære opp de gamle. Man kan koble sammen de som jobber med barn, voksne og pensjonister og få frivilligheten til å blomstre. Målet med en velfungerende frivilligsentral er at en pluss en blir mer enn to.

Det vil være flere faste markeringer i løpet av et år, for eksempel frivillighetens dag, eldredagen og lignende. Det er et ønske å koble frivilligheten mer på kommunen og arbeidet som gjøres.

Sentralen har en tanke om at det må være "stuereint" for "vanlige voksne" å delta i aktiviteter. Mekke og moro, kan være et slikt tiltak. Her kan flere generasjoner holde på sammen. Man vet også at for

eksempel menn sliter spesielt etter skilsmisse, og har ingen arenaer for å snakke sammen. Derfor er det et mål for å få de som sitter hjemme ut. Alle trenger et sted å der de kan følge seg innenfor. Aktiviteter som er på trappene, er Bygdekino. Her samles egne krefter sammen med frivilligheten og næringslivet. Dette er et meget godt eksempel på samskaping. Andre organisasjoner som vil ha aktiviteter er Fotoklubben og Røde Kors. Det kan egentlig ikke være for mange aktiviteter – jobben blir å gjøre ting kjent slik at flok møter opp.

Aktivitetsskolen ligger innunder Frivilligsentralen. Her tilbys mange forskjellige aktiviteter gjennom hele året. Det er svømming, ski, kampsport, orientering, håndball, fotball osv.

Kommunen ønsker å tilby ferieaktiviteter for barn og unge, men har begrensede midler. Man er derfor veldig glade for samarbeidet med frivilligheten som stiller opp med aktiviteter og opplevelser. Kommunen har allerede tilbudt aktiviteter med Glåmdal e-sport, kunstforeningen og Skarnes Håndball.

Per nå tilbys det hovedsak sportslige aktiviteter. Det hadde vært fint om det kunne være et tilbud som ikke var sport samtidig med at de andre aktivitetene tilbys. Det ville være enda mer inkluderende enn det er per i dag.

Aktiv fritid for barn og unge

Man er i ferd med å gi fritidsdimensjonen et tydelig løft i vår kommune. Fritid er en viktig kilde til god livskvalitet. Deltakelse i fritidsaktiviteter øker livskvaliteten, mestringfølelsen og følelsen av tilhørighet, og kan derigjennom beskytte både mot psykiske og fysiske helseplager. På sitt beste gir lag og foreninger de unge mulighet til å utvikle sine evner, de lærer å fungere i et fellesskap, ytre egne meninger og å jobbe målrettet. Derfor er fritid en viktig del av kommunens arbeid med medvirkning og arbeidet for at alle barn og unge skal føle på et innenforskap i sin hverdag.

Tilbudene BUA, gratis aktivitetsskole for barn og Aktivitetskassen videreføres gjennom hele perioden. Dette er tiltak med et helt tydelig inkluderingsperspektiv. En "Fritidsfadder" skal hjelpe barn og unge til å finne sin veg inn i en fritidsaktivitet, og vil være på plass i løpet av året.

Det jobbes også på strategisk og organisatorisk nivå med folkehelse.

Regionalt nettverk folkehelse / Samfunnsmedisinske senteret

Sør-Odal bidrar til at det opprettholdes kontakt mellom kommunene innenfor fagfeltet folkehelse, gjennom møter og samarbeid. Det samfunnsmedisinske senteret er det formelle knutepunktet i felles folkehelsearbeid for kommunene.

Folkehelseforum

Folkehelseforumet er det viktigste systematiske grepet kommunen har tatt for å nå målet om å tenke folkehelse i alt som gjøres. Folkehelseforum er en arena for økt dialog og samarbeid mellom sektorene i arbeidet med folkehelseutfordringer, for å sikre langsiktig, systematisk og målrettet arbeid med folkehelse. Forumet består av representanter fra alle kommunalområder.

Folkehelseforumet startet sitt systematiske, tverrfaglige og tverrsektorielle arbeid i 2022. Forumets viktigste oppgave fremover er å rullere det lovpålagte oversiktsdokumentet for folkehelse.

AlleMed

Sør-Odal kommune er med i KS sitt nettverk for aktiv fritid for barn og unge, og bruker verktøyet AlleMed, i vårt arbeid med å bidra til innenforskap for barn og unge.

UngOdal

Prosjektet UngOdal er en arbeidsmodell som skal legge til rette for en inkluderende fritid for alle barn og unge. UngOdal.no skal utvikles til å bli den plattformen hvor all informasjon om fritid for barn og unge samles. Her skal barn og unge, lag og foreninger, foresatte og ikke minst nye innbyggere finne god informasjon om fritid. Videre blir nettstedet også viktig for tjenestene som møter barn og unge og deres foreldre.

Program for folkehelse

Sør-Odal er en programkommune i Program for folkehelsearbeid i kommunene (Program for folkehelsearbeid i kommunene - Helsedirektoratet). Oppgaven i programmet er å utvikle et nytt ungdomstilbud, hvor samarbeidet rundt utviklingen av Kompasshuset har vært den viktigste oppgaven. Videre jobbes det med å evaluere BUA, aktivitetsskolen og aktivitetsskassen.

Økonomi og prioriteringer

Tall i hele 1000 kr.	Regnskap	Gjeldende budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Innovasjon og samskaping	33 984	40 780	41 409	41 409	41 921	41 921

Økonomiske prioriteringer (tall i hele 1000 kr.)	2024	2025	2026	2027
Omstilling/reduksjon i årsverk	-300	-300	-300	-300
Økt tilskudd til Odal kirkelige fellesråd	720	720	720	720

Kommentar

Omstilling/reduksjon i årsverk: Kommunalområdet må også ha en gjennomgang og gjøre en total vurdering på behovet av stillinger og om vakante stillinger kan holdes ubesatt. I tillegg skal det sees på mer kostnadseffektive løsninger og andre måter å jobbe på uten at dette skal gå ut over tjenestetilbudet. Evt. reduksjon i stillinger skal skje ved naturlig avgang, ikke oppsigelser. For planperioden er det lagt inn en innsparing på 0,3 mill. kr som en forventet effekt av dette omstillingsarbeidet.

Økt tilskudd til Odal kirkelige fellesråd: Det er behov for økt tilskudd fra begge Odalskommunen for å dekke kirkelig fellesråds driftsutgifter. Dette er en lovpålagt tjeneste - Lov om tros- og livssynssamfunn §14 og gravplassloven § 3. Fellesrådet har tidligere bygget opp et disposisjonsfond for svingninger i festeavgift, men denne har nå blitt tømt for å dekke manglende lønns- og prisvekst. I tillegg er også premiefondet tømt for å dekke daglig drift. 78% av innbyggerne er medlemmer i kirken, og det har vært en økning i bruk av kirkens tjenester slik som bryllup og dåp. De satser også på livssynsnytrale møteplasser blant annet for barn og unge, i tillegg til kirkelige aktiviteter. Kirken er den beste konsertarenaen vi har i kommunen, alt er tilrettelagt og klargjort i forkant og mannskap er på plass.

KOSTRA og andre sammenligninger

Kultur og bibliotek	Sør-Odal			KOSTRA- gruppe 1	Innlandet	Landet uten Oslo
	2020	2021	2022	2022	2022	2022
Prioritet						
Kultursektoren, kommune netto driftsutgifter beløp pr innb.	1 463	1 556	1 846	2 137	2 843	2 878
Netto driftsutgifter til kultursektoren i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter	2,4	2,6	2,9	3,0	3,9	4,1
Netto driftsutgifter til folkebibliotek per innbygger i kroner	345	405	417	309	371	324
Dekningsgrad						
Besøk i folkebibliotek per innbygger	1,0	1,7	3,1	2,7	3,9	3,8
Annet						
Utlån alle medier fra folkebibliotek per innbygger	1,6	1,9	1,8	2,4	2,6	2,4

Kommentar

I 2022 hadde vi en økning på kultur – dette fordi vi satte av penger til å kåre Tvetters 100 års jubileum. Selv om vi brukte flere penger i 2022, bruker vi mye mindre penger enn de vi sammenligner oss med. Vi får til mye godt arbeid på kultur for lite penger.

Vi bruker noe mer penger per innbygger på folkebibliotek enn de vi sammenligner oss med. Samtidig har vi lavere utlån. Forklaringen kan være at de som jobber i vårt bibliotek er også en del av innbyggertorget, og har derfor tilleggsoppgaver. Vi har stadig fokus på å øke antall utlån bøker.

Politisk styring og kontroll	Sør-Odal			KOSTRA- gruppe 1	Innlandet	Landet uten Oslo
	2020	2021	2022	2022	2022	2022
Prioritet						
Politisk styring brutto driftsutgifter beløp pr innb. (kr)	446	495	522	543	519	414
Kontroll og revisjon brutto driftsutgifter beløp pr innb.(kr)	211	210	187	203	165	141

Kommentar

Sør-Odal kommune bruker mindre på politisk styring enn kostragruppe 1, men mer enn både innlandet og Landet. Det samme gjelder kontroll og revisjon.

Folkehelse	Sør-Odal				Norge
	2020	2021	2022	2023	2023
Prioritet					
Andel med i frivillig organisasjon	57	50	43	43	60
Overvekt unge	31	34	33	32	22
Husholdninger med vedvarende lavinntekt	6,3	8,8	10,8		

Kommentar

Målt mot landsgjennomsnittet ligger Sør-Odal kommune dårligere enn Norge når gjelder prosentandelen overvektige unge, og andel unge med i fritidsorganisasjoner. Husholdninger med vedvarende lavinntekt er økende. Årsaken til at vi bruker disse indikatorene, er fordi

Kommunen har valgt disse indikatorene fordi de viser en bredde i utfordringene våre.

Det helsemessige med indikatoren overvekt. Lavinntekten omhandler den samfunnsrelaterte dimensjon, og fritid representerer den sosiale delen av vårt liv.

Kommunen har løftet frem fritidsdimensjonen og jobber bevisst for at barn og unge skal delta mer i fritidsaktiviteter og være mer fysisk aktive. Dette skjer blant annet gjennom satsingen på kommunal frivilligsentral.

Faget mat og helse på Glommasvingen har fokus på kunnskap om å kunne tilberede både sunn og god mat. Dette er en viktig satsing med tanke på å forebygge overvekt hos unge.

Utdanning og fast arbeid er en viktig nøkkel til stabil inntekt. Kommunen jobber for at Glommasvingen skole skal bidra til elevenes mestring og læring, og derigjennom legge et godt grunnlag for å kunne fullføre videregående skole og komme ut i arbeid.

Kommunen er med i prosjektet Ung inkludering som har et mål om at flere unge får muligheten til å forsørge seg selv og delta i samfunnet på en god måte.

Barn og unge

Ansvar og organisering av kommunalområdet

Rammeområde	Enheter
Adm. Barn og unge	Adm. Barn og unge består av kommunalsjefen, enhetsleder Barn- og unge, skolefaglig rådgiver, barnehagemyndighet og tilsynsfører fosterhjem
Barnehager	Korsmo barnehage, Disenå barnehage, Tronbøl barnehage og Sander barnehage
Grunnskole	Glommasvingen skole og SFO, kulturskolen og Kompasshuset
Familiens hus	Odal Barneverntjeneste, Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT) og Helsestasjon

Beskrivelse av de viktigste fokusområder kommende 2-4 års periode

Viktige fokusområder:

- Gjennom kvalitet i barnehagene, skole og støttesystemene, fremme inkludering og forebygge utenforskap. Tidlig og koordinert innsats skal iverksettes for barn og unge som har behov for det.
- Koordinere arbeidet rundt barn og unge med sammensatte tjenester
- Fortsette forbedringsarbeidet og kvalitetsutvikling for trivsel, lek og læring i barnehage og ved Glommasvingen skole.
- Implementere Ung Arena i kommunens tjenestetilbud.
- Videreutvikle godt samarbeid mellom barnehage, skole og barnas foresatte

Tverretatlig og tverrfaglig samarbeid – tidlig innsats:

I kommende periode er den viktigste satsingen for alle enhetene i Barn og Unge felles og koordinert innsats i forebyggende arbeid og tidlig innsats. Det er innført lovendringer i barnevernslova, helselovgivning og velferdslovgivning. Målet med endringene er å styrke oppfølgingen av utsatte barn og deres familier gjennom økt samarbeid mellom velferdstjenestene. Kommunen forventes ved iverksetting av tidlig innsats å forebygge at utfordringer utvikler seg, og det forventes at kommunen gir enda bedre tjenester og riktig hjelp til riktig tid når barn og unge trenger det.

Fra 01. august 2022 gjelder lovendringer om samarbeid, samordning og barnekoordinator. Offentlige instanser og andre tjenesteytere skal samhandle dersom samarbeid er nødvendig for å gi barn eller ungdom et helhetlig og samordnet tjenestetilbud.

Sør- Odal har barne- og ungdomscoordinator i full stilling.

I Sør-Odal arbeides det med å utarbeide en helhetlig plan for forebyggende arbeid og tidlig innsats. Planen omfatter alle tjenester for barn- og unge. Den skal være konkret og føre til konkrete handlinger. Planen skal behandles i kommunestyret tidlig i 2024. Dette er et omfattende planarbeid som erstatter deler av tidligere sektorvis handlingsplaner, deriblant det påbegynte arbeidet med planen «Psykisk helse, lek og læringsmiljø».

Barnehage

I perioden 2017-2021 var barnehagene med på prosjektet kultur for læring, der det ble jobbet med å videreutvikle og forbedre pedagogisk praksis kollektivt i alle barnehager. Gjennom denne deltakelsen har barnehagene utviklet kompetanse i å bruke ulike kartleggingsresultater og andre data for å forbedre den pedagogiske praksis. Selv om prosjektet ble avsluttet våren 2022 arbeides det etter samme metodikk, for kontinuerlig å videreutvikle kvaliteten i barnehagene, slik at alle barn får leke, lære, mestre og utvikle seg i inkluderende fellesskap.

I 2023 har alle barnehagene jobbet med å utvikle et felles støttesystem. Arbeidet vil følges opp i 2024. Et felles støttesystem skal sikre at alle barn med behov for særskilt tilrettelegging i barnehagen skal få nødvendig hjelp og støtte der de er, og i størst mulig grad i felleskap sammen med andre barn. Denne hjelpen og støtten skal iverksettes tidlig, den skal være tilpasset den enkelte og foregå innenfor et sosialt og språklig inkluderende fellesskap.

Framtidig behov for barnehageplasser

Det er viktig for Sør-Odal kommune at vi sikrer tilstrekkelig med barnehageplasser til våre innbyggere. Behovet for plasser må knyttes opp imot de prognoser vi legger til grunn for fødte og innflyttere.

Våren 2022 vedtok kommunestyret å igangsette arbeid med utvidelse av Tronbøl barnehage. Kalkyle for skisseprosjektet hadde et estimat pålydende 54 mill.kr. Kostnadsrammen til utvidelse av Tronbøl barnehage ble i forbindelse med regnskapsrapporteringen for 1.kvartal 2023 vedtatt økt med 29 mill. kr til 54 mill. Kr.

I oktober 2023 ble det framlagt ny kalkyle for forprosjektet. Denne påløper seg til 61 mill. kr, en økning pålydende 7 mill. kr fra justeringen som ble foretatt i juni 2023. Et låneopptak med en avskrivningstid på 40 år, rente 5,6% gir ca 3,4 mill i renter og 1,525 mill. i avdrag, totalt ca. 4,9 mill kr i økte driftsutgifter. Renteutgiften vil reduseres i takt med nedbetalingstid, men avdragene er konstante.

Fram til 01.03.2023 hadde Sør-Odal kommune vedtektsfestet en arealnorm på 4 kvadrat meter for barn over 3 år og 8 kvadratmeter for barn under tre år. Fra 01.03.2023 er arealnormen endret tilbake til departementets veiledende arealnorm. Dette for å åpne opp muligheter for flere barnehageplasser i eksisterende barnehager.

For å vurdere om endringer i arealnorm kan skape flere barnehageplasser er det flere forhold som må ses på. Så langt ser det ut for at det er mulighet for å øke kapasiteten i eksisterende kommunale barnehager med ca. 32 barnehageplasser.

For Sør-Odal kommune er det krevende å legge budsjett for 2024, og det må prioriteres. Av den grunn må det også vurderes om det er andre alternativer som kan ivareta behovet for barnehageplasser uten så store kostnader som et nybygg og ny infrastruktur på vei vil medføre.

Det er foretatt en enkel kartlegging om ulike løsninger for å ivareta behovet for barnehageplasser.

1. Igangsette utbyggingen ved Tronbøl barnehage
2. Øke kapasiteten i dagens barnehager
3. Tilby private aktører å etablere seg i kommunen
4. Beholde dagens kapasitet uten ytterligere tiltak

Kommunestyrets vedtak i økonomiplanen er å igangsette arbeid knyttet til punkt 2 - øke kapasiteten i dagens barnehager. Det er foreslått avsatt midler til en kartlegging av tilpasningsbehov, og kostnader.

Ytterligere saksutredning er beskrevet i vedlagte notat.

Glommasvingen skole

Det viktigste satsingsområde for skolen er å bedre elevenes trivsel og styrke deres muligheter til å utvikle sitt læringspotensiale.

Sør-Odal kommune er med i Oppfølgingsordningen som er initiert av Statsforvalter. Bakgrunn for deltakelse i ordningen er at kommunen over tid har hatt lave grunnskolepoeng og lave resultater på elevundersøkelsen og nasjonale prøver. Kommunen og skolen deltar derfor i pågående forbedringsarbeid. Høsten 2022 og våren 2023 er det tatt flere politiske vedtak der skolen er tilført ressurser. Gjennom denne perioden er skolen styrket på en rekke områder. Både grunnbemanning, ledelse og støttesystemene i skolen er styrket. Det er ansatt flere lærere, skolen har fått to spesialpedagogiske koordinatorene, sosial-pedagogisk rådgiver i full stilling, en ekstra avdelingsleder, ressurser til IKT rådgiver og styrking av merkantile tjenester. Ledergruppen består nå av rektor, assisterende rektor og fire avdelingsledere. Sammen med systematisk utviklingsarbeid i ledergruppen og personalet, er dette satsinger som i kommende periode forventes å bidra til økt trivsel og bedre læringsutbytte for elevene.

Kommunestyret har nedsatt styringsgruppe for kommunens arbeid i Oppfølgingsordningen. Satsingene som er igangsatt ved skolen vil løpende bli evaluert og justert og videreutviklet i tiden som kommer. Med bakgrunn i kartlegginger og evalueringer må det forventes at ytterligere tiltak vil bli utviklet. Følgende pedagogiske utviklingstiltak er p.t iverksatt, og er retningsgivende for satsingen i kommende periode:

- Det er lagt til rette for en mer samlingsbasert timeplan for de yngste trinnene, og elevene er delt i ulike grupper.
- Skolen jobber med relasjonell klasseledelse, som betyr at det rettes oppmerksomhet rundt hvordan ansatte og elever har det sammen. Det er innført mer lekbaserte aktiviteter for de yngste elevene og like rutiner for klasseledelse på hele skolen.
- Det arbeides med å styrke relasjoner mellom elever generelt, og spesielt med å styrke elever som har utfordringer sosialt. Alle ansatte er involvert i arbeidet, også SFO. Skolen er opptatt av å skape et aktivt læringsmiljø for elevene.
- For 1-4 trinn er det kjøpt inn skolebøker i norsk, for 5-7 er det planlagt innkjøp av skolebøker i matematikk, og for ungdomsskolen er det kjøpt inn bøker i matematikk, samfunnsfag og KRLE. En innbygger har opprettet "Min sak" med et opprop om "Ja til lærebøker i skolen". Ekstra bevilgninger fra kommunestyret har blant annet blitt brukt til innkjøp av lærebøker, og det er gjort betydelige innkjøp av lærebøker.
- Skolens ledelse deltar i et program som skal bidra til å utvikle Glommasvingen skole som en lærende organisasjon. Her bistår Oppfølgingsordningen. På sikt skal dette bidra til å styrke lærernes profesjonelle arbeid og dermed virke positivt inn på elevenes læring.
- Andelen elever som får spesialundervisning har vært høy, og forskning viser begrenset effekt av spesialundervisning. Det er derfor besluttet å arbeide systematisk mellom skole, PPT og for å få mer tilpasset opplæring i skolen. På sikt kan andre støttesystemer også bli involvert i dette utviklingsarbeidet.

Kompasshuset

Kompasshuset er en kombinasjon av en møteplass, et aktivitetssenter og en helsetjeneste. Tilbudet er åpent for barn og ungdom som oppholder seg i Sør-Odal kommune. Kompasshuset består av ungdomsklubb, Ung Arena, helsestasjon for ungdom og kulturskolen i Odalen. Kompasshuset er en videreutvikling av tidligere "Ungdommens hus", og ble åpnet i februar 2023. I kommende periode vil det arbeides med å sikre kvalitet, innhold og videreutvikling av tilbudene som gis ved Kompasshuset

Kulturskolen

Kulturskolen er en interkommunal tjeneste med Sør-Odal kommune som vertskommune. Nord-Odal inngår i dette samarbeidet. Det gjennomføres kulturtilbud i barnehager og skoler, og det gis tilbud om gruppe- og enkelttimer på ettermiddag. I 2022 ser en at kurstilbud der egenbetalingen har økt, har hatt en redusert brukergruppe. Det er derfor vektlagt å holde egenbetalingene på et moderat nivå.

Helsestasjonen

Iverksetter forebyggende og tidlig innsats gjennom svangerskapskontroll, helsestasjon, skolehelsetjeneste, og helsestasjon for ungdom. Her dreier det seg om en lovpålagt og forebyggende helsetjeneste som når brede grupper av barn, ungdom og deres foresatte.

Det satses på kompetanseheving for ansatte, og hensikten er at medarbeidere i helsestasjonen skal kunne tilby veiledning og støtte, på et bredt spekter av områder.

Satsingsområde: Medvirkning i kommunens forebyggende innsats for å hindre at barn og unge utvikler alvorlige og omfattende helseproblemer. Tjenesten når alle barn og deres familier og vektlegger å veilede foreldre med mål om å styrke foreldrerollen.

UngArena er organisert under helsestasjonen og har tilhold i **Kompasshuset**, og har nært samarbeid med barne- og ungdomsklubben, kulturskolen og andre tjenester for barn og unge. Kommunen har gjennom prosjektmidler igangsatt Ung Arena. Ung Arena er en ny samhandlingsmodell for å styrke tjenestetilbudet, og gi helhetlige og virksomme tjenester til barn og unge. Målgruppen er barn og unge mellom 13 og 25 år som er i risiko for å utvikle psykososiale vansker og som har behov for tidlig utredning, behandling for sin psykiske helse. I Ung arena satses det på å tilby tidlig helsehjelp til barn og unge med lettere og moderate psykiske problemer. Kommunepsykologen startet opp i februar 2023, og arbeider i 40% av sin stilling i Ung Arena. Vedkommende tilbyr psykisk helsehjelp til barn og unge mellom 13 og 25 år. Utover dette arbeider vedkommende med veiledning av foresatte til små barn og utfører og deltar i ulike tverrfaglige oppgaver.

Koordinatoren for Ung Arene har vært ansatt på prosjektmidler fra Helsedirektoratet. Dette er midler som gradvis opphører i 2024 og 2025. Det er for kommende periode foreslått å videreføre Ung Arena som et kommunalt tilbud og med det sikre videre drift av tilbudet.

SLT oppgavene vil i kommende periode ivaretas ved styrkingen som gjøres i forbindelse med etablering av Ung Arena som et fast kommunalt tilbud for barn og unge. Rådgiver i Barn- og unge ivaretar oppgavene i politirådet.

Barnevernet

Barnevernet er en interkommunal tjeneste med Sør-Odal kommune som vertskommune. Nord-Odal inngår i dette samarbeidet. Barnevernet skal sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid, og bidra til at barn og unge får trygge oppvekstvilkår. Denne oppgaven innebærer både å ivareta barns omsorgssituasjon når foreldrene svikter, og å hjelpe barn og ungdom med alvorlige atferdsvansker.

Hvis det er nødvendig med tiltak, skal barnevernet så langt det er mulig begrense seg til tiltak i hjemmet- flytting skal være en siste utvei. Når barnevernet setter i verk et tiltak legges det avgjørende vekt på å gi hjelp som er til barnets beste.

Fra 01.01.2022 er Oppvekstreformen iverksatt, og kommunen har fått et økt ansvar for fosterhjem. Kommunene har fullt finansieringsansvar, og ansvar for all oppfølging og veiledning. Refusjonsordningen for forsterkning av ordinære fosterhjem er avvirket. Til og med 2023 fordeles 50 % etter delkostnadsnøkkel for barnevern og 50 % etter faktiske refusjoner i 2020. Kommunen skal sørge for å samordne sitt tjenestetilbud til barn og familier. Barnevernet har en viktig rolle i dette arbeidet, og i kommende periode må det sees på hvordan barnevernets kompetanse sammen med øvrige tjenester kan organiseres på en måte som gjør at den forebyggende innsatsen styrkes.

Kommunen har fått økte egenandeler for bruk av spesialiserte fosterhjem, institusjon og akutttiltak. Hver enkelt kommune får en rammeøkning som tildeles 50 % gjennom inntektssystemet og 50 %

gjennom en overgangsordning som baserer seg på kommunens faktiske bruk av Bufetat sine tiltak som omfattes av egenandel i 2021. Overgangsordningen gjelder årene 2022 og 2023.

Pedagogisk-psykologisk tjeneste

PPT er en interkommunal tjeneste med Sør-Odal kommune som vertskommune. Nord-Odal inngår i dette samarbeidet.

PPT har et dobbelt mandat. De skal hjelpe skolen og barnehager i arbeidet med kompetanseutvikling og organisasjonsutvikling for å legge opplæringen bedre til rette for elever med særlige behov. De skal videre sørge for at det blir utarbeidet sakkyndig vurdering der loven krever det, jfr. Opplæringslova § 5-6.

PPT hjelper barnehager og skoler med å legge til rette for barn og elever med særskilte behov. Barnet eller elevens utfordringer kan være knyttet til faglige og/eller sosiale utfordringer. I Sør-Odal satser PPT spesielt på å utvikle arbeidet med å tilby skolen kompetanse og organisasjonsutvikling for å legge opplæringen bedre til rette for elever med særskilte behov.

PPT vektlegger å samarbeide ved skolen for å bidra til at flere elever får bedre tilpasset opplæring. Forebygging og oppfølging av rus og kriminalitet blant barn og ungdom ble satt på dagsorden ved at SLT-koordinator ble tilsatt i mai 2021. Det er vedtatt en plan for SLT-arbeidet i kommunen. Stillingen har stått ubesatt deler av 2023, og forebygging og oppfølging av rus og kriminalitet blant barn og unge vil i kommende periode sees i sammenheng med øvrig satsing ved Kompasshuset. Barne- og ungdomscoordinator ble tilsatt i 2022, og er organisert inn i PP-tjenesten.

Økonomi og prioriteringer

Tall i hele 1000 kr.	Regnskap	Gjeldende budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Barn og unge	170 411	189 004	207 884	208 224	206 814	207 014

Økonomiske prioriteringer (tall i hele 1000 kr.)	2024	2025	2026	2027
Omstilling/reduksjon i årsverk	-1 000	-840	-2 350	-2 350
Videreføre Ung arena som et kommunalt tilbud	324	504	604	804

Kommentar

Omstilling/reduksjon i årsverk: For 2024 holdes en 50 % stilling ved PPT vakant i 6 mnd. I tillegg effektiviseres det i Barn- og unge ved at det ikke ansettes i ubesatt stilling som SLT -koordinator. Konsekvens: Merarbeid og fordeling av oppgaver til andre medarbeidere. Samordningsmøter med tjenester i kommunen (barnevern, NAV, psykisk helsetj. voksne, skolehelsetj/ HFU og skole, politi, Skarnes videregående skole og ROS) er videreført og koordineres av Ung arena. Deltakelse i politirådet ivaretas av rådgiver i administrasjonen.

20 % vakant stilling på kulturskolen holdes vakant i hele planperioden.

Utover dette må kommunalområdet må i kommende periode ha en gjennomgang og gjøre en total vurdering på behovet av stillinger, og om vakante stillinger kan holdes ubesatt. I tillegg skal det sees på mer kostnadseffektive løsninger og andre måter å jobbe på uten at dette skal gå ut over tjenestetilbudet. Evt. reduksjon i stillinger skal skje ved naturlig avgang, ikke oppsigelser. For 2026 og 2027 er det lagt inn en innsparing på 1,5 mill. kr som er en forventet effekt av dette omstillingsarbeidet.

Videreføre Ung Arena som et kommunalt tilbud: Ung Arena(prosjekt) er kommunens lavterskel for psykisk helse i målgruppen 13 - 25 år. Kommunen skal sørge for tilgjengelig og tverrfaglig psykisk helsetjeneste, tidlig hjelp og behandling til barn og unge 0 - 15 år med psykiske helseplage. Ung Arena svarer godt ut behovene og lovkrav knyttet til forebyggende arbeid, rusforebyggende innsats, tidlig innsats og samordning av tjenestene, samt å utvikle et lavterskel psykisk helsetilbud til barn og unge fra 13 år. Koordinering som har vært ivaretatt av SLT koordinator, ivretas nå av Ung Arena.

KOSTRA og andre sammenligninger

Barnehage	Sør-Odal			KOSTRA- gruppe 1	Innlandet	Landet uten Oslo
	2020	2021	2022	2022	2022	2022
Prioritet						
Netto driftsutgifter barnehager i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter	12,4	12,9	12,6	13,0	11,3	13,7
Produktivitet						
Antall barn korrigert per årsverk til grunnbemanning, alle barnehager (antall)	5,7	5,5	5,8	5,7	5,5	5,7
Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale barnehager per korrigerte oppholdstimer (kr)	65,7	77,4	76,1	85,7	89,0	89,2
Dekningsgrad						
Andel barn 1-2 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-2 år, prosent	77	89,4	88,7	87,9	88,2	87,8
Andel barn 3-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 3-5 år, prosent	100	99,5	100,8	96,4	97,7	97,3
Produktivitet						
Grunnbemanning barnehagelærer andel årsverk fordelt på utdanningsbakgrunn (prosent)	39,0	43,1	46,3	44,0	44,7	42,1

Kommentar

Vi ser at andelen barn som har barnehageplass er høyere enn de vi sammenligner oss med. Kommunen holder seg på bemanningsnormen når det gjelder antall barn korrigert per årsverk til grunnbemanning. Andel barnehagelærere i forhold til grunnbemanning har steget i 2022, og ligger noe over de vi sammenligner oss med. Økningen har sammenheng med flere barn i barnehage i 2022 enn det var i 2021.

Tabellen viser videre at korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale barnehager per korrigerte oppholdstimer er betydelig lavere enn KOSTRA-gruppe 1 og landet utenom Oslo. Det betyr at barnehagene i Sør-Odal driftes rimelig. Det er også en reduksjon på netto driftsutgifter barnehager i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter.

Grunnskole	Sør-Odal			KOSTRA-gruppe 1	Innlandet	Landet uten Oslo
	2020	2021	2022	2022	2022	2022
Prioritet						
Netto driftsutgifter grunnskolesektor i prosent av samlede netto driftsutgifter	22,2	21,7	20,7	23,6	21,0	22,5
Netto driftsutgifter til grunnskolesektor per innbygger 6-15 år (kr)	129 005	128 510	132 478	138 324	145 425	133 179
Produktivitet						
Årstimer til spesialundervisning per elev med spesialundervisning (antall)	172,1	140,5	155,8	136,2	162,5	142,1
Kvalitet						
Gjennomsnittlig grunnskolepoeng (antall)	40,8	39,9	41,6	42,5	42,9	43,1

Kommentar

KOSTRA-tallene for 2022 viser en liten reduksjon i utgiftsandelen som grunnskolesektoren utgjør av kommunens samlede driftsutgifter, sammenlignet med året før. Kommunen ligger noe under de vi sammenligner oss med, og bruker noe mer enn gjennomsnittet av kommuner i Innlandet. Når det gjelder netto driftsutgifter til grunnskolesektor per innbygger 6-15 år, ser vi en økning sett i lys av KOSTRA-tallene fra 2020 og 2021. Det jobbes kontinuerlig med oppfølging av økonomi knyttet grunnskolen.

Grunnskolepoeng redegjøres for i den årlige tilstandsrapporten for grunnskolen. KOSTRA-tallene fra 2022 viser en bedring med 1,7 poeng fra 2021. Det er betydelig forbedring som vi foreløpig ikke vet om er tilfeldig eller tegn på en stabil positiv endring.

Tabellen viser en økning i antall årstimer til spesialundervisning i 2022, sammenlignet med året før. Antall årstimer til spesialundervisning er et resultat av individuell sakkyndig utredning og enkeltvedtak, og vil til enhver tid endre seg i forhold til de elevene kommunen har.

Kulturskole	Sør-Odal			KOSTRA-gruppe 1	Innlandet	Landet uten Oslo
	2020	2021	2022	2022	2022	2022
Prioritet						
Netto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, per innbygger 6-15 år	2 124	2 528	2 469	3 130	3 574	2 943
Dekningsgrad						
Barn 6-15 år i kommunens kulturskole (prosent)	15,4	13,0	13,1	16,4	15,3	13,2

Kommentar

KOSTRA-tallene viser at andel barn mellom 6 og 15 år i kommunens kulturskole er noe lavere enn de vi sammenligner oss med. Det må arbeides med å se på tjenestetilbudet og hva som kan gjøres for å bidra til at barn- og unge i Sør-Odal har et godt kultur- og fritidstilbud.

Barn og helse	Sør-Odal			KOSTRA- gruppe 1	Innlandet	Landet uten Oslo
	2020	2021	2022	2022	2022	2022
Produktivitet						
Brutto driftsutgifter per barn som er plassert av barnevernet (f. 252)	626 593	553 481	668 920	482 709	498 245	510 644
Dekningsgrad						
Andel hjemmebesøk av helsesykepleier til nyfødte (prosent)	89,4	73,0	93,4	94,5,	92,2	86,5
Kvalitet						
Avtalte årsverk i helsestasjons- og skolehelsetjenesten per 10 000 innbyggere 0-20 år (årsverk)	54,0	58,4,	59,3	54,2	56,7	51,8
Økonomi						
Netto driftsutgifter til barneverntjenesten per innbygger 0-22 år (kr)	8 204	8 394	10 444	9 794	12 135	10 222

Kommentar

KOSTRA-tallene viser at helsestasjonen og skolehelsetjenesten har god bemanning sett opp mot de vi sammenligner oss med. Tjenesten ble styrket ved tilføyelse av jordmorstilling i 2019. Vi ser at det i 2022 igjen ble gjennomført høy andel hjemmebesøk av helsesykepleier til nyfødte.

Utgifter knyttet til barneverntjenesten er relativt sett høy, og må ses i sammenheng med at kommunen har en relativt høy prosentandel innbyggere med barneverntiltak. Dette må også sees i sammenheng med bruk av kostnadskrevenende omsorgstiltak.

Helse og mestring

Ansvar og organisering av kommunalområdet

Rammeområde	Enhet
Admin. helse og mestring	Admin. helse og mestring består av kommunalsjefens område og legetjenesten.
Livsmestring	Livsmestring består av miljøarbeidertjeneste, barne- og ungdomsavlastning (avdelingene Furubo, Graner), dagaktivitetstilbud ASK (Aktivitetscenteret Korsmo) og dagtilbud senior, samt rus- og psykisk helsetjeneste.
Hjemmetjenesten	Hjemmetjenesten består av hjemmesykepleie, praktisk bistand, brukerstyrt personlig assistanse (BPA), omsorgslønn, støttekontakt, dagaktivitetstilbud til personer med demens og tjenester til heldøgns omsorgsboliger (HDO).
Glommatunet	Glommatunet er en institusjon og består av to avdelinger for langtidsbeboere, hvorav en er for personer med demens. En korttidsavdeling med kommunale akutte døgnplasser (KAD) og institusjonskjøkken
Rehabilitering og tildeling	Rehabilitering og tildeling består av ergo- og fysioterapi, rehabiliteringsteam, vurderingsteam, velferdsteknologiansvarlig, kreftkoordinator, frisklivssentral, tjenestekontor, hjelpemiddellager.

Beskrivelse av de viktigste fokusområder kommende 2-4 års periode

Det viktigste fokusområdet fremover er å fortsette utredning og planlegging av fremtidens helse- og mestringstjenester for å møte utfordringene kommunen står overfor med hensyn til demografisk utvikling og redusert tilgang til helsepersonell. Det innebærer bl.a. langsiktig behovsvurdering for fremtidige sykehjemsplasser og heldøgns omsorgsplasser. I 2040 estimerer SSB at det vil være anslagsvis 870 personer over 80 år i Sør-Odal kommune, mer enn det dobbelte av i dag. Presset på helse- og mestringstjenestene vil øke og det vil bli behov for flere heldøgns omsorgsplasser. Allerede om 6-7 år vil det være ca. 200 flere innbyggere over 80 år.

I et bærekraftperspektiv tegnes et bilde av behov for å redusere dagens dekningsgrad (antall heldøgns omsorgsplasser i forhold til antall innbyggere 80 år og over). En forutsetning for å lykkes er å dreie tjenesteproduksjonen fra institusjonsbasert omsorg til hjemmebasert omsorg, og en sentral målsetning for å skape bærekraft må være å bygge tjenester som bidrar til å utsette funksjonsfall og tjenestebehov. De fleste foretrekker å bo i egen bolig dersom tjenestetilbudet i hjemmetjenesten er preget av kontinuitet og forutsigbarhet.

Den demografiske utviklingen fører til økt oppmerksomhet på eldreomsorg. Det er imidlertid mange yngre tjenestemottakere i Sør-Odal kommune, og mange har omfattende behov. Særlig er presset innen psykisk helse og rusavhengighet stort.

Tjenestene erfarer lokalt, som nasjonalt, store utfordringer med å rekruttere nok personell med rett kompetanse. Vi er nå i en mellomfase hvor den store forberedelsesjobben til en tid med større krav til kvalitet og med mindre menneskelige og økonomiske ressurser er realistisk fremtidsbilde. Helsepersonellkommissjonen har, i NOU 2023:4 Tid for handling – personellet i en bærekraftig helse- og omsorgstjeneste, slått fast at vi står foran en bemanningskrise på grunn av den demografiske utviklingen. Utviklingsbildet viser at det ikke er mulig å bemanne seg ut av de utfordringene som helse- og omsorgstjenesten kommer til å stå overfor. Helt uavhengig av det fremtidige økonomiske handlingsrommet til kommunen, vil det være personelltilgangen som begrenser tjenestene og

hindrer muligheten for å videreføre dekningsgrader på samme nivå som i dag. Målsettingen om å beholde og utvikle gode og bærekraftige helse - og omsorgstjenester til befolkningen i Sør- Odal er bare mulig dersom nødvendige tiltak innføres omfattende nok, og i tide. Det må skje kraftfull omstilling i tjenestene, der morgendagens praksis må være vesentlig annerledes enn dagens praksis.

Forebyggende og rehabiliterende tiltak lavt i omsorgstrappen

Det må være en målsetning å organisere tjenestene på en slik måte at de i størst mulig grad setter den enkelte pasients behov og ønsker i sentrum. Ved å hente frem den enkeltes ressurser kan man bidra til å styrke den enkeltes mulighet til å leve et aktivt og selvstendig liv - også når helsen blir redusert. Kommunens strategi «Rehabilitering først og hjemme best» betyr at vi satser på tidlig innsats, helsefremming, forebygging og rehabilitering. Vi har fokus på dreining fra pleie til mestring, - fra ressurskrevende tjenester til riktigere tjenester lavere i omsorgstrappen.

Eget hjem skal være førstevalget, samtidig som de som trenger heldøgns plass får tilbud om det. Det er viktig for den enkelte og for samfunnet. Dette innebærer at alle fagpersoner har med seg et rehabiliterende tanke sett i møte med innbyggere som har behov for hjelp, og at tjenester til hjemmeboende videreutvikles.

Vurderingsteamet med tverrfaglig kartlegging og vurdering av nye henvendelser til tjenestekontoret, har fortsatt svært gode resultater. Hensikten med vurderingsteamet er å sikre gode vurderinger før vedtak om tjenester fattes. Dette er tidlig innsats i praksis, og fortsatt er det mange som søker ulike helse og omsorgstjenester som ender opp med mindre tjenester eller ingen tjeneste, etter endt tilbud av vurderingsteam. I 2022 fikk 198 personer tiltak fra vurderingsteamet og 52% ble helt eller delvis selvhjulpne med et hjelpemiddel.

Bygge ut eksisterende og nye trinn i omsorgstrappen

Økt antall plasser til dagopphold og differensiering av dagtilbud vurderes som nødvendig i forhold til forventet økning av personer med demens. Ulike gruppetilbud er viktige tiltak. Det må bli bedre samspill med pårørende, frivillige og lokalsamfunnet.

Differensiert omsorgstrapp og fleksible boformer

En godt utviklet omsorgstrapp og fleksible boformer er viktig for å sikre eldre mulighet til å opprettholde egne ressurser. For lite mangfold av botilbud kan føre til at tjenester gis på et mer omfattende nivå enn nødvendig. En lite utviklet omsorgstrapp kan medføre at eldre ikke får tilstrekkelig tjenestetilbud, og at pårørende må påta seg et større omsorgsansvar enn det de klarer og ønsker.

Innbyggerdialog, forventningsavklaring og kulturendring.

Det er store forventninger til hva det offentlige skal bidra med av tjenester og bistand, og gapet mellom forventninger og muligheter blir større. Økte rettighetsfestelser fra nasjonale myndigheter til stadig flere bruker- og pasientgrupper gjør også at forventningene til hva kommunen kan og skal levere ikke samsvarer med dagens og morgendagens virkelighet. Det er behov for en felles erkjennelse av tjenestenes realistiske omfang og kvalitet. Gjennom innbyggerinvolvering, politisk arbeid, administrativ ledelse og i tjenesteutøvelsen bør det jobbes for en konsensus om at "sånn gjør vi det her hos oss".

"Bo trygt hjemme"- reformen underbygger den enkeltes ansvar for egen alderdom. Inklusivt ansvar for å tilpasse eller anskaffe egnet bolig i alderdommen. Reformen har fire innsatsområder: Levende lokalsamfunn, kompetente og myndiggjorte medarbeidere, boligtilpasning og planlegging og trygghet for tjenester og støtte til pårørende.

Utvikling av aldersvennlig samfunn

I kommunens handlingsplan for Leve hele livet vises det til at alle kommunens sektorer har virkemidler for å fremme et aldersvennlig samfunn slik at eldre mennesker kan delta, leve aktive liv og bevare sin selvstendighet så lenge som mulig. Utvikling av et aldersvennlig Sør- Odal krever tverrsektoriell innsats og innbyggerinvolvering. Det fokuseres på de miljømessige, sosiale og økonomiske faktorene som påvirker voksnes helse og trivsel. Det blir viktig at dette også gjenspeiles i alle planer som omhandler samfunnsutviklingen. Det som oppleves som et aldersvennlig miljø, oppfattes ofte også som et gode for andre grupper. Alle ønsker å oppleve nærmiljøet sitt som tilgjengelig og trygt. Tjenestene skal bidra til økt deltakelse og aktivitet, og forebygge ensomhet og isolasjon. Dette skal vi gjøre i tett samarbeid med brukere, pårørende og andre aktuelle samarbeidspartnere. Prosjektene Søsterhagen boligområde og sentrumsutvikling av Skarnes er eksempler på planprosesser der premissene for aldersvennlig stedsutvikling må være med.

Digitalisering- velferdsteknologi

Anskaffelsesprosessen av lokale løsninger til felles plattform for velferdsteknologi i samarbeid med Indigo-kommunene er i slutfasen. Kommunen vil prioritere etablering av digitalt tilsyn i vår nye omsorgsbolig; Furubo samt nye digitale trykghetsalarmer. Det er satt i gang en utredning av felles responsløsning for Indigo-kommunene for å ta imot alarmer.

Arbeidstidsordninger

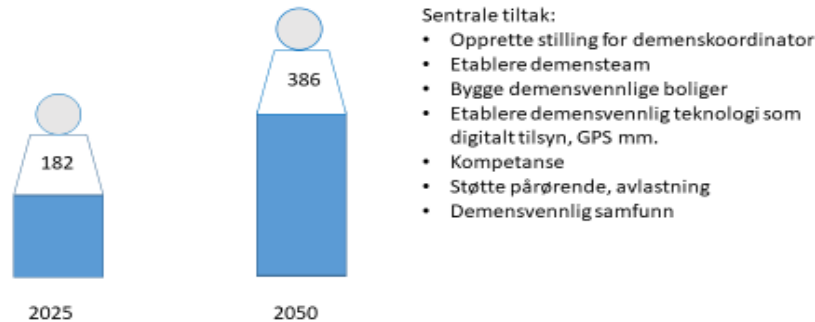
Langvakter er under utprøving og innført i noen avdelinger. Det er ønskelig å prøve ut årsturnus i enkelte avdelinger. Glommatunet deltar i programmet "Rusta for framtida" (mye likt "TØRN") som har oppgavefordeling og arbeidstidsordninger som viktige temaer for å møte fremtidens utfordringer.

Kompetanseutvikling, rekruttering og trygge ledere

I den kommunale helse- og omsorgstjenesten er det økt behov for stadig mer avansert og tverrfaglig helsehjelp. Dette skyldes blant annet stadig nye brukergrupper med behov for mer omfattende og sammensatte tjenester. For å sikre en bærekraftig helse- og mestringsjeneste med god kvalitet i fremtiden er det nødvendig med faglig omstilling som krever endret og høyere kompetanse, nye arbeidsmetoder og nye faglige tilnærminger. Tjenesteområdet jobber med innovasjon og forbedring av tjenester, arbeidsprosesser og organisasjon. Vi må jobbe på nye måter og lete etter muligheter for å utnytte alle tilgjengelige ressurser. Det er en utfordring å rekruttere tilstrekkelig kvalifisert arbeidskraft, og helse og mestring vil jobbe med å fremstå som en attraktiv arbeidsplass som fremmer kompetansebygging og kvalitetsforbedrende arbeid. Sentrale temaer vil være rekruttering, heltidskultur, aktive fagmiljø og utvikling med muligheter for kompetanseutvikling. Oppgaveforskyvning mellom helsepersonell skal utredes. Tydelig og mestringsorientert ledelse skal resultere i at den enkelte ansatte opplever jobbtilfredshet, egenutvikling og å bli sett og møtt. Vi har tro på at det også vil redusere sykefraværet.

Sykefraværet er redusert i forhold til tidligere år, men er fortsatt høyt i enkelte avdelinger i helse- og mestring. For å sikre god kvalitet i tjenestene, er det avgjørende at sykefraværet er så lavt som mulig. En stor nedgang i sykefraværet vil være helse- og mestring sitt viktigste bidrag til å redusere utgiftene. Medarbeidere som opplever høy grad av autonomi og ansvarlighet, vil bidra til et godt arbeidsmiljø og økt nærvær.

Personer med demens i Sør- Odal

Demensomsorg

Antallet personer med demens øker. Befolkningen i kommunen er eldre enn gjennomsnittet i Norge, og har derfor også en høyere andel med demens. I 2020 var det 167 personer med demens i Sør-Odal. I 2025 vil tallet stige til 182 og i 2050 til 386 ifølge demenskartet.no. (aldring og helse).

Helse og mestring har sett behovet for å prioritere opprettelse av stilling for demenskoordinator, og har i budsjettforslag omdisponert interne ressurser slik at dette kan realiseres. Demenskoordinator kan bistå pasienten og dens nærpersoner i å lære seg å leve med demenssykdommen, utsette behovet for helse og omsorgstjenester, iverksette tiltak tidlig og implementere velferdsteknologiske løsninger.

Demenssykdom endrer hverdagen og livet både for den det gjelder og deres pårørende. Det er allerede i dag stort behov for oppfølging av pasienter med demens/kognitiv svikt, både kartlegge og koordinere sykdomsforløpet. Tiltak som er viktige for at personen med demenssykdom og dens nærpersoner kan leve lengst mulig i eget hjem og utsette behovet for langtids plass på sykehjem. Kommunen har tidligere hatt et hukommelsesteam, men dette teamet er ikke lengre operativt. Dette kan resultere i at personer med demens ikke blir fulgt opp på en god måte, og nærpersoner ikke har noe sted å henvende seg for å søke råd og veiledning.

I ny organisasjonsmodell i hjemmetjenesten er det etablert team som arbeider personsentrert og sikrer pasienter med kognitiv svikt et riktig tjenestetilbud. I tillegg er det behov for å omdisponere ressurser slik at hukommelsesteamet kan etableres på nytt for å gi råd og veiledning, foreta hjemmebesøk med kartlegging og utredning før problemene blir store.

Kommunen har nettopp signert samarbeidsavtale med Nasjonalforeningen for folkehelsen om Demensvennlig samfunn. Kommunen forplikter seg bl.a. til å planlegge og gjennomføre kurs i demensvennlig samfunn for relevante næringer, organisasjoner, samarbeidspartnere og yrkesgrupper. Mennesker med demens skal oppleve seg inkludert og involvert i lokalmiljøet, og oppleve mulighet til å delta i hverdagsaktiviteter.

Fastlegetjeneste

Kommunen har for tiden en ledig fastlegehjemmel, og det er krevende å rekruttere ny fastlege. Det oppleves stor konkurranse mellom nærliggende kommuner når det gjelder å rekruttere og stabilisere fastlegetjenesten. Kongsvinger interkommunale legevakt har også rekrutteringsproblemer, dessuten

er det behov for å øke bemanning på kveld og natt ved legevakten. Sammenliknet med andre legevakter det er naturlig å sammenlikne med, er bemanningen svært lav.

Miljøarbeidertjeneste

Omsorgsboligene Brekke og Furubo er slått sammen med felles avdelingsleder. Nye Furubo er en flott omsorgsbolig som mange får glede av. To kulturer skal bli til én og personalet blir samlokalisert og driften blir effektivisert. Dette er ingen institusjon, men private boliger til 10 av våre brukere. Samtidig blir det samlingssted for mange andre funksjonshemmede i kommunen, og personalbase for tjenesten. I løpet av de siste årene har utviklingshemmedes hverdagsliv fått stadig større oppmerksomhet. Det har blitt lagt vekt på deres muligheter for selvbestemmelse, med idealer om å få leve vanlige liv, med vanlige livsrytmer i vanlige livsløp.

Personer med funksjonsnedsettelse vil bo som andre. Hvordan du bor, har mye å si for hvordan livet er. Alle har vi ulike meninger om hvordan vi ønsker å leve våre liv, hvem vi vil leve med og hvor vi vil bo. Å velge dette, er likevel ingen selvfølge for alle. Det viktige er at funksjonshemmede sees på som enkeltmennesker, ikke som en gruppe.

«Femkløveret bofellesskap». Sør-Odal kommune har vedtatt å bygge bofellesskap/omsorgsboliger til unge funksjonshemmede som snart skal flytte fra foreldrehjemmet. Prosjektet omfatter fem boenheter og fellesarealer, samt personalbase og uteområde. Det planlegges for at boligen overdras/selges til beboerne når den står ferdig, og at det etableres et borettslag.

Rus- og Psykisk helsetjeneste

De siste årene har det vært en økning i kompleksitet, antall brukere og vedtakstimer i avdelingen. Spesialisthelsetjenesten reduserer sitt tilbud og antall døgnplasser. Det medfører en betydelig oppgaveforskyvning til kommunehelsetjenesten. Opprettelse av FACT- team (Flexible Assertive Community Treatment – fleksibel aktiv oppsøkende behandling) i Kongsvingerregionen er endelig blitt virkelighet. FACT team er en forpliktende samhandlingsmodell mellom spesialisthelsetjenesten og kommunene i form av et tverrfaglig oppsøkende team, som skal sikre koordinert og helhetlig tjenestetilbud til mennesker med psykisk helse og rusproblematikk. Det er stort behov for boliger til målgruppen.

Toppfinansiering for ekstra ressurskrevende tjenester

Kommunen har et økende antall innbyggere med behov for svært ressurskrevende tjenester og høy bemanningsfaktor. Dette har til dels sammenheng med overføring av oppgaver som tidligere lå under spesialisthelsetjenesten til kommunen. Tilskuddsordningen opphører når bruker blir over 67 år. Regjeringen har foreslått å øke innslagspunktet ytterligere neste år, med 82.000 kroner. Det tilsvarer forventet lønns- og prisvekst. Det nye innslagspunktet vil da være 1.608.000 kroner. I tillegg øker rammetilskuddet til utviklingshemmede til 827 315. Det må kommunen trekke fra i regnskapet for ressurskrevende tilskudd for brukere som er utviklingshemmede.

Regionalt samarbeid i Kongsvingerregionen

Kongsvinger regionen har etablert et helseledernetverk bestående av de fem kommunalsjefene for helse, omsorg og mestring, og med en felles rådgiver. I tillegg er samhandlingskoordinator en del av nettverket. Det avholdes månedlige møter, hvor også andre inviteres inn avhengig av sak. Nettverket er et samarbeidsforum hvor hovedmålet er å legge til rette for synergieffekter av økt samarbeid mellom kommunene, og mellom kommuner og helseforetak. Gjennom nettverket ønsker man å styrke regionens samhandling av utviklingsstrategier, høringer, tiltak og prosjekter. Nettverket jobber også med å bidra til innovasjon og tilrettelegge for gode arenaer for kompetanse- og erfaringsdeling på tvers av kommunegrenser i regionen. Samarbeid med videregående skoler, fagskoler, høgskoler og universiteter har en sentral plass i dette arbeidet. Samhandlingskoordinator har et spesielt fokus, sammen med helselederne, å bidra til gode avtaleprosesser ved oppfølging og revisjon av avtaler

med helseforetakene på systemnivå. Det er viktig at kommunene fremstår som en samlet og likeverdig part i samarbeid og forhandlinger med helseforetakene. Nettverket har også fokus på å ha god dialog med regionale fagmyndigheter, som Statsforvalteren og Fylkeskommunen.

Boliger for mennesker med psykiske helseutfordringer

Det er i samarbeid med private utbygger forsøkt å finne løsninger for denne brukergruppen. Dette arbeidet startet høsten 2023, og vil fortsette frem til avklaring foreligger, antatt vår 2024. Det er sett på mulighet for til sammen 8 boenheter i ulik størrelse med leiekontrakter, og det vil være et bidrag for å avhjelpe situasjonen innenfor tjenesteområdet psykisk helse. Boligene er lokalisert på Tronbøl, og vil ligge i umiddelbar nærhet til Dagsenteret.

Investeringsbehov

Tilrettelagte boliger – nye boformer i samarbeid med private utbyggere

Innbyggere må stimuleres til å skaffe seg bolig med livsløpsstandard i god tid før helsen svikter. I årene framover vil det være behov for å utvikle et variert tilbud av tilrettelagte boliger med ulik grad av fellesskapsløsninger og møteplasser som skaper kontakt og samhold. Nye boformer som ivaretar den enkeltes opplevelse av trygghet, kan bidra til at flere kan klare seg på et lavere omsorgsnivå lengre.

Fremtidens Glommatunet omsorgssenter

Det er behov for ekstern bistand til mulighetsstudie for Fremtidens Glommatunet omsorgssenter. Vi er nå i en innsiktsfase for å definere de viktigste utfordringer, utviklingstrekk og faglige føringer for fremtidens helse- og mestringstjenester. For å komme videre i planprosessen er det nødvendig med ekstern bistand til forprosjektering med utredning av mulighetsrom, og det er lagt inn 1 mill kr til mulighetsstudie i budsjettforslaget for 2024.

All erfaring tilsier at det tar flere år fra man starter en byggeprosess med forprosjekt til gjennomført byggeprosjekt. Andre kommuner estimerer at utredninger som starter i 2023 kan ha klare bygg rundt 2030.

«Femkløveret» er under planlegging og byggestart vil være når Nye Furubo står ferdig og utflyttingen fra Brekke er gjennomført. Prosjektet søker investeringstilskudd fra Husbanken. Boligene overtas av beboerne ved ferdigstilling, og det etableres et borettslag.

Aktivitetssenteret på Korsmo - ASK trenger større og mer hensiktsmessige lokaler.

ASK holder til i det gamle bygget tilknyttet sykehjemmet. Det er behov for større lokale som kan romme flere brukere og gi rom for ulike aktiviteter og arbeidsoppgaver. Ny vekst og kompetanse i Nord- Odal og Kongsvinger som tidligere kunne gi arbeidsplass for utviklingshemmede, har fått høyere krav til produksjon og leveranse. Det har medført at flere av våre brukere ikke kan få arbeidstilbud og overføres til kommunen. Dette er i hovedsak unge med utviklingshemming.

Personalbase for rus og psykisk helsetjeneste

Det er stort behov for å utbedre personalfasilitetene i avdelingen rus og psykisk helse. Kontorer, medisinerom, samtalerom, garderobes og møterom er absolutt ikke tilfredsstillende og bryter med arbeidsplassforskriften. Det er også vanskelig å ivareta pasienters integritet og bestemmelser om taushetsplikt. Dagens lokaler i Damlivegen 1 har i dag ikke plass til tjenesteyterne som utøver tjenester til mennesker med psykiske helseutfordringer og mennesker med rus/avhengighetsutfordringer. Personalet skal gå inn i samtaler med personer med ulike rus/avhengighet - psykiske lidelser, er det fra arbeidstilsynet tidligere påpekt at sikkerhet/ trygget for personalet som skal stå i jobben ikke er bra nok ivaretatt. Det skal være tilfredsstillende rømningsveier.

Det er lagt inn midler til personalbase i budsjettvedtaket.

Planlegge boliger til mennesker med psykiske helseutfordringer nær personalbase

Det er viktig å komme i gang med planlegging av omsorgsboliger for mennesker med psykiske helseutfordringer. Dagens bruk av kommunale boliger fungerer ikke optimalt for alle, og det er behov for basenære boliger i et miljø som legger til rette for relasjoner, aktivitet og oppfølging. Vi har flere brukere med behov for omfattende tjenester. Kommunestyret vedtok i mars 2021 at tomten ved Tronbøl dagaktivitetssenter der også den ambulerende tjenesten holder til, er den foretrukne lokalisering. For mange vil det være trygt og godt å vite at personale er tilgjengelig når de trenger det gjennom hele døgnet. Samlokalisering av boliger, personalbase og dagaktivitetssenter vil medføre ressurseffektivisering på samme måte som sammenslåing av Furubo og Brekke. *Det søkes samarbeide med privat utbygger om 6 leiligheter i umiddelbar nærhet til dagsenteret.*

I tillegg vil det være behov for en "akutt bolig" for dem uten rusproblem, og en leilighet som kan benyttes som "brukerstyrt seng" eller trygghetsplass. Ved å ha en «brukerstyrt seng» i kommunen kan en unngå innleggelse og reinnleggelse i spesialisthelsetjenesten.

Galterudtunet – 5 boenheter for mennesker med rusavhengighet

Det er uheldig med samlokaliserte boliger for både personer med rusavhengighet og andre som ikke har denne avhengigheten, og det er bestemt at kommunen skal ha egne boliger for mennesker med rusavhengighet. Boligtildelingen skal følge tydelige vedtatte kriterier for hvem som kan tildeles bolig i våre ulike omsorgsboliger.

Det foreligger ikke endelig forslag for hvor boligene bør etableres. Det skal avsettes areal til slike boliger i arealplanen når den skal rulleres.

Økonomi og prioriteringer

Tall i hele 1000 kr.	Regnskap	Gjeldende budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Helse og mestring	177 651	187 877	209 766	208 766	206 765	206 766

Økonomiske prioriteringer (tall i hele 1000 kr.)	2024	2025	2026	2027
Omstilling/reduksjon i årsverk	-1 082	-2 082	-4 082	-4 082
Økt bemanning legevakt	602	602	602	602

Kommentar

Omstilling/reduksjon i årsverk: Kommunalområdet må ha en gjennomgang og gjøre vurdering på behovet av stillinger og om vakante stillinger kan holdes ubesatt. Evt reduksjon i stillinger skal skje ved naturlig avgang, ikke oppsigelser. I 2024 reduseres budsjettet med 1,082 mill. kr i lønn til stillinger i Livsmestring, Rehab og tildeling og 20% stilling midlertidig ved Glommatunet. Oppgavene er ivaretatt på andre måter.

Økt bemanning legevakt: Kongsvinger interkommunale legevakt har laget en rapport som konkluderer med at det er helt nødvendig å utøke bemanning - især på natt. Kongsvinger legevakt er bemannet under anbefalt norm. Det oppleves som krevende å rekruttere kompetent personell. Legevakten ønsker å styrke bemanningen for å sikre et trygt arbeidsmiljø, forsvarlig arbeidsbelastning på vakt og kompetansebyggende tiltak. Antall henvendelser ved legevakta øker med ca. 2.000 henvendelser pr år. Legevakten etterlever ikke pr i dag flere av kravene i akuttmedisinforskriften, blant annet krav om svartid, triagering (vurdering ved ankomst legevakt) og

utrykning. Helsefagarbeider 1,5 årsverk. Sum lønnskostnader inkl ulempetillegg ca. 1,3 mill. kr.
Fordeling lønnskostnader - lik fordeling utgjør 25% og fordeling etter innbyggere utgjør 75% - utgjør 602.000 for Sør-Odal kommune.

KOSTRA og andre sammenligninger

Helse- og omsorgstjenester	Sør-Odal			KOSTRA- gruppe 1	Innlandet	Landet uten Oslo
	2020	2021	2022	2022	2022	2022
Prioritering						
Netto driftsutgifter til omsorgstjenester i prosent av kommunens samlede netto drift (prosent)	34,0	35,2	34,6	35,9	38,1	34,6
Netto utgifter til kommunehelsetjeneste i prosent av kommunens samlede netto driftsutgifter (prosent)	5,3	6,1	5,9	6,1	6,4	6,3
Utgifter kommunale helse- og omsorgstjenester per innbygger (kr) (Brutto)	30 580	33 033	35 572	35 908	40 343	34 547
Netto driftsutgifter helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende (funksjon 254). Beløp pr innbygger	10 205	11 122	11 555	14 690	15 092	13 038
Netto driftsutgifter til diagnose, behandling re- rehabilitering (funksjon 241). Beløp per innbygger	2 178	2 545	2 428	2 953	3 231	2 938
Netto utgifter til øyeblikkelig hjelp døgntilbud i kommunene (funksjon 256). Beløp per innbygger ¹	-229	29	156	151	78	156
Produktivitet						
Utgifter per beboerdøgn i institusjon (kr)	4 768	4 882	4 512	4 831	4 763	4 750
Dekningsgrad						
Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på sykehjem (prosent)	8,3	9,6	11,6*	9,3	10,2	10,4
Andel innbyggere 80 år og over som bruker hjemmetjenester (prosent)	30,2	32,8	29,4*	30,8	29,4	28,0
Andel innbyggere 67-79 år med dagaktivitetstilbud (prosent)	1,2	1,2	0,6	0,9	0,7	0,7
Andel hjemmeboende med høy timeinnsats (prosent)	8,2	7,9	8,0	6,8	6,7	7,5
Kvalitet						
Andel brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten m/ helsefagutdanning (prosent)	72,6	77,7	78,9	79,2	78,1	78,0
Årsverk pr bruker av omsorgstjenester (årsverk)		0,47	0,48	0,51	0,56	0,58
Legetimer per uke per beboer i sykehjem	0,56	0,57	0,53	0,53	0,60	0,64
Annet						
Avtalte fysioterapiårsverk pr 10 000 innb. Kommunehelsetjenesten	12,6	11,9	13,0	9,8	11,3	9,6
Avtalte legeårsverk per 10 000 innb. Kommunehelsetjenesten	10,1	11,0	10,4	12,5	13,3	12,4

Kommentar

*Tabellen over viser at andel innbyggere 80 år og over som er beboere på sykehjem (prosent) viser 11,6%. Her differensieres det ikke mellom langtidsopphold og korttidsopphold. Sør- Odal kommune har flere korttidsplasser/avlastningsplasser enn mange andre kommuner.

Teller: Beboere 80 år og over på institusjon, dvs. sykehjem, aldershjem eller avlastningsinstitusjon/- bolig pr. 31.12. Både langtidsopphold og tidsbegrenset opphold er inkludert, også avlastningsopphold. Datakilde: Helsedirektoratets IPLOS-KPR-register. Nevner: innbyggere 80 år og over. Datakilde: SSBs befolkningsstatistikk.

Kommunen foretok en manuell telling av antall pasienter ved sykehjemmet Glommatunet og i hjemmetjenesten i juli 2023. Resultatet var at 32,1% av kommunens innbyggere på 80 år eller mer mottok enten sykehjemstilbud (8,3%) eller hjemmetjenester (23,8%).

KOSTRA-tallene viser at kommunen drifter helse- og omsorgstjenester med mindre kostnader enn kommunene i KOSTRA-gruppe 1, Innlandet og landet uten Oslo. Dette er i tråd med Kommunebarometerets rapport som rangerer Sør-Odal kommune som nr. 19 i landet, når det gjelder netto kostnader til pleie og omsorg per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet. Utgifter per oppholdsdøgn i institusjon er vesentlig lavere enn Kostragruppe 1 og Innlandet, og lavere enn i 2021.

Netto driftsutgifter helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende (funksjon 254) er vesentlig lavere enn alle vi sammenliknes med. Likeså netto driftsutgifter pr innbygger til diagnose, behandling og rehabilitering.

Det er de med aller størst behov som får tilbud om langtidsplass på sykehjem, dessuten er det mange med avansert behandling ved korttidsavdelingen med øyeblikkelig hjelp døgnplasser. Det krever høy kompetanse hos personalet. Alle plasser brukes til enhver tid, og så å si alle utskrivningsklare pasienter fra sykehus tas imot.

KOSTRA-tallene og kommunens manuelle telling av pasienter (se over) viser at kommunen fortsatt lykkes med målene om dreining fra pleie til mestring. Andel innbyggere over 80 år som har langtidsplass på sykehjem er lavt. Dreining fra institusjonsomsorg til mindre ressurskrevende og riktige tjenester i form av folkehelseiltak, mestring og rehabilitering blir prioritert. Fra Kommunebarometeret: *"I Sør-Odal har hele 103,51 prosent (!) av beboerne på sykehjem et omfattende pleiebehov. Når prosenttallet er høyere enn 100, skyldes det at antallet institusjonsbeboere med omfattende omsorgsbehov (teller) overstiger det totale antallet beboere på sykehjem (nevner)"* Kommunen har hatt pasienter med vedtak om langtidsplass på korttidsavdelingen.

Sør-Odal kommer på 70. plass i landet - i sektoren pleie og omsorg i endelig Kommunebarometer for 2023.

Andel innbyggere over 80 år som bruker hjemmetjenester er også redusert fra tidligere år. Det er målsetning om at flere eldre kan mestre tilværelsen uten hjemmetjenester. KOSTRA-tallene indikerer at kommunen prioriterer hjemmeboende brukere med størst behov. Andel hjemmetjenestebrukere (innbefatter hjemmesykepleie, miljøarbeidertjeneste og rus- og psykisk helsetjeneste) med høy timeinnsats er høyere enn dem vi sammenlikner oss med, samtidig som nettoutgift til disse tjenestene er lavere.

Det er et mål å øke andel årsverk med helsefaglig utdanning, og andelen har økt jevnt de siste årene og er bedre enn Innlandet og landet uten Oslo i 2022- men er fortsatt litt lavere enn Kostragruppe 1.

Avtalte legeårsverk pr 10000 innbyggere er lavere enn dem vi sammenliknes med. Kommunen har i likhet med svært mange andre kommuner, problemer med å rekruttere fastlege, og har nå en ledig fastlegehjemmel. I dag har de 6 kommunale fastlegene til sammen 7800 listeplasser og 6850 pasienter. Det er kun ett legekantor som har åpne lister. Mange innbyggere har fastlege i annen kommune.

Samfunnsutvikling

Ansvar og organisering av kommunalområdet

Enheter	Innhold
Admin Samfunnsutvikling	Admin samfunnsutvikling består av kommunalsjefens område
Areal- og stedsutvikling	Plan- og byggesak Kart, oppmåling, GIS Landbruk Beredskap
Eiendom	Drift av kommunale bygg Drift av kommunale vegger og gatelys Klima og miljø Nye byggeprosjekter Renhold
Brann og redning	Forebyggende og beredskap
NAV	Sosiale tjenester, integrering, arbeid og helse

Beskrivelse av de viktigste fokusområder kommende 2-4 års periode

De 5 viktigste fokusområdene:

1. Samhandling, samarbeid og kontinuerlig forbedring
2. Utvikling av en attraktiv bo-kommune
3. Energieffektivisering
4. Flere i arbeid
5. Klima og miljø

Samhandling, samarbeid og kontinuerlig forbedring

Samhandling og samarbeid internt og eksternt er en forutsetning for å nå målene i kommuneplanens samfunnsdel. Dette arbeidet fortsetter og videreutvikles i 2024, og det vil være fokus på kontinuerlig forbedring og arbeidsprosesser. For å sikre at oppgaver digitaliseres og at arbeidsprosessene blir effektive, vil vi innføre en rolle som "endringspådriver". Dette for å sikre at vi tar i bruk teknologi der vi kan, og oppgaver som kan digitaliseres blir tatt tak i og overføres til nye formater. I tillegg må vi dokumentere arbeidsprosessene våre og sørge for å utnytte de eksisterende løsningene våre fullt ut.

Kommunen overfører vann- og avløpstjenester til Givas fra 2024. Dette er en virksomhetsoverdragelse som medfører at ansatte innenfor dette området overføres til Givas. Kommunen vil innenfor området kommunalteknikk kun ha igjen drift av kommunale vegger og gatelys, det er derfor være nødvendig å se på organiseringen innenfor kommunalområdet for å fremme samhandling og effektivisering av arbeidsprosessene.

Utvikling av en attraktiv bo-kommune

Kommunen er en viktig tilrettelegger ifht boligbygging og befolkningsvekst i kommunen, og dette omfatter både planlegging, områdeutvikling og saksbehandling.

Søsterhagen boligområde og Sentrumsprosjektet er to store prosjekter som er viktige for videre utvikling av kommunen. I 2023 er første utviklingstrinn utlyst som en konkurranse. Det etableres intensjonsavtale i 2023, og område videreutvikles i 2024.

Formålet med prosjektet er å legge til rette for at boligområdet Søsterhagen skal dekke behovet for boliger til innbyggere i Sør-Odal på kort og lang sikt, og prosjektet skal være i tråd med de føringer som er vedtatt i Boligsosial handlingsplan og Boligstrategi for Sør-Odal kommune.

Det skal etableres nye omsorgsboliger og trygge, rimelige og tilrettelagte boliger i henhold til kommunens behov som en del av et større integrert nabolag, og gjennom dette oppnå større grad av normalisering og blanding av formålsgrupper. Ved å kombinere omsorgsboliger, boliger for førstegangsetablerere, familieboliger (for startlånmottakere) og ordinære boliger for salg, vil prosjektet være tilgjengelig og attraktivt for mange målgrupper - som alle vil ha fordeler av boligkonseptets fellesarealer og kvaliteter. Prosjektet vil også støtte opp under kommunens målsetninger om vekst i befolkningen og økt fokus på bærekraft og bedring av den generelle folkehelsen.

Samarbeid med Husbanken og private utbyggere

Sør-Odal kommune ønsker å benytte Husbankens ordninger for å utvikle området. Kommunen har i 2023 et låneopptak på 20 mill. knyttet til startlån, noe som kan gi muligheter for vanskeligstilte på boligmarkedet til å etablere seg i Søsterhagen ved å kjøpe egen bolig/leilighet. Kommunen ønsker å benytte muligheten for tilvisningsavtaler i boliger oppført av private utbyggere. Tilbudet kan være aktuelt for ulike grupper av befolkningen, med og uten behov for kommunale tjenester, og i ulike aldersgrupper. Bruk av utbyggingsavtaler er et annet aktuelt virkemiddel i gjennomføringen av prosjektet.

Øvrig utvikling

Sør-Odal kommune har i 2023 kontakt med flere utbygger som ønsker å se på muligheter for flere alternativer til sentrumsnær bolig. Dette til flere målgrupper. Det er boliger også her for kjøp/salg og utleie. Dette arbeidet følges opp videre i 2024. Husbanken er også en samarbeidspartner for prosjekter her, og dette arbeidet fortsetter også i 2024.

Sør- og Nord-Odal kommuner har samarbeid om forvaltning av Startlån, og dette arbeidet videreføres også i 2024. I årsbudsjettet for 2024 for Sør-Odal kommune er det vedtatt en ramme på kr. 30 mill i startlån.

Revidering av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel starter opp og gjennomføres

Miljø, klima og folkehelse skal være synlig i det arbeidet vi gjør, og skal prege utviklingen av fremtidens Sør-Odal. Det prioriteres ressurser til dette arbeidet i 2024.

Det ble i 2023 etablert samarbeid med Oslo Met om elevarbeid på Masternivå i prosjektet "Folkehelse og arealbruk" Dette arbeidet fortsetter i 2024, og skal også sees i sammenheng med områdeutviklingen i Søsterhagen. Likeledes gjelder dette også prosjektet "Nabolagshjertet". Med eksterne midler er det i 2023 igangsatt en mulighetsstudie for å se på etablering av gode "oppholdsrom" i nærmiljøet rundt Glommatunet omsorgssenter. Dette prosjektet er i samarbeid med Helse- og Mestring.

Det pågår fortsatt arbeid for å avklare trasevalg for E16, denne traseen er viktig og avgjørende å få på plass. Revidering av kommuneplanens arealdel har blitt utsatt flere ganger i påvente av dette, men det er viktig for kommunen at denne rulleringen nå starter opp i forbindelse med ny kommunestyreperiode.

Miljø, klima og folkehelse skal være synlig i det arbeidet vi gjør, og skal prege utviklingen av fremtidens Sør-Odal. Det prioriteres ressurser til dette arbeidet i 2024.

Flere i arbeid

NAV Odal prioriterer arbeid og arbeidsretting som skal understøttes av en pålitelig forvaltning. Flere skal være i arbeid og færre på ytelse. Gode brukermøter skal sikre tidlig og god kartlegging for å gi mulighet for arbeid og aktivitet med rett ytelse.

Prioriterte grupper er unge under 30 år, innvandrere og brukere med behov for tett oppfølging.

NAV Odal har valgt å rette særlig oppmerksomhet mot de unge under 30 år. I 2023 har det kommet en lovendring som gir ungdom en garanti for oppfølging. Ungdomsgarantien beskriver oppfølgingen som ungdom har krav på. NAV Odal er godt i rute for å jobbe etter denne garantien og vi har blant annet et samarbeid med kompasshuset knyttet til de yngste brukerne våre. Vi er spesielt opptatt av at vi må finne varige løsninger. Dette kan i noen tilfeller bety at de unge følges opp noe lengre for å sikre varige løsninger som er gode for den enkelte og som er mest samfunnsøkonomisk lønnsomt.

Gjennom 2023 har det vært et pågående regionalt prosjekt angående sykefraværsoppfølging. Det sees på muligheten for å skape et bedre og mer robust fagmiljø i kongsvinger-regionen. Sykefravær er en av de store billettene til utenforskap og i tillegg veldig kostbart for samfunnet. Det å jobbe for at flere holder seg i arbeid sees på som svært viktig, særlig for den enkelte, men også for samfunnet generelt.

Forvaltning av Husbankens startlåns ordning vil også ha stort fokus i 2024, da med tanke på at flere skal være i stand til å eie sin egen bolig. Dette er i tråd med nasjonale føringer, bidrar til bedring av oppvekstvilkår for barn og unge og kan lede til befolkningsvekst i Sør-Odal.

Bosetting av flyktninger

Sør-Odal kommune har i 2023 bosatt over 65 flyktninger, og vi har dermed hatt en markant økning i antall bosatte. Dette er et arbeid vi er stolte av, og lokalbefolkningen har bidratt med blant annet boliger til utleie. For 2024 vil vi være opptatt av oppfølgingen av denne gruppen, slik at de kan finne seg godt til rette i lokalsamfunnet og begynne sin yrkeskarriere i Norge.

Forventningen fra regionale myndigheter er tydelig på at dette tallet vil øke betraktelig i året som kommer.

Høsten 2023 ble integreringsenheten flyttet over til NAV. Dette ble i hovedsak gjort for å utvikle samarbeidet enda bedre og for å fortsette fokuset på arbeidsrettingen.

Krevende økonomisk tid

Vi står i en svært krevende økonomisk tid. Rentehevinger og prisoppgang på de aller fleste områder har ført til at flere og flere oppsøker hjelp. Mange som til vanlig har klart seg selv, ser seg tvunget til å søke om hjelp. Vi har stort fokus på råd og veiledning for å hjelpe folk i vanskelige situasjoner.

Brann – og redningstjenesten

Vi skal sørge for å etterleve at bestemmelser i lovverk oppfylles iht Brann og eksplosjonsvernloven, Brann og redningsforskriften og Forskrift om brannforebygging. Dette innebærer et omfattende og lovpålagt analysearbeid med utgangspunkt i kommunens Ros-analyse. Analysearbeidet vil bli gjenstand for politisk behandling i 2024. Videre stilles det krav til kompetanseheving og videreutdanning for å tilfredsstille formell kompetanse for mannskapene.

Utformingen av dagens brannstasjon tilfredsstiller ikke krav fra Arbeidstilsynet i forhold til ren og uren sone, og det har blitt utarbeidet skisser og løsninger fra arkitekt for å oppgradere dagens brannstasjon. Brannstasjonen bærer preg av elde og slitasje generelt, og vi har ingen vaskehall der forurenset vaskevann blir renset før utslipp i det kommunale avløpssystemet. Det vil fremmes en sak til politisk behandling ifht denne problemstillingen.

Brann- og redning har et behov for utskifting av mannskapsbil i neste økonomiplan periode. Ny tankbil vil ankomme ila høst 2024. Dette vil løfte beredskapen betydelig.

Vi må ha fokus, rutiner og en tidsplan for utskifting av driftsmidler. Dette vil det bli jobbet videre med i 2024 for å skape forutsigbarhet.

Det jobbes med ny vakt struktur som bli gjeldende 01.01.2025. Det er brukt mye tid og ressurser på utdanning og kursing, som følge av utskifting av personell. Grunnutdanning gjennomføres i et

samarbeid med de andre brann- og redningsvesen i Kongsvingerregionen. Dette gir en kostnadseffektiv og god løsning for regionen.

Vi ser at de årlige kostnadene til Brann og redning er økende. Dette er en trend som gjenspeiles i hele brann- Norge. Dette skyldes stadige krav og presiseringer i lovverk til leveranse, og myndighetenes satsing på styrkning av den lokale beredskapen. En kostnadsdriver er økning i utgifter til drift av kommunikasjonsutstyr pålagt av DSB, samt økning i vaktgodtgjørelse for å tilfredsstille minimumskrav i forskrift.

Forebyggende:

Sørge for at det gjennomføres tilstrekkelig brannforebyggende arbeid, herunder tilsyn, kampanjer, informasjonsarbeid og feiing og tilsyn med ildsteder i tråd med både lovverk og iht. nasjonale retningslinjer. Vi er et registrert "Bjørnis" brannvesen, og registrert hos "Branntips.no".

Iht. Brann og redningsforskriften stilles det krav til at forebyggende analyse skal utarbeides og har som formål å avdekke den risiko som beredskapen må håndtere.

Feieravdelingen skal fortsette komplett kartlegging av alle kommunens pipeløp og ildsteder, og den forventes ferdig i 2025. Tidsforbruk knyttet til feiing vil reduseres fremover og arbeid knyttet til tilsyn og informasjonsarbeid vil økes.

Videre må oversikten over særskilte brannobjekt kompletteres, og alle objekter må besøkes i løpet av de neste 4 år. Det er noe etterslep på branntilsyn, både bolig, fritidsbolig og i kommunens særskilte brannobjekter. Det må settes av tid til oppfølging av objekter som lagrer og bruker brannfarlig stoff, samt saksbehandling av handel med fyrverkeri og lagring av eksplosiver. Det må arbeides videre med å få på plass lovpålagt årsverk (i tillegg til ledelse) av det forebyggende arbeidet (20 % stilling). Dette vil fremkomme av analysearbeidet.

Det er viktig at det forebyggende brannvernarbeidet også gjennomføres via de øvrige instanser i kommunen, herunder arbeid med brannvern hos risikoutsatte grupper og brannsikkerhet i kommunale bygg av samfunnsøkonomisk betydning og hvor brann kan true mange menneskeliv. Dette krever opplæring og samarbeid, og i dette arbeidet må brannvesenet sette av tid og ressurser. Videre er det viktig med godt informasjonsarbeid ut mot befolkningen om egenberedskap, sikker fyring og respekt for bålforbud og forbud mot åpen brenning. Skogbrannfaren er til tider høy i vår region. Det må jobbes aktivt med et tettere samarbeid med plan og byggesak, slik at brann- og redning er involvert i prosesser der vi er eller blir berørt.

Effektivisering og digitalisering

Det jobbes kontinuerlig med å effektivisere og digitalisere saksbehandling på tvers av fagområdene. Dette kombinert med bedre rutiner vil være avgjørende for å kunne levere forventet service og tjenester med de tilgjengelige ressursene i fremtiden. Ulike arenaer etableres for å være bedre tilgjengelig for kommunens innbyggere og næringsliv. Kommunalområdet samfunnsutvikling har startet å se på mulige interkommunale samarbeid med andre kommuner i Kongsvinger regionen. Dette kan være nødvendig i fremtiden for å kunne tiltrekke oss kvalifisert arbeidskraft og levere de tjenestene vi skal. En slik organisering vil kunne redusere sårbarhet ved sykdom og andre frafall, og vi vil være en mer attraktiv arbeidsplass med større forutsigbarhet og fagmiljø.

Energieffektivisering

Sør-Odal kommune har som en viktig samfunnsaktør et ansvar for å bidra til å dempe energikrisen nasjonalt og internasjonalt. Redusert energiforbruk er også i tråd med kommunens klimamål. Dagens priser på elektrisitet, bioenergi og andre energiformer er forventet å ligge høyere enn tidligere, men trolig lavere enn i 2023. Økte kostnader på dette området er en utfordring for våre budsjetter. For å spare strøm må man redusere forbruket. Kommunen må gjøre de samme tiltakene som alle gjør i husholdningene. Det betyr at man må unngå å ha for høy innetemperatur, skru av energikilder som

ikke er i bruk og bruke ventilasjon fornuftig. I arealer som ikke er i bruk eller ikke er til varig opphold bør romtemperatur senkes til et minimum. I tillegg må vi ha fokus på rene energikilder, samt legges til rette for at kommunen har god nok tilførsel av strøm i årene fremover.

Følgende strømsparingstiltak er/blir iverksatt

Senkning av temperatur i alle administrative arealer, skoler, idrettsbygg og kulturbygg.

Det benyttes ikke varmekabler i følgende områder:

- Den «midlertidige undergangen» på Skarnes, denne kan bli stengt i perioder
- andre varmekabler i veg

For å unngå å slå av gatelys nattestid er det iverksatt utskifting av lyspærer, det benyttes da LED-pærer som har betydelig lavere energiforbruk.

Kommunale bygg

Det er stort etterslep på kommunale bygg ifht vedlikehold, og mye av forklaringen til dette ligger i for lave vedlikeholdsbudsjetter over tid. Det må avklares hvilke bygg kommunen bør eie, og hvilke boliger som bør driftes av andre.

Vi har stort fokus på å benytte Husbankens virkemidler, og ønsker å utvikle dette ytterligere ifbm Søsterhagen boligområde.

Vann og avløp

Fra 2024 blir Sør-Odal en del av Givas, og tjenestene innenfor dette området blir overført til Givas. Den varslede renteøkningen, økte energi- og råvarepriser fører til at vi i årene fremover kommer til å få høyere gebyrer innenfor disse områdene for å opprettholde en selvkostgrad på 100%. I tillegg kommer et stort fremtidig investeringsbehov for å etterkomme nasjonale krav og føringer innenfor drikkevann, forurensing og sikkerhet.

Økonomi og prioriteringer

Tall i hele 1000 kr.	Regnskap	Gjeldende budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Samfunnsutvikling	69 221	74 342	63 872	64 326	63 726	63 726

Økonomiske prioriteringer (tall i hele 1000 kr.)	2024	2025	2026	2027
Omstilling/reduksjon i årsverk	-1 120	-1 120	-1 120	-1 120
Gjennomgang serviceavtaler	-170	-100	-100	-100
Oppsigelse av leiekontrakt kontormoduler	-190	-190	-190	-190
Redusert kjøp av BIO fyringsolje	-220	-220	-220	-220
Si opp avtale om kjøp av programrådgivertjeneste fra GIV	-410	-410	-410	-410
Reforhandle avtale overbefalsvakt	-400	-400	-400	-400
Renhold Kompasshuset	75	75	75	75
Renhold ved nye Furubo	136	120	120	120
Vedlikehold kommunale bygg	1 000	1 000	1 000	1 000
Oppstart kommuneplanens arealdel	200	600	0	0
Reasfaltering av kommunale veger	500	500	500	500
Inntreden i GIVAS vann og avløp fra 2024	3 930	3 930	3 930	3 930

Kommentar

Omstilling/reduksjon i årsverk: Omorganisering og omstilling gjør at det er behov for en leder mindre. Arbeidet har startet i 2023 og innsparingen er en konsekvens av naturlig avgang.

Gjennomgang serviceavtaler: Etter gjennomgang av serviceavtaler, kan det legges inn tiltak av besparelser som ikke er lovpålagte. Avtaler som skadedyrbehandling, lås og dør avtaler, filterskift i luft anlegg, snømåking - plenklipping og andre forfallende oppgaver.

Oppsigelse av leiekontrakt kontormoduler: Oppsigelse av leiekontrakt på 5 stk kontormoduler Furubo.

Redusert kjøp av BIO fyringsolje: Etter utfasing av oljefyr som brukte BIO-olje, kan det spares innkjøp. Noen få kommunale utleieleiligheter benytter fortsatt BIO. De er planlagt revet på sikt.

Si opp avtale om kjøp av programrådgivertjeneste fra GIV: I henhold til avtale om fordeling av kostnader skal Sør-Odal betale 1,2 mill kr for kjøp av programrådgivertjeneste i 2024. Ved å si opp avtalen om kjøp og i stedet ansette egen programrådgiver vil dette bli vesentlig rimeligere. Kostnaden blir da tilsvarende for en stilling. Skulle det bli et samarbeid med Nord-Odal kommune som det jobbes mot vil det være naturlig at denne stillingen deles med Nord-Odal kommune slik at kostnaden kan reduseres ytterligere.

Reforhandle avtale overbefalsvakt: Reforhandle overbefalsvakt som er inngått med Glåmdal Brannvesen IKS. Dagens 0-1 distrikt dekker ca. 36 500 innbygger. Sør-Odal utgjør ca. 8000 av disse. Kostnadsfordeling bør følge innbyggertallet pr delaktige kommune. $8000 / 36500 = 22 \%$. Avtalen er ugunstig i så måte, men det vil også koste mye å etablere dette selv.

Renhold Kompasshuset: Kompasshuset er tatt i bruk uten at renholdsbudsjettet er økt. Ressursbehovet for renhold er tilsvarende en 7,6 % stilling som det må gis midler til slik at dette ikke går på bekostning av renhold andre steder i kommunen.

Renhold ved nye Furubo: Renhold ved nye Furubo, fellesarealer, kontorer og personalområder. Oppstart 01.01.2024. Det må tilføres midler slik at det ikke går ut over renhold andre steder i kommunen.

Vedlikehold kommunale bygg: I henhold til vedlikeholdsplanen er behovet ca. 6 mill kr totalt på planlagt vedlikehold. Dette er i henhold til anbefalt nivå som er 110 kr pr m². Sør-Odal kommune bruker 56 kr pr m². Konsekvensen ved å ha for liten ramme til vedlikehold er at etterslepet øker og bygningsmassen forringes. I konsekvensjustert budsjett ligger det 2,3 mill. kr til vedlikehold. Med dette tiltaket blir det nå satt av 3,3 mill. kr hvorav 2,9 mill. kr skal gå til planlagt vedlikehold og 400.000 til uforutsett ikke planlagt vedlikehold. Det må utarbeides en plan med prioritering av planlagt vedlikehold som må kommuniseres ut i organisasjonen slik at dette blir kjent

Oppstart kommuneplanens arealdel: Oppstart av kommuneplanens arealdel. Oppstart av arbeidet skjer i 2023, fortsetter i 2024. Kjøp av konsulent tjenester.

Reasfaltering av kommunale veger: Reasfaltering av kommunale veger i boligområder. Dette på grunn av stort etterslep på vegvedlikehold. Kommunen får mange klager fra innbyggere som følge av hull i veger. Noen hevder også at bilene har blitt ødelagt som følge av hull i vegen.

Inntreden i GIVAS vann og avløp fra 2024: Ved inntreden i GIVAS 1.1.24 skal alle eiendeler og anlegg knyttet til vann og avløp overføres til GIVAS. GIVAS skal betale for dette. Kommunens bokført verdi av disse eiendelene er ca. 190 mill. kr. Pengene kommunen mottar fra GIVAS vil bli brukt til å

nedbetale gjeld. Dette vil gi en innsparing på renteutgifter på 10,2 mill. kr på årsbasis med en rente på 5,6%. Hva endelig sum på anleggene vil være blir ikke fastsatt før regnskap 2023 er avlagt og godkjent av revisor. Det kan bli noen endringer og summen på sparte renter på lån som skal innfris kan bli endret. Beløpet som er stipulert i dette tiltaket er med beste estimat pr. oktober 2023.

KOSTRA og andre sammenligninger

Eiendomsforvaltning	Sør-Odal			KOSTRA-gruppe 1	Innlandet	Landet uten Oslo
	2020	2021	2022	2022	2022	2022
Prioritering						
Samlet areal på formålsbyggene i kvadratmeter per innbygger	4,5	4,8	4,3	5,5	5,6	5,1
Netto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning, i prosent av samlede netto driftsutgifter	11,3	9,8	8,6	8,2	9,6	9,5
Netto driftsutgifter til forvaltning av eiendom per innbygger (kr)	847	626	546	127	499	384
Produktivitet						
Utgifter til driftsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter	607	534	557	650	747	715
Herav utgifter til renholdsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter	166	137	153	184	186	175
Herav energikostnader for kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter	165	168	214	17	244	187
Økonomi						
Utgifter til vedlikehold per kvadratmeter (kr)	246	79	75	68	68	100

Kommentar

KOSTRA-tallene knyttet til forvaltning av kommunale bygg viser at Sør-Odal kommune har stor andel eldre bygningsmasse som krever mye vedlikehold og gir store kostnader til oppvarming. Utgifter til renhold av kommunale bygg er lave. Verdenssituasjonen som gir økte renter, økte priser generelt og spesielt økte kostnader knyttet til energi er en utfordring for eiendomsforvaltningen i kommunen.

Kommunal vannforsyning	Sør-Odal			KOSTRA-gruppe 1	Innlandet	Landet uten Oslo
	2020	2021	2022	2022	2022	2022
Produktivitet						
Årsgebyr for vannforsyning – eks. mva. (kr)	3 202	3 138	3 137	4 030	4 949	4 204
Dekningsgrad						
Selvkostgrad (prosent)	100,0	100,0	100,0	100,0	97,0	99,0
Andel av total kommunal vannleveranse til lekkasje (prosent)	31,9	31,9	31,9	n/a	32,9	29,2
Andel fornyet kommunalt ledningsnett, gjennomsnitt for siste tre år (prosent)	0,3	1,0	1,1	n/a	0,5	0,6
Andel av husholdningsabonnentene som har installert vannmåler (prosent)	36,0	81,0	86,0	n/a	68,1	43,0
Kvalitet						
E.coli: Andel innbyggere tilknyttet kommunalt vannverk med tilfredsstillende prøveresultater (prosent)	100,0	100,0	100,0	n/a	98,1	99,2

Kommentar

Kommunen har en stor andel husholdninger med installert vannmålere, og vi ligger høyere enn sammenlignbare kommuner med fornying av ledningsnettet.

Brann- og ulykkesvern	Sør-Odal			KOSTRA- gruppe 1	Innlandet	Landet uten Oslo
	2020	2021	2022	2022	2022	2022
Prioritet						
Brutto driftsutgifter til funksjon 338 og 339 pr. innbygger, konsern (1000 kr)	1 106	1 449	1 584	1 447	1 734	1 487
Produktivitet						
Årsverk i brann- og ulykkesvern per 1000 innbyggere (årsverk)	0,5	0,5	0,4	n/a	0,7	0,7
Kvalitet						
Årsverk til forebygging, funksjon 338, per 1000 innbyggere (årsverk)	0,4	0,3	0,3	n/a	0,4	0,3
Annet						
Antall bygningsbranner (antall)	6	11	8	n/a	n/a	n/a
Antall A-objekt med tilsyn i løpet av året (antall)	1	5	10	n/a	n/a	n/a

Kommentar

Årsverk til brann og ulykkesvern: Nye ansettelses og avganger er faktorer som spiller inn på produktivitet fra 2021 til 2022.

Dekningsgrad: Økte kostnader (driftsutgifter) på blant annet 110, sentrale og lokale lønnsavtaler, kjøp av innsatsleder/ overordnet ledelse. Forskrift med presiserte krav til minimumsbemanning medfører økning (4 mann på vakt). Dette forklarer økning i brutto driftsutgifter til funksjon 338 og 339.

Kvalitet: Økning i befolkning, men ingen økning i årsverk til funksjon 338, gir lavere kvalitetstall. Merk! Det mangler også her 0,2 årsverk etter forskriftskrav.

Antall bygningsbranner i Sør-Odal: Tall fra 2021 er feil, nye kategorier ble innført og her er SSB tall og brannvesenets egen statistikk ulik (BRIS).

Antall A-objekt med tilsyn i løpet av året: Fokus på EN type aktivitet etter gammel forskrift. A objekt hadde krav til årlig tilsyn i gammelt regelverk.

Sosiale tjenester	Sør-Odal			KOSTRA- gruppe 1	Innlandet	Landet uten Oslo
	2020	2021	2022	2022	2022	2022
Prioritet						
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr innbygger	3 253	3 698	4 014	2 766	3 540	3 661
Ytelser til livsopphold netto driftsutgifter. Beløp pr innbygger	2 177	1 482	1 803	945	1 306	1 267
Netto driftsutgifter til introduksjonsordningen per mottaker (1000 kr)	298	395	285	135	137	141
Netto driftsutgifter til introduksjonsordningen. Beløp per innbygger	1 128	1 205	1 159	645	593	565
Annet						
Sosialhjelpsmottakere (antall)	241	262	288	n/a	n/a	n/a
Antall sosialhjelpsmottakere 18-24 år (antall)	54	51	53	n/a	n/a	n/a
Antall sosialhjelpsmottakere med sosialhj. i 6 mnd. eller mer	87	86	96	n/a	n/a	n/a

Sosiale tjenester	Sør-Odal			KOSTRA-gruppe 1	Innlandet	Landet uten Oslo
	2020	2021	2022	2022	2022	2022
Antall sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp som viktigste kilde til livsopphold	100	91	96	n/a	n/a	n/a
Antall barn i familier som mottok sosialhjelp (antall)	143	171	164	n/a	n/a	n/a

Kommentar

Sør-Odal Kommune bruker relativt sett mye penger på sosialhjelp. Det skyldes blant annet at Sør-Odal har valgt å følge de statlig veiledende satsene for utmåling av stønad. På grunn av kraftig prisstigning har disse satsene økt flere ganger pr år de siste årene. Vi har de siste årene etter etableringen av NAV Odal hatt søkelys på å bygge opp en god avdeling med søkelys på ivaretagelse av det rettighetene av de minst ressurssterke. Fremover nå blir fokuset å styrke arbeidsrettingen i enda større grad for å unngå at personer blir værende på sosial stønad for lenge.

Når det gjelder utviklingen av mottakere av sosial stønad ser vi at det øker fra år til år. Særlig bekymringsfullt er økningen på antall barn i familier som mottar sosial stønad. NAV har søkelys på tidlig innsats og er med i kommunens nyopprettede tverrfaglige team for å jobbe forebyggende.

Sør-Odal kommune har bosatt 67 flyktninger i 2022, mens tallet for 2023 blir 40 bosatte flyktninger. I all hovedsak Ukrainere. Integreringsavdelingen har i 2023 gjennomgått store endringer og har blitt flyttet over til NAV. Integreringsavdelingen og NAV har gjennom flere år hatt tett og godt samarbeid, og med stadig større krav til samarbeid knyttet til oppfølgingen av flyktninger, så ser kommunen store fordeler ved å flytte tjenesten inn til NAV. Man unngår mulig dobbeltarbeid og kan utnytte hverandres styrker i enda større grad. Samtidig så er det utskiftninger på personalsiden som gjør at oppbyggingen av nytt team vil ta noe tid også inn i 2024.

Økonomiske tabeller

Økonomisk oversikt drift – jfr. KL § 5-6

Tall i hele 1000 kr	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Rammetilskudd	-255 479	-277 640	-301 489	-301 489	-301 489	-301 489
Inntekts- og formuesskatt	-254 857	-237 136	-254 238	-254 238	-254 238	-254 238
Eiendomsskatt	-22 798	-23 620	-23 351	-23 351	-23 351	-23 351
Andre skatteinntekter	-29	0	0	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-28 581	-23 025	-37 866	-37 686	-37 586	-37 386
Overføringer og tilskudd fra andre	-155 573	-133 223	-144 622	-144 776	-144 663	-144 663
Brukerbetalinger	-22 950	-23 415	-22 729	-22 729	-22 729	-22 729
Salgs- og leieinntekter	-57 349	-61 129	-38 576	-38 576	-38 576	-38 576
SUM DRIFTSINTEKTER	-797 615	-779 189	-822 872	-822 845	-822 633	-822 432
Lønnsutgifter	397 327	401 515	429 515	428 924	426 252	426 252
Sosiale utgifter	83 763	93 083	98 928	98 744	97 909	97 909
Kjøp av varer og tjenester	181 281	184 430	190 836	191 190	190 740	190 740
Overføringer og tilskudd til andre	61 319	74 390	68 986	62 554	62 542	62 542
Avskrivninger	34 749	32 945	27 062	27 062	27 062	27 062
SUM DRIFTSUTGIFTER	758 440	786 363	815 327	808 475	804 504	804 504
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-39 176	7 175	-7 545	-14 371	-18 129	-17 929
Renteinntekter	-4 585	-8 483	-12 610	-13 010	-13 010	-13 010
Utbytter	-123	-84	-114	-114	-114	-114
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	17 167	31 177	33 022	35 314	35 571	35 947
Avdrag på lån	33 214	34 891	23 891	25 182	25 468	25 750
NETTO FINANSUTGIFTER	45 673	57 500	44 188	47 373	47 915	48 573
Motpost avskrivninger	-34 749	-32 945	-27 062	-27 062	-27 062	-27 062
NETTO DRIFTSRESULTAT	-28 251	31 730	9 582	5 940	2 725	3 583
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0	0
Overføring til investering	20	1 500	2 342	1 920	1 970	2 020
Avsetninger til bundne driftsfond	8 198	12 812	1 345	1 345	1 345	1 345
Bruk av bundne driftsfond	-10 614	-4 459	-3 531	-3 531	-3 121	-3 121
Avsetninger til disposisjonsfond	30 647	3 727	1 887	0	2 015	1 156
Bruk av disposisjonsfond	0	-45 309	-11 626	-5 675	-4 934	-4 984
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	28 251	-31 730	-9 582	-5 940	-2 725	-3 583
FREMFOØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt drift – jfr. § 5-4, første ledd

Tall i hele 1000 kr	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Rammetilskudd	-255 479	-277 640	-301 489	-301 489	-301 489	-301 489
Inntekts- og formuesskatt	-254 857	-237 136	-254 238	-254 238	-254 238	-254 238
Eiendomsskatt	-22 798	-23 620	-23 351	-23 351	-23 351	-23 351
Andre generelle driftsinntekter	-28 609	-23 025	-37 866	-37 686	-37 586	-37 386
SUM GENERELLE DRIFTSINTEKTER	-561 743	-561 421	-616 944	-616 764	-616 664	-616 464
Sum bevilgninger drift, netto	487 819	535 650	582 337	575 331	571 473	571 473
Avskrivninger	34 749	32 945	27 062	27 062	27 062	27 062
SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	522 568	568 595	609 399	602 393	598 535	598 535
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-39 176	7 175	-7 545	-14 371	-18 129	-17 929
Renteinntekter	-4 585	-8 483	-12 610	-13 010	-13 010	-13 010
Utbytter	-123	-84	-114	-114	-114	-114
Renteutgifter	17 167	31 177	33 022	35 314	35 571	35 947
Avdrag på lån	33 214	34 891	23 891	25 182	25 468	25 750
NETTO FINANSUTGIFTER	45 673	57 500	44 188	47 373	47 915	48 573
Motpost avskrivninger	-34 749	-32 945	-27 062	-27 062	-27 062	-27 062
NETTO DRIFTSRESULTAT	-28 251	31 730	9 582	5 940	2 725	3 583
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	20	1 500	2 342	1 920	1 970	2 020
Avsetninger til bundne driftsfond	8 198	12 812	1 345	1 345	1 345	1 345
Bruk av bundne driftsfond	-10 614	-4 459	-3 531	-3 531	-3 121	-3 121
Avsetninger til disposisjonsfond	30 647	3 727	1 887	0	2 015	1 156
Bruk av disposisjonsfond	0	-45 309	-11 626	-5 675	-4 934	-4 984
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	28 251	-31 730	-9 582	-5 940	-2 725	-3 583
FREMFOR TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0

Bevilget til drift – jfr. § 5-4, andre ledd

Tall i hele 1000 kr	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Kommunedirektør	16 922	12 230	14 102	13 802	13 952	13 952
Innovasjon og Samskaping	35 688	41 808	43 562	43 562	43 664	43 664
Barn og Unge	172 424	192 078	209 316	209 476	207 966	207 966
Helse og Mestring	179 478	188 590	210 244	209 244	207 244	207 244
Samfunnsutvikling	85 266	76 336	97 832	98 286	97 686	97 686
Finans	-1 960	24 609	7 281	961	961	961
Sum fordelt	487 819	535 650	582 337	575 331	571 473	571 473

Netto rammer

Tall i hele 1000 kr	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Kommunedirektør	13 950	12 120	13 992	13 692	13 842	13 842
Innovasjon og samskapning	33 984	40 780	41 409	41 409	41 921	41 921
Barn og unge	170 411	189 004	207 884	208 224	206 814	207 014
Helse og mestring	177 651	187 877	209 766	208 766	206 766	206 766
Samfunnsutvikling	69 222	74 342	63 872	64 326	63 726	63 726
Finans	-465 218	-504 123	-536 923	-536 417	-533 069	-533 269
Sum	0	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt investeringer jfr. § 5-5, første ledd

tall i hele 1000 kr.	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Investeringer i varige driftsmidler	65 609	83 891	68 082	36 777	17 852	17 727
Tilskudd til andres investeringer	25	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	1 486	1 500	1 728	1 800	1 850	1 900
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	190 000	0	0	0
Sum investeringsutgifter	67 120	85 391	259 810	38 577	19 702	19 627
Kompensasjon for merverdiavgift	-8 650	-12 671	-9 632	-5 451	-1 666	-1 641
Tilskudd fra andre	-1 026	0	-18 000	-22 640	-7 600	-7 600
Salg av varige driftsmidler	-3 097	0	-190 100	-10 000	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-35 792	-71 220	-39 736	-8 566	-8 466	-8 366
Sum investeringsinntekter	-48 564	-83 891	-257 468	-46 657	-17 732	-17 607
Videreutlån	24 617	20 000	30 000	30 000	30 000	30 000
Bruk av lån til videreutlån	-20 000	-20 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
Avdrag på lån til videreutlån	5 080	2 000	6 000	7 000	8 000	9 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-9 366	-2 000	-6 000	-7 000	-8 000	-9 000
Netto utgifter videreutlån	331	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	-20	-1 500	-2 342	-1 920	-1 970	-2 020
Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	4 288	0	0	0	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond	-1 200	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne investeringsfond	0	0	0	10 000	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
Sum overføringer fra drift og netto avsetninger	3 068	-1 500	-2 342	8 080	-1 970	-2 020
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	21 954	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt investeringer jfr. § 5-5, andre ledd

Tall i hele 1000 kr.	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Til investeringer i anleggsmidler	65 609	101 671	68 082	36 777	17 852	17 727
<i>Fordelt slik:</i>						
Kommunedirektør	573	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Digitalisering	573	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Innovasjon og samskaping	14	0	0	0	0	0
Biblioteket - RFID brikking OG utvidet åpningstid	14	0	0	0	0	0
Barn og Unge	172	4 375	925	125	125	0
Tronbøl barnehage, renovering og utbygg	172	4 000	500	0	0	0
Nye utelekeapparater Korsmo barnehage	0	0	300	0	0	0
Nye utelekeapparater Disenå barnehage	0	0	125	125	125	0
Opprusting av AV-anlegg amfi Glommasvingen skole	0	175	0	0	0	0
Sette opp skillevegger kantineområde Glommasvingen skole	0	200	0	0	0	0
Helse og Mestring	470	2 081	6 675	250	250	250
Personalbase, samtalerom rus og psykisk helsetjeneste	0	0	5 000	0	0	0
Mulighetsstudie for heldøgns omsorg	0	0	1 000	0	0	0
Ladestasjoner Tronbøl og nye Furubo	0	0	375	0	0	0
Medisinsk teknisk utstyr og behandlingshjelpemidler Glommatunet	0	0	150	150	150	150
Nye garderoberom hjemmetjenesten	0	0	150	0	0	0
Sykesenger Glommatunet (15stk)	0	400	0	100	100	100
EL sykler, 4 stk	0	131	0	0	0	0
Inventar Glommatunet	0	600	0	0	0	0
Takheissystem Glommatunet	0	950	0	0	0	0
Hev/senk arbeidsbord med kjøling	209	0	0	0	0	0
Møbler Glommatunet omsorgssenter	125	0	0	0	0	0
Møbler HDO	136	0	0	0	0	0
Samfunnsutvikling	64 380	93 715	58 982	34 902	15 977	15 977
Tiltak sentrumsutvikling (veg)	2 500	12 400	15 000	5 000	5 000	5 000
Femkløveret, boliger for unge utviklingshemmede	448	1 000	10 000	18 800	0	0
Ny tankbil brannvesenet	0	0	5 600	0	0	0
Sprinkleranlegg Glommatunet	0	0	4 000	0	0	0
Områdeutvikling Korsmo	564	4 340	2 000	2 000	2 000	2 000
Rehabilitering Sæteråa Bru alt 1	0	0	1 000	0	0	0
Riving av bygg	0	0	1 000	0	0	0
Prosjektledelse investeringer	0	0	877	877	877	877
Næringsutvikling		1 200	500	500	500	500
Nytt snøskjær til hjullaster	0	0	330	0	0	0
Vognskur Disenå barnehage	0	0	325	0	0	0
Rehabilitering av 2 leiligheter i gamle Furubo	0	0	225	0	0	0
Innkjøp av robotgressklippere, 2 stk årlig	0	0	125	125	0	0
Klima og miljøinvesteringer	388	468	0	0	0	0
Gatelys - utskifting av armatur	1 223	2 500	0	0	0	0
Nyasfaltering	787	0	0	0	0	0

Tall i hele 1000 kr.	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Gulvvaskemaskin Glommatunet	0	125	0	0	0	0
Kompressor, brannvesen	0	300	0	0	0	0
Tineapparat	0	442	0	0	0	0
Oppgradering avløpsrør (hovedledning) på SOAS	611	150	0	0	0	0
Nye Furubo - Nytt bofelleskap/HDO for utviklingshemmede	30 806	43 785	0	0	0	0
Renovering BUAS	3 414	150	0	0	0	0
Gjerde, støyskjerming og skjerming for innsyn avd G SOAS	59	0	0	0	0	0
Opparbeidelse av næringstomter	179	0	0	0	0	0
Lyshuset/kulturtunet - Opparbeidelse uteområde	943	0	0	0	0	0
Eiendomsarkiv	877	0	0	0	0	0
Acos eiendom	63	0	0	0	0	0
Innbyggertorg	1 481	0	0	0	0	0
Kjøp Dølisjøvegen 56	89	0	0	0	0	0
Salg av Ullern skole	6	0	0	0	0	0
Kjøp/salg grunn	71	0	0	0	0	0
Glommatunet, forprosjekt mulighetsstudie	479	2	0	0	0	0
Heis, personal og vareheis, Glommatunet	0	1 600	0	0	0	0
Sjøppelsjakt Glommatunet Avd. F	0	250	0	0	0	0
Brannsikretiltak Glommatunet - utskifting av dører	0	1 500	0	0	0	0
Korsmo barnehage - fasadeutbedring mm	0	0	0	0	0	0
Glommasvingen skole	782	314	0	0	0	0
<i>Selvkost:</i>						
Saneringsplan Disenå m.rm	2 243	7 300	5 000	5 000	5 000	5 000
Tiltak sentrumsutvikling (VA)	16	4 200	5 000	0	0	0
Nye membraner vannverket	0	0	4 400	0	0	0
Vann og avløp gravet i egenregi	1 512	2 600	2 600	2 600	2 600	2 600
Korsmo PS ny kloakkpumpestasjon	0	0	1 000	0	0	0
Kampenvegen, samarbeidsprsj med fylket	0	2 869	0	0	0	0
Tilkobling nye vannabonnemeter	36	0	0	0	0	0
Leasingbil kostnader	122	0	0	0	0	0
Sanering Skarnes sentrum ifm med gågate og stasjonspark	773	0	0	0	0	0
Utvidet kapasitet Granli Vannverk, inkl Sør-Odal kommune	6 480	1 620	0	0	0	0
Sanering Solbakken	7 333	4 000	0	0	0	0
Vann/avløp gamle Tronbøl	20	0	0	0	0	0
Utskifting og omlegging vann- og avløpsledninger	75	0	0	0	0	0
Sonevannmålere	0	300	0	0	0	0
Vannkiosk plassert ved brannstasjonen	0	300	0	0	0	0

Sør-Odal kommune

Øgardsvegen 2

2100 Skarnes

Telefon: 62 96 80 00

Nettside: www.sor-odal.kommune.no